

NOVOTEHNA
NANOPRODAJA

GRADBENI MATERIAL
PO PROIZVODNIH CENAH

v Novem mestu, Ljubljanska cesta 26, tel.: 068/21-434

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

SAMSUNG

NOVI TV MODELI

CX-5013 T — 51 cm, teletext, euro AV... **660 DEM**
CX-5325 W — 55 cm, teletext, raven ekran, top tekst... **880 DEM**
CX-5913 W(T) — 63 cm, teletext, top text, raven ekran, super VHS priključek... **1290 DEM**

Vsi artikli so atestirani v EEGS in posebej v SLO. Enoljetna garancija in zagotovljen servis 7 let.

Vse inf. **SAMSUNG EURO 2000**

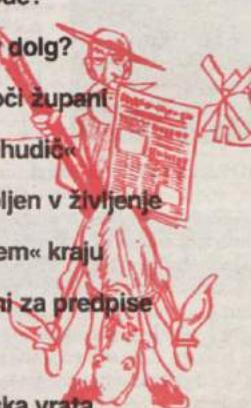
Brežice
B. Milavec 73
tel. (0608) 61-936

Ljubljana
Zaloška 34
tel. (061) 443-342

Danes v Dolenjskem listu

na 2. strani:

- Belokranjci brez pitne vode?
- na 3. strani:
• Kdo bo vračal Lorencijev dolg?
- na 4. strani:
• Občine se veselje le bodoči župani!
- na 7. strani:
• »Z dimnikarstvom bo še hudič»
- na 8. strani:
• Odšel je popotnik, zaljubljen v življenje
- na 9. strani:
• Simfoniki prvič v »rojstnem« kraju
- na 10. strani:
• Se dolenjski kruh ne meni za predpise
- na 11. strani:
• Za zdravje globlje v žep
- na 12. strani:
• Če župnik potrka na šolska vrata

Minljivo je človekovo življenje, krhko kot cvetje jesenskih rož in begotno kot plamen sveč, ki jih bomo v nedeljo, ob dnevu mrtvih, položili in prižgali na grobovih svojcev, znancev in prijateljev; nosimo jih v svojem spominu in v srčih ter jim tako dajemo toploto lastnega bitja za spletanje tistih vezi, s katerimi človek premaguje minljivost posameznika in sklepni rodovno in občestveno skupnosti, zmagovalko nad smrtno. V jesenskem zraku bo dehtelo cvetje in trepetale bodo lučke tudi na grobovih ljudi, ki nam osebno niso bližji, a nas njihova smrt zavezuje k spoštovanju njihovega prispevka naši skupnosti. Počastitev mrtvih je tako, naj se sliši še tako nenavadno, počastitev življenja v njegovem najglobljem pomenu in bistvu. (MiM)

DOLENJSKI LIST

Št. 44 (2254) • Leto XLIII • Novo mesto • četrtek, 29. oktobra 1992 • Cena: 60 SIT

Doseženih pravic ženske ne dajo!

Srečanje udeleženk I. kongresa SPŽZ v Dobrniču — Sonja Lokar in Vika Potočnik o pravicah žensk danes — Apel za ustavitev nesmiselne vojne

DOBRNIČ — Pred 49 leti je bil v Dobrniču I. kongres Slovenske protifašistične ženske zveze. V soboto pa so se udeleženke kongres v Dobrniču zopet srečale. Zbralj so jih je presenetljivo veliko, med njimi pa so bili tudi predstavniki borčevske organizacije, Gubčeve brigade, potem Sonja Lokar, podpredsednica predsedstva SDP, Vika Potočnik, vodja nedavno ustanovljenega urada za ženske, predsednik trebanjske občinske skupščine Ciril Pungartnik in drugi.

Udeleženka I. kongresa SPŽZ Dražica Rome se je v uvodu spomnila, kako se je pred 49 leti v Dobrniču zbralj 180 žensk iz domala vse Slovenije. Med drugim so odločno zahtevala takojšnje odprije druge fronte. »Sedaj pa nam mnogi tega ne priznavajo in blatio naše delo,« je zaključila uvodno misel Dražica Rome.

Ciril Pungartnik je poudaril, da brez njihovega sodelovanja na strani sil, ki so se borile proti fašizmu, verjetno danes ne bi bilo samostojne Slovenije, kajti v boju niso šli zgolj za lastno preživetje, ampak tudi za preživetje naroda. Ob razgrinjanju spominov na drugo svetovno vojno se je oglasil tudi Niko Galješa, v imenu stoterih Bosančkov, ki jim je po vojni Slovenija ponudila dom, je zahvalil vsem, ki so jih sprejeli za svo-

je. Vse prisotne je še spomnil, da moramo tudi danes pomagati bosanskim beguncom, ki so ostali brez doma.

Jožica Miklič, direktorica SDK Novo mesto, je poudarila, da so ženske v pol stoletja veliko pridobile, postale so ekonomsko neodvisne in veliko bolj izobražene, vendar bo potrebno še nekaj rokov, da si bomo izborile vse, kar jim gre.

Sonja Lokar je opozorila, da bo samo Urad za žensko politiko premalo, ženske bi se morale bolj aktivno vključevati v politično delo, kajti sedaj je v parlamentu le 11 odst. žensk in so prešibke, da bi aktivne vplivale na slovensko politiko. Vika Potočnik, potoplana in vodja urada za ženske, je

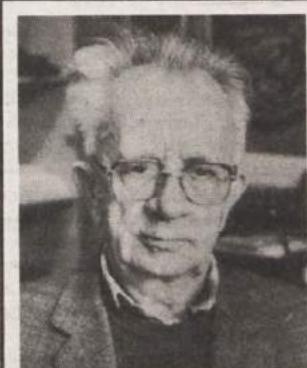
• S sotobnega srečanja udeleženk I. kongresa SPŽZ so na pobudo Sonje Lokar udeleženke poslale v svet apel za ustavitev nesmiselne vojne in morje na prostoru nekdaj Jugoslavije. V sporocilu pravijo, da protestirajo zoper nemoč evropske in svetovne politike, ki že tako dolgo dopušča, da se v vojnah na tleh bivše Jugoslavije nekaznovano izpodkopavajo temelji sodobne evropske civilizacije: človekove pravice, nedotakljivosti državnih meja, enakopravnost med velikimi in majhnimi narodi, pravice nacionalnih manjšin, sožitje med kulturnimi in verami. Protestirajo zoper kratkovidno preračunljivost vseh, ki bi lahko bistveno vplivali na potek dogodka, saj je vojno treba ustaviti za vsako ceno, da ne bo, kot je že enkrat bilo, prepozno za vse svet.

dejala, da bo urad ščitil že dosežene pravice žensk hkrati pa se boril za nove.

J. DORNŽ

PRISPEVEK ŽENSK MED VOJNO JE BIL VELIK — So poudarili vsi gostje, ki so se udeležili spominskega srečanja udeleženk I. kongresa SPŽZ v soboto v Dobrniču. Udeleženke pa niso govorile le o preteklosti, poudarile so tudi, da so slovenske ženske danes zelo obremenjene, še zdaleč pa njihov položaj ni tak, kot si ga zaslužijo. (Foto: J. Dornž)

Umrl je pesnik Severin Šali

NOVO MESTO — V soboto, 24. oktobra, je v novomeški bolnišnici, kjer je nekaj tednov ležal zadež od kapi, preminil pesnik, prevajalec in urednik Severin Šali. Umrl je le dva po dolopnjem 81. letu. Žaro z njegovimi posmrtnimi ostanki so položili v večnemu počutku v tork, 27. oktobra, na novomeškem pokopališču v Ločni. Pogreb je bil v družinskem krogu. Novomeščani in drugi so se od svojega mrtvega pesnika poslovili ob žari, ki je bila na dan pogreba v mrljški veži na pokopališču.

Severin Šali je bil rojen v Podliscu pri Dobrniču, otroštvo in mladost pa preživel v raznih krajin trebanjske občine, kjer je tudi obiskoval osnovno šolo. Gimnazijo je študiral v Varaždinu, živel nekaj časa na Hrvaskem, nato pa v Ljubljani, kjer je služboval v Jugoslovenski knjigarni. Po osvoboditvi je najprej deloval kot svobodni književnik in prevajalec, potem pa pri Dolenjski založbi, ki jo je tudi ves čas vodil. Kasneje je bil lektor in urednik pri Mladinski knjigi v Ljubljani ter tam dočkal upokojitev. Pokoj je preživil v Novem mestu.

Pesnik Severin Šali je izdal sedem pesniških zbirk, zadnja, Pesnik na večerni poti, je izšla lani ob njegovi 80-letnici. Pesnik je do zadnjega. Prevajal je največ iz hrvaščine, srbske, makedonske in ruščine, znan pa je predvsem po previdnih Dostoevskem, Gogolju, Turgenjevu, Ševčenkou, Andriču, I. G. Kovčiču in Matavulju.

I. Z.

Gorjanci
naj bodo
območje miru

Predsednik Kučan na
svečani seji v Brežicah

BREŽICE — Na svečani seji ob prazniku občine Brežice, ki je bila v torek dopoldne v viteški dvorani brežiškega grada, je slavnostni govornik Milan Kučan dejal, da ta praznik spominja na čase, ko je bil slovenski narod močan in srečen.

»Medsebojno priznanje Hrvaške in Slovenije v okviru obstoječih meja da jasno vedeti, da je treba določiti samo še mejo na morju, drugje pa uskladiti pravno z dejanskim stanjem. Nobeno slovensko vodstvo se nima pravice pogajati o tem, ali bo na Gorjancih slovenska ali hrvaška vojska. Če res želimo evropske meje, se bo moral tu zavzemati za varovanje območja miru. Krepiši bomo moral gospodarstvo ob meji, ki naj ne bo le miločina republiškega centra, ampak rezultat spoznanja, da so vse najmočnejše gospodarske zmogljivosti Evrope ravno ob meji,« je med drugimi dejal predsednik Kučan.

Z ženo Štefko sta nato obiskala Tehnično remontni zavod Bregansko selo, podjetje Kovis na Veliki Dolini, mojstra umetnega kovaštva Janeza Zorka iz Cerkelj ob Krki in sodobno kmetijo Martina Kržana v Cundrovcu.

KONCERT OB DNEVU REFORMACIJE

NOVO MESTO — V počastitev dneva reformacije bo v nedeljo, 1. novembra, ob 18. uri v prostorij Evangelijskih cerkva na Grmu v Novem mestu večer duhovnih pesmi in evangelija. Nastopili bodo: črnski pevski zbor iz ameriške zvezne države Južna Karolina, pianist Ross Kimura in violinist Benjamin Hlastan. Vstopnine ne bo, lahko pa boste darovali prostovoljen prispevek.

PRVA LASTOVKA
SLOVENSKA POMLADI

ND
NARODNI
DEMOKRATI

V BOJU ZA DEMOKRACIJO,
NE ZA OBLAST

TO JE RAZLICA!

»Activia« za solidne varčevalce

LB Dolenjska banka je ob svetovnem dnevu varčevalcev ponudila novo obliko brezgotovinskega poslovanja — Novi bankomati in druge posodobitve

NOVO MESTO — Ob svetovnem dnevu varčevanja, 31. oktobra, ki bo letos v Sloveniji prvič obeležen predvsem kot praznični dan reformacije, je Ljubljanska banka, Dolenjska banka, delniška družba Novo mesto, pripravila svojim varčevalcem še eno novost. Gre za brezgotovinski plačilno kartico Activia. Pogoje za njeno pridobitev je dosedanje korektno poslovanje preko tekočega računa.

S tem se je Dolenjska banka pridružila LB bankam v Kopru, Novi Gorici, Kranju, Celju, Velenju, Mariboru in

• Plaćilna kartica Activia pa ni edina novost, ki jo je Dolenjska banka pripravila za svoje varčevalce. Poleg dveh bankomatov v Novem mestu prikuplja na omrežje še tri nove v Črnomlju, Metliki in Trebnjem. Imetniki tekočih računov v LB bodo tako lahko prišli kadarkoli do gotovine že na več kot 70 bankomatih po vsej Sloveniji. S širjenjem brezgotovinskega poslovanja s čeki in Aktivo, s trajnimi na tekočih računih za poravnavo mesečnih obveznosti, s pismom zaupanja in v bankomatih želi Dolenjska banka posodobiti in poceniti poslovanje ter skrajšati vrste pred banknimi okenci.

Murski Soboti, katerih 11.500 komitentov že uspešno posluje s kartico Aktivo. Z njo je trenutno možno plačevati kupljeno blago in opravljene storitve na več kot 1.200 prodajnih mestih v Sloveniji, od tega tudi na 107 mestih na Dolenjskem in v Beli krajini. Z Aktivo je že mogoče poslovati tudi na nekaterih bankah na Hrvaskem, nadaljnjo širitev njene poslovne mreže pa predvidevajo najprej v Italiji in Avstriji.

V drugi polovici tedna bo oblačno vreme z občasnimi padavinami in tudi hladnejše bo.

LEPOTE JESEN — Naj si umetniki in oblikovalci prizadevajo ustvariti še tako popolne umetnine, narava jih vedno prekaša. Jesen je njena najbolj nadarjena učenka. Kanček, njene igrovosti se je znašel tudi v ikebanah, ki jo je prejšnji teden rado pokazala Alenka Bobič iz gostilne Pri Karolini v Skočjanu. Ajdovčke, kar trinajst skupaj zraslih, je našel sosed Mitja Jerman, Alenka pa jih je naredila tako lično posteljico. (Foto: T. Jakše)

Ob grožnji zavoljo Kučana

Tudi tak se najde. V petek se je po telefonu oglasil bralec in uredništvo zagrozil, da bo odpovedal Dolenjski list, če bo še tretjič objavil podobo predsedniškega kandidata Milana Kučana, pa čeprav prijazno nasmejanega v srajci in krvati, domačnega in hkrati zadrganega. Sele potem, ko je slišal, da gre za plačan oglas in da se uredništvo oglašom ne misli odpovedati, ker želi svojim kupcem list še naprej nuditi po polovični polni lastni ceni, se je »telefonist« vdal in premislil. Pripeljal nam je prisel prav za glasen premislek o ravnjanju v predvolilnem času.

Dolenjski list ostaja prej ko slej politično in finančno neodvisen in nestranski pokrajinski politično-informativni teden, odprt za vse stranke, za njihova mnenja in stališča. Pri uredništvu vsebin ne potrebuje zakona o volilni kampanji, še manj pa nadzor strank ali celo cenzuro. Povsem zadoščata novinarska profesionalnost in vest. To hkrati pomeni, da si tudi v pisaju o predvolilni aktivnosti strank pridružuje pravico, da o objavi odloča v skladu z merili, ki sicer veljajo za druge prispevke v časopisu. Ti morajo biti aktualni, pomembni, v duhu novinarske etike in, ne nazadnje, za bralce zanimivi. Uredništvo si bo prizadevalo kar se da nepristransko, neravniško in uravnovešeno spremiščati predvolilno kampanjo. Profesionalnost in vest sta glavni vodili, pa naj gre za poročilo, ki mora biti brez vrednotnega ocenjevanja, ali komentar, ki se mu v predvolilnem času novinarji ne mislimo odpovedati, saj se demokracije zaradi volitev ne more omejit. Če pa bo katera stranka hotela objaviti več in mimo tega, bo morala objaviti plačati kot prepoznaven oglas tako, kot so storili pobudniki za kandidaturo Milana Kučana, ki so tako razburili našega nepoučenega naročnika.

MARIAN LEGAN

Belokranjci brez pitne vode?

V Metliko so zeleni pripravili razpravo na visoki strokovni ravni — Bodo Gorjanci narodni park in demilitarizirano območje?

METLIKA — Metličani in drugi Belokranjci so prejšnji petek dodobra napolnil metliški hotel, kjer je v organizaciji Zelenih Belo krajine potekala razprava na temo »Bomo ostali brez pitne vode?«. Očitno se ljudje dobro zavedajo, kako pomembno in pereče je to vprašanje, odkar se je izkazalo, da je Krupa kot potencialno največji vir pitne vode za Belo krajino za dolgo dobro zastrupljena s PCB. Da gre za izredno pomembno vprašanje, ki presega okvire Belo krajine, pa se vidi tudi po številnih uglednih strokovnjakih, ki so se udeležili te razprave.

V okviru svojih strok so o teh vprašanjih v Metliko govorili dr. Peter Habič iz Inštituta za raziskovanje Krasa, dr. Lojze Čampa iz Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo, dr. Franc Drobne iz Geološkega zavoda, inž. Igor Kovacic iz Vodnogospodarskega inštituta, minister za znanost dr. Peter Tancic, mag. Mitja Bricej, namestnik ministra za varstvo okolja in urejanje prostora, inž. Željko Štahan iz hrvaškega ministra za varstvo okolja, seveda je bil tam tudi Belokranjec dr. Dušan Plut, strokovnjak za belokranjske vode, član Predsedstva Republike Slovenije in predsednik Zelenih Slovenije.

V črnomaljskih občinih je sedaj sicer dovolj vode in tudi zadnjina raziskovanja izvira Dobličice in njenega vodozbirnega zaledja, ki je za Krupo najmočnejši belokranjski vodni vir, so pokazala, da gre za zelo ugoden vodni vir, vendar ima sedaj v črnomaljskih občinah le kakih 70 odst. gospodinjstev vodovod. V metliških občinah pa je ravno najmočnejši vodni vir Obrh ekološko neustrezen, varstveni pas je ogrožen, precej del pa ga je na Hrvaškem; poleg tega sta tudi zajetji Jamniki in Rajakoviči, odkoder dobiva neoporečno vodo gorjanski del občine, na Hrvaškem. Zato si v Metliko precej obetajo od globinskih vrtin in tudi strokovnjaki napovedujejo, da bo iz globin moč dobiti dovolj kakovostne vode. Seveda je to povezano s precejšnjimi sredstvi, denarja pa je v metliških občinah premalo, in to kljub temu da zadnja tri leta za oskrbo z vodo namenjujo kar tretjino občinskega proračuna.

Tako glede vode kot sicer se je v razpravi pogosto pojavljalo tudi vprašanje Gorjancev in zlasti Žumberka. O tem je govoril predstavnik hrvaškega ministra inž. Štahan kot o eni planini z dvema stranama, cilj obeh sedanjih držav, Slovenije in Hrvaške, pa bi moral biti

skupen: celovito varovanje Žumberka in Gorjancev na vseh področjih. Po njegovih besedah je Hrvaška sprejela ponudbo za sodelovanje in ideo, da bi Gorjance oz. Žumberščko goro razglasili za narodni park.

• Največ tehnih besed o teh vprašanjih pa je povedal prof. Zdenko Roter, ki obžaluje, da »je razpadlo nekdanje spominsko območje Žumberak-Gorjanci, kajti po ukinitvi te skupnosti je prišlo do anarhičnega stanja in do najvišje stopnje politizacije vprašanja o Gorjancih, vsa nekdanja skrb za to območje pa je po Rotrem mnenju sedaj reducirana na nezdravo tekmovanje, s katere strani se bo po cesti prej prišlo na Trdinov vrh. Zato je prof. Roter predlagal (in te njegove predloge so na koncu sprejeti kot del zaključkov večera), naj bi

slovenskemu predsedstvu in zunanjemu ministrstvu poslati poziv, naj čimprej razpravljajo o obojestranki (slovenski in hrvaški) naravovarstveni zaščiti Gorjancev; da se takoj prekinje vsi posegi v Gorjance, še posebej gradnja ceste nad vodnimi viri, ter ukinitev vseh vojaških aktivnosti na Gorjancih. Za sožitje in odprto mejo med Slovenijo in Hrvaško se je zavzel tudi Niko Drakulić, ki živi v Žumberku, dela pa v Sloveniji.

Poleg zadev, ki jih je predlagal prof. Roter, so sprejeli še zahtevo, da je treba odločno nadaljevati ekološko sanacijo Bele krajine, zlasti v zvezi s Krupo, varovati sedanje vodne vire in pospešeno iskatci nove. Pri vsem tem pa Belokranjci upravičeno pričakujete večjo in učinkovitejšo pomoč naše države, saj so že vseskočno obrobna in po krvici odrijetna dežela, sedaj pa še obmejna. Meja pa jim, razen nekaj mejnih prehodov, ni prinesla nič, zlasti nič novega in dobrega, kvečemu dodatne težave in neprjetnosti. Zato hočajo, da bi skozi to mesto potekal svoboden pretok ljudi in blaga.

A. BARTELJ

STROKOVNJAKI O PITNI VODI — Zaradi zastrupitve Krupe s PCB je oskrba Bele krajine s pitno vodo zelo otežena, iskanje novih neoporečnih virov pa zelo draga. Belokranjci zato upravičeno pričakujete večje razumevanje in pomoč države. Za metliško občino je rešitev iskanje vode v globinah gorjanskega dela občine. (Foto: A. B.)

Novotehna za HE Vrhovo

Novomeška firma je v močni konkurenčni zaradi vse večjega ugleda dobila več pomembnih poslov

NOVO MESTO — Pretežni del elektroenergetske opreme za HE Vrhovo je dobivala novomeška Novotehna in ta posel je dobila v hudi konkurenčni z velikimi slovenskimi trgovskimi hišami. Tik pred lanskim vojno, ko so bili odnos med Slovenijo in Srbijo že zelo napeti, je Novotehna še uspelo Vojvodini prevzeti opremo za HE Vrhovo in tako si je ta novomeška firma pridobila ugled in zaupanje in dokazala, da je sposobna tudi v težkih razmerah izpe-

ljati prevzeti posel. Od takrat je na tem področju povsem enakopraven partner v in bolj uveljavljenim firmam.

Sedaj je gradnja na HE Vrhovo v zaključni fazi, treba je opraviti še kakšno petino del. Novotehna se je prijavila na razpis za dobavo in montažo specjalne opreme — merilnih transformatorjev in spet v močni konkurenčni dobila posel, tudi zaradi zaupanja, ki si ga pridobila s prej dobro in korektno opravljenim delom. Tako so prejšnji ponedeljek v HE Vrhovo podpisali pogodbo z investitorjem Savskimi elektrarnami in njihovim pooblaščencem Smeltom. Hkrati je Novotehna podpisala pogodbo za montažo te speciale opreme z marioborskim hidromontažo. Podpis so prisotvali tudi predstavniki zagrebškega Dalekovoda, ki želi navezati tesnejše poslovne stike z Novotehno, in bodo kmalu gostje v Novem mestu.

Sedanja pogodba za dobavo in montažo je »težka« 11 milijonov tolarjev, v kratkem pa naj bi Novotehna podpisala še pogodbo za dobavo in montažo prezačevalnih naprav za HE Vrhovo, in to v vrednosti 22 milijonov tolarjev. A. B.

Uredništvo DL

OPRAVIČILO

V poročilu o proslavi borcev NOB na Golušniku pri Novem mestu, objavljenem prejšnji teden na 2. strani, je »tiskarski skrat« izpustil del stavka, v katerem je rečeno, da je bil slavnostni govornik predsednik IS mag. Boštjan Kovačič. Nadaljnje izvajanje je zavoljilo tega pomanjkljivo in celo popačeno, zato kar se govorniku, pisca poročila in bralcem opravičujemo.

A. B.

Uredništvo DL

Spoštovani bralci DOLENJSKEGA LISTA!

V zadnjih številkah smo vam predstavili razvejanost poslovne mreže Zavarovalnice Triglav d.d. Lahko ste se prepričali, da naše poslovanje seže prav v vse kotičke mlaude države Slovenije.

DANES bi vam radi najavili našo stalno rubriko, v kateri vas bomo redno seznanjali z vsemi novostmi, ki jih pripravljajo naša zavarovalnica.

V kratkem vas bomo informirali o trenutno najbolj aktualnih prostovoljnih zdravstvenih zavarovanjih, o premoženskih zavarovanjih občanov in o novostih pri avtomobilski ponudbi.

Da nas boste lažje našli, še naslovi naših predstavnosti:

- KOČEVJE: 61330 Kočevje, Trg zabora odposlanec 18 tel. 061/853-630, vodja Jože RAČKI
- ČRNOSELJ: 68340 Črnomelj, Kolodvorska 32 tel. 068/53-100, vodja Janez KREMESEC
- METLIKA: 68330 Metlika, Mestni trg 4 tel. 068/58-706, vodja Janez KREMESEC
- TREBNJE: 68210 Trebnje, Goliev trg 9 tel. 068/44-663, vodja Franci CVETAN

ZAVAROVALNICA TRIGLAV — KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST!

zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto

VINKO BLATNIK

»PORABO JE TREBA ZMANJŠATI,« je tudi v Brezicah vetrjal dr. Jože Pučnik na pogovoru s podjetnikom Francem Polovičem st. (levo ob dr. Pučniku) iz Dobove. (Foto: B. D.-G.)

Z dr. Pučnikom o podjetju Polovič

Licenca za Adidas

DOBBOVA — V četrtek se je v brezški občini mudil dr. Jože Pučnik, podpredsednik slovenske vlade za splošne zadeve. Sprejeli so ga predstavniki občinskega izvršnega sveta, brezški in krški veljaki socialdemokratske stranke ter nekaj gospodarstvenikov.

Družno so si ogledali nove proizvodne in trgovske prostore, ki jih gradi podjetje AFP iz Dobove. Ravno ta dan je nameč družinsko podjetje Polovič podpisalo pogodbo z Adidasom s z njim dobilo generalno licenco za področje Slovenije in ostalih držav Balkana ter tudi za precejšnje število vzhodnoevropskih držav. Polovičevi področje tekušila že dobro pozorno, sedaj pa naj bi se lotili še izdelave in prodaje športne opreme.

Franc Polovič st. je ob tej priložnosti orisal svojo življensko pot, na kateri je iz mladega moža, ki si je z dvema kovčkoma šel služiti kruhu v Nemčiji, postal uspešen podjetnik, v Posavju med zasebniki daleč najmočnejši. Dr. Pučnik je ob tem primeru opozoril na neizmennost podjetnosti, za katero pa je potreben poleg sposobnosti še mnogo tveganja. Zastaviti si je treba nemogoče cilje in pri tem izkoristiti mladostno zaletavost.

»Za kaj takega je potrebno spremeniť vzorec misljenja. Pri nas se še vedno nagrajujejo tisti, ki vzbujajo v Slovencih lažna upanja. Sam nisem med njimi, zato ne bom imel uspehov na volitvah. Pa klub vsemu še vedno trdi, da imamo preveč razvijeno socialno mrežo, da trošimo preveč glede na to, kar ustvarimo. Povprečne plače bi morale biti največ 350 mark, vendar očitno še nismo sposobni skrčiti potrošnjo, še več, sprejemamo razširitev socialnih pravic,« je poudaril dr. Pučnik. Kot je dejal, se tudi sam zavzem za socialne pravice, vendar v okviru možnosti, saj bisi socialdemokrat še ne pomeni biti sanja.

Sicer pa je ocenil, da ima Slovenija odlične možnosti za razvoj. Čeprav je bil sam zagret demosovec, je priznal, da je sedanja vlada na ekonomskem področju boljša od prejšnje.

B.D.-G.

naša anketa

Velepolestnica cerkev?

V osnutku zakona o denacionalizaciji, ki ga je pripravila Peterletova vlada, je bilo vračanje nacionaliziranega premoženja Cerkvi in verskim skupnostim predvideno le izjemoma. Vrnili naj bi v glavnem le sakralne objekte in nepremičnine, potrebne za versko dejavnost Cerkve. Parlament je menil drugače in je sprejel le splošno določbo o pravici vračanja premoženja Cerkvi. Kmalu se je pokazalo, da so bila nesmiselna pričakanja, da se Cerkev bo pulila za nedkanje »posvetno« premoženje. V utemeljevanju pričakanja Cerkve, da bo dobila nazaj premoženje, se je vključil sam nadškof dr. Alojzij Šuštar, češ da je tak last vseh ljudi, kar je cerkvenega, cerkvenih naj bi tako postalo tudi občudovanja vrednih 36 tisoč hektarov slovenskih gozdov s Triglavskim narodnim parkom vred. Stvar je doživelna buren odziv gozdarjev in drugih ljudi, ki so prepričani, da takšna vnesenodobna pomembna dobrina, kot je gozd, zahteva drugačnega upravitelja in da je sporno daleč pod raven evropskih držav spraviti delež javnih gozdov. Kot opozarja dr. Stojan Pretnar, upokojeni univerzitetni profesor, viračilo gozdov Cerkvi pomenilo tudi restavracijo fevdalizma, čemer se je odrekla celo katoliška Cerkev v leta 1983 uveljavljenem zakoniku cerkvenega prava. V njem ni nobene besede o civilnem premoženju v lasti Cerkev, zato pa piše, da je vse cerkveno premoženje pod vrhovno oblastjo rimskega papeža. Slovenija res ne more brez tujih gospodarjev?

TONE DELLA SCIAVA, delavec v ribniškem Riku: »Bolj bi bilo, da bi ostalo tak, kot je. Cerkev bi v vrtnitvo velikih površin zemljišč in gozdov dobila preveliko moč. Vprašanje je, kako bi vratilo vplivalo na gospodarjenje z gozdov. Kljuno vprašanje pri odločjanju o tem, ali naj se Cerkev premoženje vrne ali ne oz. kaj naj se ji vrne, pa se mi zdi to, kako je Cerkev prišla do lastnine.«

MAGDA BABIČ, gostilna A v Šalki vasi pri Kočevju: »Če se vrača vsem, se morajo določene stvari vrneti tudi Cerkevi. Kaj, pa bi bilo treba podrobno raziskati. Če je tako, kot se spominjam, da so nas učili v soli, da so Cerkevi podeljevali zemljo in gozdove Nemeči, da bi podprla njihovo oblast, se mi ne zdi pravično, da bi ji to zemljo in gozdove sedaj vrnili. Slovenci smo bili takrat hlapci. Zdaj, ko smo samostojni, bi končno lahko bili gospodarji.«

PAVEL LIPEJ, občinski uslužbenec v Metliko: »Če je res, kar pravijo, da bi gozdovi v vrtnitvo Cerkevi prešli v tujo, vatikansko lastnino, potem sem proti temu, da se vratajo. Gozdove naj ima v upravljanju tisti, ki je usposobljen zanje strokovno skrbeti. Država in Cerkev naj stvari med sabo urediti drugače, na primer s takodržino, ki bi zagotavljala, da cerkvena dejavnost, dobrine in kulturni spomeniki, s katerimi Cerkev sedaj upravlja, ne bodo propadali.«

ERIKA DRAŽUMERIČ, kmetijska tehničica iz Črnomlja: »O tem, ali naj Cerkev dobi vrnjene gozdove ali ne, dosej nisem dobiti razmišljala. A vidim, da je dilem precej. Čigava lastnina bodo ti gozdovi? Kaj bo z delavci, ki so zdaj v njih zaposleni? Kdo bo skrbel za gozdove in kdo bo strokovno odgovoren zanje, saj so gozdovi tudi naravno in obče bogastvo? Sprešujem se, ali ne bi mogli Cerkev in država stvari med sabo urediti drugače.«

ALEKSANDER DUŠIČ, kmetijski inženir iz Brežic: »Po mojem ne bi spet smeli tvoriti cerkvenih velepolesti, ker je vprašanje, na kakšen način je Cerkev prišla do lastnine. Morali bi ji vrniti te lastnine, ki jo potrebuje za nemotenje opravljanje verskih obveznosti. Večino cerkvene zemlje naj bi podržavili in jo dali v upravljanje najugodnejšemu ponudniku. Tudi Cerkev, če bo to ona.«

ANDREJ KASTELIC, dipl. inž. gozdarstva, vodja enote Trebnje v GG Novo mesto: »Kadar govorim o vračanju gozdov Cerkvi, bi morali ločevati gozd, ki pričada posameznim cerkvam, od velikih škofijskih gozdov. Večji kompleksi predstavljajo narodni potencial in bi bilo treba o njihovem vračanju temeljito razmišljati. Prisotna je bojazen, da bi se med gozd in stroko vmešal nekdo tretji, ki bi imel povsem drugačen interes.«

RENATA KUHAR, konfekcionarka v Lisci Krmelj: »Sem za to, da se Cerkevi vrne vsaj del premoženja, ki ji je bilo odvzeto, saj del duhovnikov postaja iz materialnih razlogov vse teže, ohranjanje naše kulturne dediščine pa vse bolj potreben. Z vrnjenim premoženjem bi bilo to dosti lažje. Želela bi, da bi tudi odpirali verske šole, ki so v preteklosti pomagale nekaterim znanim Slovencem revnij staršev do uspeha. Žal spet prihaja tak čas, da so potrebine.«

PETER LAVRIH, Franciškanski samostan Novo mesto: »Res clamat ad Dominum. Stvar pripada gospodarju. Lastnik in upravljalec sta dva pojma in dve osebi. Upravljalec bo lahko ostal isti, če bo dobro gospodaril. Nov

kmetijstvo

Kdo bo vračal Lorencijev dolg?

V nedeljo so člani trebanjske zadruge izvolili novo vodstvo — Kritični do kreditiranja Lorencija, prodanih stanovanj in šentruperške zadruge

TREBNJE — Več kot 95 odst. slovenskih kmetov ima pre malo zemlje, da bi lahko živel in delalo samostojno brez zadruge. Prav zato je zadružništvo tako pomembno, saj združuje majhne kmete v organizacijo, ki jim daje moč in jih ščiti, »je na nedeljskem občnem zboru članov Mercatorjeve—Kmetijske zadruge Trebnje poudaril predsednik Zadružne zveze Slovenije Leo Frelih.

Na občnem zboru članov trebanjske kmetijske zadruge, ki je bil v novi osnovni šoli v Trebnjem, se je zbrala več kot polovica njenih članov. Zborovanje je v uvodu popestril nastop trebanjskega oktetka.

Direktor zadruge Drago Kotar je v poročilu o poslovanju povedal, da se je zadruga od leta 1976, ko je začela ukinati lastno kmetijsko proizvodnjo, preusmerila v pospeševanje kooperativske proizvodnje. Za posodobitev kmetij je namenila veliko kreditov, tudi nepovratnih. V trebanjski občini se je proizvodnja mleka v desetih letih povečala za skoraj 60 odst. Prav tako se je povečala priraje mesa, čeprav je v zadnjem času interes mesne industrije v vlaganju pitanje govedi manjši kot pred leti. Ker so izgubili največjega kupca krompirja, Kolinsko, se je njegova pridelava za pol zmanjšala.

- Posebnost kmetijstva je morda tudi v tem, da je za boljše življenje potrebno več znanja, za naravo, s katero živimo, pa vse več modrosti. (Gliga)
- Po novem zakonu o zadrugah se je trebanjska kmetijska zadruga letos poleti preoblikovala v kmetijsko zadrugo z omejeno odgovornostjo in v nedeljo so njeni člani izvolili tudi novo vodstvo. Predsednik zadruge je postal Stane Urek, podpredsednik pa Drago Sila.

danes pa se mu je nabralo poleg tega še nekaj čez 8 milijonov tolarjev obresti. Ker je Lorenci prekinili kooperantske odnose z zadrugo, se za vrnitev denarja že poiskali pravno pot. Direktor zadruge je še zatrudil, da je vložen denar zavarovan z Lorencijevimi nepremičninami in osnovnimi sredstvi.

Precjer članov je zanimalo tudi, zakaj je zadruga prodajala stanovanja po

Prašiči obolevajo za kugo

Bolezni odkrili v občinah Šmarje pri Jelšah in Šentjur, ne pa še v Posavju — Inspekcija svare

KRŠKO — Veterinarska inšpekcijska medobčinskoga inšpektorata Krško je prejela 16. oktobra letos obvestilo, da se je v občinah Šmarje pri Jelšah in Šentjur pojavila svinska kuga. Opozara rejec, naj bodo skrajno pozljivi. Zlasti naj ne kupujejo prašičev od prekupcev, ki morda prodajajo živali ne-

• Svinjska kuga, želi spomniti veterinarska inšpekcijska, je virusna bolezni, zaradi katere lahko domači in divji prašiči poginejo. Virus, ki jo povzroča, je zelo odporen in prezivi v svežem mesu po nekaj dneh, v suhem 30 dneh, medtem ko se v zamrznjennem mesu obdrži celo več let. Virus ne povzroča bolezni pri človeku. Kuga se z okužene živali na zdravo prenesi z mesom, blatom, urinom itd. Po okužbi zboleli prašiči v 3 do 36 dneh, poveča se mu temperatura, ne je, začne ga »zanašati« in na koncu obleži. Sedemdeset po 80 odst. obolelih živali pogine. Svinjska kuga se ne zdravi, ampak je potrebno vse živali, kjer gre za sum bolezni, pokončati in neškodljivo odstraniti, je v obvestilu navedel veterinarski inšpektor na medobčinskem inšpektoratu v Krškem, Hinko Mauer, dr. vet. med.

sko krmo uporablja pomije, da dajo prašiče preventivno cepiti proti kugi. Rejec, ki želi prašiče odpeljati v drugo občino, mora poskrbeti, da bodo te živali cepljene najmanj 14 dni pred odvozom. Zaradi potrebnega poznejšega nadzora mora biti vsak prašič ob cepljaju označen s številko, ki se vpise v zdravstveno spričevalo. Ta dokument mora imeti s seboj vsakdo, ki svine prevaža, saj policija in veterinarska inšpekcijska promet z omremenimi živalnimi nadzirata. Če pri tem odkrijeta pomajkljiva zdravstvena spričevala, živali zaplenita in pošljita v karanteno ali zakol. Dosej so na ta način pred tremi leti v Posavju pokončali že 180 prašičev, ki so bili po vsej verjetnosti kupljeni na Hrvaskem.

Več kot zgolj martinovanje z mladim vinom

Vrsta vzporednih preditev ob prazniku

ČRNOMELJ — Martin s pečeno gošjo, mladim vinom, diščem kostanjem in drugimi dobrotami se bo v Črnemelju letos pojavil že v petek, 6., in soboto, 7. novembra. Prireditve bo v hotelu Lahnja in pred njim. Pričela se bo v petek ob 17. uri z degustacijo moštov na stojnicah pred hotelom, nadaljevala pa v hotelu z razstavo belokranjskih jedi, razglasljivo rezultatov, podebitljivo diplomi najboljšim moštom ter martinovanjem z ansambлом Razdrobe.

V soboto bo ob 10. uri vodenega degustacija nagrajenih moštov, ob 11. uri predavanje o kletarjenju v letu 1992/93 in vinski zakonodaji, popoldne ob 16. uri pa spet vodenega degustacija in nato martinovanje z ansambalom Belokranjci.

Prireditelji posebej opozarjajo vinogradnike, da bodo sprejemali vzorce moštov za ocenjevanje že v pondeljek in torek, 2. in 3. novembra, od 9. do 12. ure v črnomajskem hotelu Lahnja, komisija pod vodstvom mag. Wondra iz Ljubljane in enologa Toneta Pezdirca iz Metlike pa bo pričela z delom 4. novembra ob 9. uri v hotelu Lahnja.

BOGASTVO JESEN — Učenci in učitelji, sadjarji, čebelarji, kmetje in drugi krajanji s Štreklijevo so z razstavo v gasilskem domu v pokazali obiskovalcem kako bogata, radodarna, igrica, polna fantazij in okusna je jesen. Obljubljajo, da bodo ob letu privabil sem razstavljalce iz cele Bele krajine. (Foto: T. Jakš)

Inž. M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Mošť je povrel

Trditev iz naslova drži v glavnem za vina normalnih trgov. Te dni trgoj v vinogradih, ki so prijavljeni za vina »posebnih kakovosti«, pozne trgatve. Tisti vinogradniki, ki se spuščajo v tako trgovje, moramo priznati, obvladajo kletarjenje. Ta višja stopnja kletarjenja zahteva znanje in tehnološko disciplino. Za ljudi, ki so odprtji za nasvete, ki znajo poslušati, ki prebirajo strokovno literaturo, postane kletarska tehnika skoraj poštovanka, ki jo vedo za vedno. Ker pa ni dovolj obvladati samo kletarsko tehniko, da bi dosegali na ocenjevanjih najvišja odličja, je potrebno biti tudi malo umetnika in globlje razumeti sorte, grozdje in letnik. Strinjam se s trditvijo, da je kletarstvo tehnika in umetnost. Ne smemo pozabiti, da ob vseh naštetih zahtevah ne pridelamo grozdja vrhunske kakovosti, če smo trto preveč obložili. Vsak vinogradnik se mora sam odločiti, ali bo prideval več in prodajal po nižji ceni ali manj, da bi v višjo kakovostjo dobil vstopnico v višji cenovni razred. Menim, da je za dosego »kakovostnega razreda« (vsaj 16,1 točke) dovolj, če obvladamo kletarsko tehniko, toda držati se moramo reda in upoštevati tehnološko disciplino.

2. Določiti je potrebno prosti SO₂ (zvepljo) v vinu en teden po zvepljanju. Če dobitimo nad 10 mg/l, naječ do 20 mg/l, dobro kletarimo. Če je zvepla manj od 10 mg/l, je mogoče vino letos požeruh za zvepljo, kar zahteva posebna navodila. Če je prostega SO₂ več kot 20 mg/l, smo prevečplati.

3. Nazadnje, vendar je to najbolj pomembno, vino pokušamo.

Ako ugotavljamo nečist vonj, recimo vonj po gnilih jajcih,

moramo vino nemudoma preteti

z močnim zračenjem. Ta ukrep

uspe, če sod, predno vanj vračamo vino, močno zveplamo. Uporabimo eno zveplenica na hl vina,

da zveplov dioksid pobere smrdljiv plin zveplenjak.

Povrelo vino moramo takoj testirati na zrak. Če nam v 12 urah v kozarcu vino ne potemni ali porjav, je stabilno na zraku in bo potrebovalo manj zvepla.

1. Določiti je potrebno skupne kislino, hlapne kislino in alkoholno stopnjo. Ako imamo hlapne kislino več od 0,5 g/l, bo vino občutljivo za acetni cikl, zato ga moramo bolj zveplati in držati v polni, dotočeni posodi. Letos smo napovedali nizke stopnje skupne kislino. Vina, ki imajo pod 6 g/l skupne kislino, je potrebno takoj preteti, da se ne bi kislina na drožeh še zmanjšala.

mag. JULIJ NEMANIČ

VINOGRADNIKI, V SEMIČ!

SEMIČ — Semiška podružnica Društva belokranjskih vinogradnikov bo 13., 14. in 15. novembra priredila v semiškem hotelu Smuk martinovanje z bogatim strokovnim in kulturnim programom in pokušno najboljšimi vin. Degustacijo bo en teden prej, v petek, 6. novembra, opravila posebna enajstčlanska strokovna komisija, ki jo bosta vodila mag. Julij Nemanic in enolog Tone Pezdirc. Vse vinogradnike, ki bi s svojimi vini radi sodelovali na ocenjevanju, pozivajo, naj v petek, 6. novembra, do 9. ure dostavijo vzorce. Ocenjevanje bo popoldne istega dne. Če bo vzorev veliko, pa še v soboto dopoldne.

Čakajo samo še posebno trgatev

»Letino je okrnila suša, vendar je grozdje izjemno kakovostno, morda celo boljše kot leta 1983,« ocenjujejo v Vinu Brežice

BREŽICE — Trgatev in prevzem grozdja sta tudi v Brežicah že končana. Pred nekaj dnevi je bilo okrog 150 ton grozdja le še v vinogradih Vina Bizeljsko-Brežice, ki pa bo redno trgatev verjetno zaključilo še v tem tednu. Tudi letos bodo poskušali pridelati vina posebnih kakovosti, in sicer izbor moderne frankinje, suhi jagodni izbor šardoneja in laškega rizlinga ter ledeno vino — laški rizling.

Brežiški vinogradniki in vinarji so letos pričakovali eno najboljših letin v tem ali celo v nekaj desetletjih, saj se je rast začela zelo zgodaj, nastavek je bil pri vseh sortah odličen, spomladanskih pozorb ni bilo, cvetjenje je bilo zgodnjše.

• V Vinu bodo letos predelali okrog 2.100 ton grozdja. Večino so odkupili v belijsko-semiškem okolišu (1.300 ton), 250 ton v dolenjskem okolišu, poleg tega pa so obrali še 550 ton grozdja v lastnih vinogradih. Čeprav so bele in rdeče sorte v belijsko-semiškem okolišu sajene v enakem razmerju, pa je slaba tretinja prevezeta grozdja belih sort. Vinogradniki pa oddajajo tisto grozdje, ki ga sami ne morejo prodati.

odst.

kar ob zelo zdravem grozdju napoveduje odlična vina. Kljub bojazni se je izkazalo, da so tudi kislina pri vseh sortah primerne (6 do 9 gr/liter).

Rdeče sorte so dosegla sladkorno stopnjo 17 do 20 odst., nekoliko slabše se je odrezašo samo žametna črnina, ki je bila preoblečena (tudi zaradi nepravilne rezi) za take vremenske razmere. Zaradi deževja v času trgatve so letos

dosegli svojevrten rekord: v enem samem dnevu so prevzeli in predelali 350 ton grozdja.

Odkupne cene za grozdje so se odvisno od sorte in sladkorne stopnje gibale med 38 in 65 tolarji. Ker je bila vinogradniško-vinarska zadruga ustavljena šele tik pred trgatvijo, je pojetje Vino v dogovoru z njem se prevzelo grozdje neposredno od zadružnikov.

Približno polovica vrednosti prevezeta grozdja bo podjetje izplačalo takoj po končani predelavi, o načinu izplačila druge polovice pa se bodo dogovorili z zadružnikom.

B. DUŠIČ-GORNIK

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Jajce ima vse potrebno

Jajce je bioško polnovredno živilo, saj vsebuje vse potrebne snovi za nastanek novega bitja. Za naše telo je jajce pomembno zaradi beljakovin, lecitina, vitaminov in mineralov. Ima tudi večjo količino holersterola. V 100 g jajčne mase se nahaja 300 do 400 mg holersterola.

Pogosta je navada, da si zaradi hitre in enostavne priprave že otroci sami ovrejo in použijo po več jajc naenkrat. Nič ni narobe, če se to zgodii nekajkrat na leto, zelo nepravilno pa je, če to preide v navado in takšna jajčna jed nadomesti glavni dnevni obrok.

V različnih deželah so jajca zastopana že v predjedeh, kot jajca v aspiku, nadelvana omleta ali jajčna omaka. Po obedu pa imajo jajca pomembno vlogo v raznih sladičih, kot so kreme, narastki, pene in v raznem pecivu. Pri pripravi jedi uporabljamo beljak in rumenjak skupaj, največkrat pa ju ločimo, saj ima vsak svojo vlogo. Rumenjak nam jed zgosti, jo obarva, da okus in zveča hranilno vrednost. Z beljakom, steplenim v sneg, pa jedi rahljamo in vežemo maso.

Kako ugotovimo svežost jajce? Jajce položimo v slano vodo. Če se potopi, je sveže, če zavzame navpično lego, je staro približno tri tedne, če pa se dvigne proti gladini vode, je staro več mesecev. Takšno seveda zavrzemo. Jajce nikoli ne uporabljamo takoj, ko jih vzamemo iz hladilnika.

Kmetijski nasveti

Segrevanje - znak za alarm

Zaradi suše prizadeta koruza se težje tlači in slabše silira, zato lahko pričakujemo, da se bo letos pripravljena silaža bolj kvarila kot prejšnja leta. Če je nagnjena k temu, se bo že nekaj tednov po zapiranju silosov začela greti in ponovno fermentirati, prav to pa je zanesljiv zunanjji znak za alarm. Treba je naglo ukrepati, kako povzemoamo iz prispevka, ki ga je za Kmečki glas napisal inž. Stane Bevc iz novomeške enote Kmetijskega zavoda Ljubljana.

Ko opazimo, da se je silaža začela greti, je treba čimprej zmetati iz silosa vso segretu silo in jo razprostreti v tanek sloj, da se bo ohladila. Ce se na njej še ni zaredila plesen, bo še uporabna za krmo. Pri ponovnem skladščenju v stolpnem silosu je koristno vso površino silaže poškropiti s štirikrat razredčeno propionsko kislino, kar pomeni, da porabimo 1 liter nerazredčene kislino na kvadratni meter. Pri tem je treba biti zelo pazljiv.

Manj nevarna je uporaba pripravka mold-zapa, ki ga je v trgovini (Salus Ljubljana) mogoče dobiti tekočega ali v obliki praška. Prvi je primernejši, za kvadratni meter silaže potrebujemo 2 litra te tekočine, ki jo pred uporabo še razredčimo z vodo v razmerju 1 : 9. Mold-zap je znani tudi kot silirni dodatek, s katerim že ob siliranju poskrbimo za boljšo silažo.

Vse povedano je lažje uporabljivo v stolpnih silosih, mnogo težje pa v koritastih, ki jih je zaradi več praktičnosti in manj napora pri polnenju in praznjenju pri nas vse več. Koritasti silosi imata večjo površino, zato pride pri njem več silaže v stik z zrakom, s tem pa se močno poveča možnost, da se bo silaža kvarila. Če priprava silosa, zlasti tlačenje in pokrivanje silažne mase, mora biti vestno in temeljito opravljena, podobno pa je tudi z vsakodnevnim odzvem. Ta naj bo čimvečji, zapiranje pa vsakič temeljito, da bo šlo kar najmanj silaž v kvar.

Silažo, ki se je začela greti, je mogoče včasih vsaj delno rešiti tudi s pomočjo presiliranja, to je ponovnega siliranja v manjših siloso ali polvinilastih vrečce. To se obnese pri silazi iz mletega koruznega zrnja ali mlet

SOVA JE ZMAGALA - Viničanom bi bilo na srečanju s Spomenko Hribar v lovski koči na Želju lahko prijetno toplo, če ne bi prišlo vmes nekaj nepredvidenega. To nepredvideno je bila sova, ki si je čez poletje spletala gnezdo v dimniku, zdaj na jesen pa se ni dala kar tako pregnati. "Spomenka ali jaz?", si je verjetno mislila ptica. In kakšen je bil rezultat: radiatorji mrzli, Spomenka premažejo, sova pa v svojem toplem gnezdu. P.S.: Ni znano, kateri od desničarskih strank sova pripada.

ZAMUDNICA - "Ti si urce zamudila," bi lahko zapeli vinski lovci Spomenki Hribar, ki so jo povabili na poljni lov, a so jim mali kožuhari že prej pred mrazom pobegnili v tople luknje, da vrli lovci svoji gosti še repano mogli pokazati. "Ti si leta zamudila," ji pojemo mi, kajti še je v živem spominu čas, ko so znali lovci delati čudežne in nagnate politikom pred nos ne samo premažejo polhe, ampak tudi kakega bolj mogočnega kosmatka.

MRTVE DUŠE - V črnomaljski občinski skupščini spet pretevajo "mrtve duše" - poslance, ki le podkoma ali nikoli ne prihajajo na seje skupščine. Zaradi takih je na zadnji seji propadlo glasovanje o statutu občine, kjer je potrebna dvetretinska večina. Liberalne demokrate stalno izostajajo nekaterek poslancev tako moti, da so že predlagali nadomestne volitve v občinsko skupščino, ki bi jih izvedli hkrati z republiškimi. Seznam grešnikov imajo že pri roki in so ga pripravljeni obdelaniti. Na koncu je le zmagalo bolj kompromisarsko mnenje, da se je treba z vsakim posameznikom pre pogovoriti.

Sprehod po Metliki

V TELOVADNICI metliške osnovne šole je popoldne in zvečer enako živahno kot dopoldne, ko so v njej osnovnošolski otroci, ki se včasih dobesedno gnetejo, ker je po požaru zgrajena telovadnica premajhna. Z bližajočo se zimo je pričel z vadbo TVD Partizan. Zenske in moški so se nekajkrat že razgibali, da bi izgubili dekagramček ali dva, z vadbo pa bodo pričele tudi pionirke in pioniri. Vaditeljica slednjih bo Mojca Guštin, preverjena in že neštetoček dokazana telovadkinja.

NEKAJ DESET osnovnošolskih otrok iz Podzemja ne more prehvaliti kosi, ki so jih uvedli v tem zavodu. Podzemelska mladina je navdušena tudi nad plesnimi tečaji, nad tečajem borilnih veščin in nad razstavo slik, nastalih na letošnjem otroškem eks-temporu. V metliški osnovni šoli se že bojijo, da se jim bo zmanjšalo število otrok, kajti ni nemogoče, da bo vse več takšnih, ki bi radi končali šolsko obveznost v Metliki le nekaj kilometrov oddaljenem Podzemju.

METLIŠKI POLICISTI so poostroli nadzor nad parkirišči, saj je vse več primerov tativ. Policisti razpolagajo z močno lučjo, s katero ob večernih in ponoči osvetljujejo parkirne prostore, da bi odkrili dolgorstrežne.

V METLIŠKI OBČINI je veliko črnih gradenj, kar gre na jetra vsem, ki so za red in disciplino. Izvršnik Jože Matekovič je poslikal nekaj najbolj v nebo vpijočih primerov. Nihče ne ve, ali za osebni družinski album ali pa bo slike posiljal namesto novoletnih čestitk inšpektorjem, ki imajo refleksje, podobne crknenim konjem.

Trebanjske iveri

ZBOROVANJE - V nedeljo je imela Mercator Kmetijska zadruga Trebnje v novi osnovni šoli v Trebenjem občni zbor. Na dnevnem redu je resda bilo 9 točk dnevnega reda, med njimi so bile tudi volitve novega zadružnega vodstva, vendar je bilo zborovanje vseeno predolg. Na vabilo je pisalo, da se bo občni zbor začel ob pol devetih, začel pa se je ob deveti uri, ko se je v soli zbral včer v nebo polovica članov zadruge, in se ob drugi uri popoldan še ni končal. Če bi člani zadruge upoštevali kulturno dialoga in določenih stvari ne bi ponovno načenjali, bi se verjetno zborovanje zaključilo kakšni dve uri prej. Dvomim, da se kmetje v vsakdanjem življenu obračajo s takšno hitrostjo, ker bi bila jesen potem brez sadov.

POKOPALIŠČE IN SMETI - Ker se bliža dan mrtvih, je na pokopalniščih iz dneva v dan več ljudi, ki čistijo grobove umrlih svojev, pri tem opravili pa je kar nekaj takih, ki odpadkov ne nesejo na za to pripravljeno mesto, ampak jih, kot je bilo te dni videti na pokopalnišču na Trebelnem, odvražajo kar za obzidje pokopalnišča. Na Trebelnem dolgo niso imeli urejenega zbiranja odpadkov na pokopalnišču, pred kratkim so to le uredili, vendar se krajani na to še niso vsi navadili. Navada je res težezna srajca.

IZ NAŠIH OBČIN

Nedokončna lista Še nekaj nejasnosti s socialnimi stanovanji

METLIKA — Na javni razpis za dodelitev socialnih stanovanj v metliški občini je prispelo 42 vlog. Komisija je po opravljenih ogledih in točkovovanju ugotovila, da trinajst prosilcev ne zadostuje splošnim pogojem razpisa, eden je posredoval nerescne podatke, preostali osemindvajset pa je po vrstnem redu zbranih uvrstila na listo za dodelitev socialnih stanovanj, ki naj bi jo potrdil občinski izvršni svet. Na objavljenem listu komisije se je pritožilo enajst prosilcev, en ugovor pa je bil upoštevan in na listo je bil takod dodatno uvrščen še en prosilec, in sicer po številu zbranih točk na dvanajsto mesto, kar mu še omogoča skorajšno dodelitev socialnega stanovanja, saj jih je trenutno prav toliko na razpolago za vselitev.

Izvršni svet je sprejel predlagano listo s popravkom, vendar pa se je pri zadavi vendarle zataknili. Vseh dvanajstih ključev klub temu ne bodo podelili kar naenkrat, ampak bodo morali prosili od šestega mesta naprej še nekaj časa počakati. Komisija bo moralna namreč še enkrat preuciti en primer.

Je pa uspeло izvršnemu svetu rešiti še eno stisko. Ugodil je vlogi Republiškega zavoda za zaposlovanje, enoti Novo mesto, da za zavod dodeli v najem in pozneje tudi v morebitnem odkup pritično stanovanje v novem centru. Stanovanje bo z majhnimi posegi moč spremeniti v poslovvalnico Zavoda za zaposlovanje.

NEPOMEMBNI — Lani so se morali Belokranjci mesec ogibati zapori pri cestnem vdoru in Hrastu, letos se že mesec izogibljajo zapori pri vdoru med Suhorjem in Lokvico. Novomeški cestarji pravijo, da so zdaj končno dobili signal iz Ljubljane, da je denar za popravilo zagotovljen, aje najlepše obdobje že mimo. Zdaj bo namesto denarja popravilo oviralo vreme, Belokranjci pa imajo že eno nevarno točko več na tej prometni republiški cesti. (Foto: T Jakše)

NEVEDNE LJUBLJANSKE SRAJCE — METLIKA - Belokranjci Ljubljancam na radiu in televizijskih napovedih opozarjajo na led in meglo na Gorjancih, medtem ko na lastne oči vidijo, da tam veselo sije sonce, ali pa v podatkih o vremenu po Sloveniji Belo krajino pogosto kar izpušča - jug je pač jug. Nikakov pa jum ne morejo odpustiti, da zamenjujejo Metliko za Črnomelj in obratno, kajti to je že poseganje v občutljive notranje zadeve. In ko TV komentator v Utriju za pomebno metliško priredevo Zelenih, na kateri se je kar trlo pomebnih političnih in strokovnih velmož, izjavil, da je bila v Črnomelju, je mera polna. Potem je na tenki nitki tudi toliko opevana želja po lastni belokranjski regiji. Kajti odpre se v nebo vpijoče vprašanje: kaj pa bo sreditev, v Metliku ali Črnomelju? Medlicane pa v srcu gloda še črv nezaupanja: "Je sploh verjetno v nepristranski teh nevedenih ljubljanskih škricev, ki že kar enačajo Belo krajino s Črnomeljem?"

DRŽITE JIH — »Poslej boste izvoljene postance lažje držali za besedo,« je o novih volitvah in lokalni samoupravi povedala Viničanom Spomenka Hribar. Na sliki: v pogovoru z organizatorjem srečanja Jožetom Stegnetom.

Lepa beseda vedno lepo mesto najde

Spomenka Hribar na Vinici

VINICA — »Brez Demosa ne bi bilo samostojnosti. Za ta del sem ponosna, da sem bila poslanka Demosa,« je na srečanju s predstavniki Demokratske stranke, lovci in ribiči iz Vinice v Lovskem domu na Želju po obisku Novotekovskega obrata in Župandževega doma dejala poslanka Demokratske stranke Spomenka Hribar.

Gost, ki je priznal, da se je s temi krajmi ob Kolpi dosegel bolj bežno srečevala, je o življenju in tukajšnjih problemih seznamil organizatorje srečanja Jože Stegne. Zlasti jo je opozoril na razmere, ki so nastale po uvedbi državne meje in obmejnega režima s sosednjim Hrvaškom, kar je postalos usodno zlasti za turizem ob Kolpi, sprememb pa čutijo tudi ribiči in lovci, ter na slabu cestno infrastrukturo v teh demografiski ogroženih krajih.

Spomenka Hribar je dejala, da se njena stranka zavzema za sorazmerni razvoj regij, pri čemer pa je treba posvetiti obmejnemu krajemu posebno pozornost. Nova samouprava je evropska naravnana. S samostojno občino, ki je predvsem nimač tako Viničani kaj izgubiti, pridobjijo pa lahko lasten center, ki bi jim dajal več idej, spodbud in samozavest za nadaljnji razvoj. Gleda odnosov s Hrvaško je dejala, da je dolžnost vsake države najprej poskrbeti za svoje državljane. Ne glede na to pa bi bilo treba zadeve s šolanjem, delovnimi dovoljenji in zaposlovanjem reševati tako, da ljudi ne bi prevči prizadeli in ne bi netili nepotrebne sovraštva, saj, kot je dejala, lepa beseda vedno lepo mesto najde. Enako ravnjanje je svetovala tudi v odnosih s sosedji na tej strani Kolpe, v vlaških vaseh, ki se morda zaradi tega ali onega vzroka držijo bolj ob strani. Menila je tudi, da bo po volitvah veliko lažje držati republiške poslanke za dane besede in oljive, saj bodo to profesionalci, ki bodo imeli v svojem volilnem okolišu pisarne, kamor se bodo občani lahko obračali s svo-

jimi zahtevami in problemi. Gleda na nekaterje obtožbe, ki so bile na njen račun napisane v pisilih bralcev Dolenjskega lista, smo imeli s Spomenko Hribar poseben razgovor, ki ga bomo objavili v prihodnji Prilogi Dolenjskega lista.

T. JAKŠE

IZ NAŠIH OBČIN

Dragatuš jím je prvi podal roko

Begunski otroci na obisku v osnovni šoli Dragatuš — Že v začetku novembra ogrevanje in pouk tudi v begunkem centru v Črnomlju — Skrajšani program

DRAGATUŠ — Učenci četrtega razreda osnovne šole v Dragatušu, ki jih uči učiteljica Tatjana Jakščić, zdaj precej bolje razumejo stiske, ki jih doživljajo njihovi vrstniki v begunkih centrih širom po Sloveniji. Pred časom so se odzvali na okrožnico z ministrstva za šolstvo, naj se na različne načine solidarizirajo z otroki iz begunkih centrov, pa so svojim vrstnikom v črnomaljskem zbirnem centru poslali sličice in pesmice, da bi jih razvedri. Otroci iz centra so se jih za pozornost zahvalili in kmalu je bila vzpostavljena vez, preko katere so prejšnji četrtki prišli k četrtemu razredu na obisk prve gostje iz centra.

Osem otrok iz centra je tako z učenci četrtega razreda preživel celo dopoldne. Učenci so skupaj z učiteljico pripravili program srečanja, ki so ga poimenovali »Podajmo si roke«, vseboval pa je ogled šole, skupno delo in klepet v

razredu, risanje, petje, športno srečanje in ples. Učenci so spoznali, da se med seboj ne razlikujejo, da jih veselijo in osrečujejo iste stvari. Celo jezik ni bil več nobena ovira, saj so se begunski otroci, predvino so prišli na obisk, naučili

celo tri slovenske ljudske pesmice.

V črnomaljskem begunkem centru je približno 130 šoloobveznih otrok. Do sedaj so jih poskušali nekako pritegniti k igri in organizirano zaposliti skupaj s predšolskimi otroki v nekakšnem vrtcu. Dejavnost vodi Asim Nadarević, ki je bil tudi na obisku v Dragatušu. Predno je postal begunc, je bil ravnatelj osnovne šole v kraju Jakeš pri

Modriči. Prav on sedaj skupaj z zavodom in ministrstvom za šolstvo vodi tudi priprave za pričetek šolanja v črnomaljskem begunkem centru.

Šolanje se bo pričelo, čim bo v centru urejena centralna kurjava, ki jo prav te dni intenzivno napeljujejo. Po predvidevanjih naj bi bilo to v začetku novembra. Zaradi pomanjkanja prostora bodo uvedli več kombiniranih razredov, pouk bo v treh izmenah po tri ure, poučevalci pa bodo po skrajšanem 60-odstotnem učnem programu republike Bosne in Hercegovine.

Modriči. Prav on sedaj skupaj z zavodom in ministrstvom za šolstvo vodi tudi priprave za pričetek šolanja v črnomaljskem begunkem centru.

Z pouk naj bi v največji meri skrbeli begunci sami. Za prvo silo je v Črnomlju že na voljo pet učnih moči, kar bo za 130 učencev iz centra in še nadaljnih 70, kolikor računajo, da se bo udeleževalo pouka še iz okolice, vsekakor pre malo. Asim Nadarević upa, da bo moč do pričetka pouka najti med begunci take v višjo ali visoko izobrazbo, ki bi bili primerni za pedagoško delo.

T. JAKŠE

»Smo gasilci vredni manj?«

Potrebovali bi nove avtomobile

TREBNJE — Mnogi se na gasilce spomnijo vsaj v oktobru, ko je mesec požarne varnosti. «Trebanjski občinari pa so verjetno prezrli tudi to, saj so pred kratkim v predlogu o zvišanju proračuna določili, da se osnova namenjena za požarno varnost ne poveča, ker so menili, da so gasilci že v začetku leta dobili dovolj,» je za uvod o odnosu do gasilstva povedal predsednik Občinske gasilske zveze Trebnje Anton Strah.

Anton pravi, da jih bo samo avtomobilsko zavarovanje stalo 800 tisoč tolarjev, postavitev nujno potrebnega radijskega oddajnika na Vrhtrenjem, pa še dodatnih 180 tisoč tolarjev. »Samozavarovanje avtomobilov in prostoročje bo po bralo 25 odst. proračunskega denarja, kjer pa je denar za nabavo cisterne, ki bi jo potrebovali v občini in stane 6,5 milijonov tolarjev!« še dodaja Anton. Vendar to še zdaleč ni vse, vozila, ki jih imajo društva, so stara od 10 do 17 let. Zato bi jih nujno moral začeti obnavljati.

Občinska gasilska zveza Trebnje združuje 27 društev in ima okrog 2.000 članov. Med njimi je veliko mladih, ki so zelo aktivi. »Redno vsako leto skrbimo tudi za izobraževanje naših članov. V tem mesecu smo dali razpis za 130-urni tečaj za najlepšega gasilskega častnika,« pravi predsednik gasilske zveze. Z nastankom nove države Slovenije tudi gasilci že težko pričakujejo sprejem dveh novih zakonov: zakona o varstvu pred požari in zakona o gasilstvu.

V mesecu požarne varnosti bodo vsa gasilska društva v občini po gospodinjstvih preventivno pregledovala cisterne za olje, dimnike, hidrantna omrežja itd. Poročilo o tem pregledu bodo oddali zavarovalnici

Anton Strah

Tilia. Vse skupaj z namenom, da do požara sploh ne bi prišlo.

J. D.

Odpadkov ni, ker so pač v grapah

Trebanjska komunala še ne odvaja smeti iz vseh vasi — Ponekod odpor

TREBNJE — Vaške smeti so še vedno sporne, čeprav je odlok o odvozu smeti, ki jih narava ne more predelati, sprejet že dve leti, pa do odvoza smeti iz vseh trebanjskih vasi še ni prišlo. Največkrat so se spori začeli zaradi nabave kontejnerja in zaradi prostora, kje naj bi ta kontejner v vasi stal.

Pred dvema letoma je Komunala izdelala poseben program in urnik odvoza odpadkov, na podlagi tega so začeli širiti odvoz odpadkov tudi v naselja, ki jih do takrat še niso obiskovali. V začetku je bilo nekaj odpora kranjanov, češ da na kmetih vse predelajo v gnoj in nima smeti, vendar so se kasneje na sistematičen odvoz navadili. V krajih, kjer so uveli redni odvoz, so z delavci, poslovnimi prek javnih del, očistili črna odlagališča. V teh krajih se nedovoljena odlagališča ne pojavljajo več. Lani so očistili 34 nedovoljenih večjih odlagališč.

Enakost začetnih možnosti za vse

Na predvolilnem zboru SDSS v Kočevju je bil poleg predsednika stranke dr. Jozeta Pučnika prisoten tudi strankin predsedniški kandidat France Tomšič

KOČEVJE — Predvolilni zbor Socialdemokratske stranke v Kočevju se je pričel v nedeljo že v zgodnjih popoldanskih urah z otroškim življavom na prostoru pred Namu, nadaljeval s predstavljanjem volilnega programa in kandidatov za vse okraje v IV. volilni enoti v hotelu Pugled, zaključil pa v večernih urah z zabavo ob zvokih ansambla Big Ben. Čeprav SDSS v Kočevju uradno nima svojih priručencev, se je seznanitev z volilnim programom stranke in njenimi kandidati, med katerimi je bil tudi predsedniški kandidat stranke France Tomšič, udeležilo kar nekaj ljudi.

Na vprašanje povezvalke razgovorja, Miše Molk, zakaj je SDSS potrebna v slovenskem prostoru, je predsednik stranke dr. Pučnik povedal, da je bila SDSS prva, ki je odločno povedala, da ni več sestavina Socialistične zveze, glede sedanjega in prihodnjega delovanja stranke pa dejal, da si prizadeva povezati pravno in socialno državo. »Zavzemamo se za enakost začetnih možnosti za vse. Kako jih bo posameznik izkoristi,

stil, ali mu bo uspelo ali ne, pa je njegova stvar«, je dejal, ob tem pa se bodo zavzemali, da se bodo spori reševali humano in pravno.

Predsednik sindikata Neodvisnost-KNSS in predsedniški kandidat SDSS France Tomšič je dejal, da si bo predsednik v kolikor bo izvoljen, prizadeval, da bo Slovenija čimprej postala država blaginje. O meji in cestah, ki sta trenutno najbolj pereča problema na Kočevskem, je Janez Janša dejal, da stranka podpira enakomeren razvoj vseh regij in si prizadeva za odpravo posledic stanja, ki je nastalo zaradi vzpostavitve meje, direktor Republike uprave za ceste in kandidat SDSS Andrej Levičnik pa je povedal, da za Kočevsko predvidevajo pospešen razvoj cestnega omrežja. Zaradi zaostalosti je Kočevski nujno potrebno dati določeno prednost, je dejal Levičnik in povedal, da predlagajo, da se 11,4 milijarde tolarjev, kolikor jih je bilo letos namenjeno za cesto mrežo, vključno z avtocestami, nameni le za vzdrževanje cest, kar bi pomenilo, da bi lahko v petih letih posodobili vse ceste v Sloveniji.

Mladi kandidat stranke, Andrej Žorž, je govoril o predlogu uvedbe brezobrestnih študentskih kreditov, Drago Brlez pa je odgovoril na pripomočenega izmed poslušalcev o nepravičnem podejlevanju državljanstva. Dejal je, da si SDSS prizadeva, da bo Slovenec več le, če jih bo rodila slovenska mati, da ljudi, ki bi rati postali Slovenči, ne bomo več uvažali, da pa so Slovencem, ki živijo zunaj naših mej, vratiti na široko odprt.

M. LESKOVŠEK-SVETE

DANES NADALJEVANJE PREKINJENE SEJE

KOČEVJE — Danes ob 17. uri se bodo kočevski skupščinski poslanci zbrali v veliki sejni dvorani Ljubljanske banke v Kočevju, da bi nadaljevali skupno sejo vseh treh zborov kočevske občinske skupščine, ki je bila zaradi neslepčnosti zboru združenega dela 7. oktobra prekinjena. Poslanice čaka še drugi krog volitev za podpredsednika občinske skupščine, imenovanje glavnega in odgovornega urednika radijskega programa Kočevski val ter obravnavanje delegatov vprašanj. Če bodo sprejeti predlog predsednika skupščine dr. Mihaela Petroviča o razširitvi dnevnega reda, bodo razpravljali še o podaljšanju mandata v.d. ravateljev vseh treh kočevskih osnovnih sol ter nezaupnici izvršnemu svetu.

Dvom o pravičnosti zakona

S seje ribniškega izvršnega sveta

RIBNICA — Minulo soboto so člani ribniškega izvršnega sveta nadaljevali obravnavo zadev, za katerej jim je dva dni predtem na redni seji izvršnega sveta zmanjkalo časa. Že v ponedeljek so obravnavali primer črne gradnje Antona Andoliške, v sredo pa med zadevami, katerim so namenili nekaj več časa, sporno imenovanje direktorja Miklove hiše in odgovor ministristva za finance, za katerega so zaprosili na pobudo SKD Ribnica, naj se preveri veljavnost vrednostnih listin, ki jih prejemajo predvsem Rikovi pri tudi drugi delavci kot razliko za neizplačane plače.

Člani izvršnega sveta se o črni gradnji Antonia Andoliške niso izrekli. Andolišku, ki je medtem menda že zbral vse potrebna dovoljenja (razen mnenja sodov), da bi lahko svojo črno gradnjo legaliziral, bo, ker se je odločil izvršni svet, izdal pristojni občinski organ odločbo, ki bo v skladu z njihovimi pooblastili.

Na podlagi mnenja občinske pravne službe, ki je preverila pravilnost po-

stopka imenovanja dosedanje v.d. direktorice javnega zavoda Miklove hiša, Vesne Poštrak, za direktorico, so člani izvršnega sveta njeni imenovanje podprli. Ugotovili so namreč, da pri samem postopku, razpisu in kasnejši izbiro kandidatov ni šlo za grobe kršitve, morda le za kakšno drobno napako, ki pa na pravilnost izvedbe celotnega postopka ni vplivala.

Gledate obrazložitve ministrica za finančne o vrednostnih papirjih so člani izvršnega sveta izrazili dvom o pravičnosti zakonskih opredelitev. Po mnenju ministrica je namreč potrebno v skladu z veljavno zakonodajo davke in prispevke obračunati in plačati na celotni iznesek bruto plače, ne glede na obliko izplačila plače. Člani izvršnega sveta so menili, da so takšne zahteve države ne realne in nepravične. Ministrstvo za finance bodo zaprosili za dodatne obrazložitve, hkrati pa tudi predlagali, naj se država odpove davkom na neizplačani del plač, dokler ta ne bo izplačljiv.

M. LESKOVŠEK-SVETE

DRAŽJI VRTEC

RIBNICA — Ob povisjanju ekonomskih cene za ribniški vrtec, ki znamenja sedaj za vrtec 10.518 in za jasli 14.478 tolarjev, se je ribniški izvršni svet na zadnji seji odločil, da se povaja tudi prispevki staršem, ki plačujejo polno ceno. Za oktober bodo morali za vrtec odštetiti 17,4-odst. več kot prejšnji mesec oziroma 4.511 tolarjev, za jasli pa 15,2-odst. več oziroma 5.824 tolarjev. Predvideno 29,6-odst. povisanje na osnovo, ki je bila odmerjena 1. maja letos in naj bi veljalo tudi za tiste starše, ki ne plačujejo polne cene, pa je predsednik vlade 8. oktobra do nadaljnjega zadržal.

JE BILA NAPAKA? — Predsednika SKD Lojzeta Peterleta kandidat njihove stranke za predsednika države Ivo Bizjak na njegovem obisku v Kočevju ni spremil zaradi nujnih opravil. Na naše vprašanje, ali ne meni, da je bila to morda napaka, saj da so bili na Kočevskem desetletja zapostavljeni, so tu sedaj in se boje, da bo tako tudi v prihodnje, je Bizjak odgovoril, da bo še pred volitvami poskusil priti tudi v Kočevje. (Foto: M. L.-S.)

Vračilo Kočevski

Predvolilni zbor SKD v Kočevju in Ribnici

KOČEVJE, RIBNICA — V petek je bil predsednik krščanski demokrat Lojze Peterle v okviru programa svojih obiskov po slovenskih krajih tudi v Kočevju in Ribnici. Najprej se je poklonil padlim v Rogu, bil na klepetu ob kavici pri eni izmed kočevskih družin, obiskal dom starejših občanov in podjetje Melamin, zvečer pa se udeležil okrogle mize o posebnostih Kočevske. V ribniški občini je najprej obiskal Loški Potok, kjer so ob tej priložnosti ustanovili krajevni oddelok SKD, nato spregovoril nekaj besed zbranim na predvolilnem zboru pred Miklove hišo v Ribnici, nazadnje pa se udeležil še pogovora s krajani ene najbolj pristnih vasi v ribniški občini, Globeli. Na zboru pred Miklove hišo je predsednik Peterletu pridružil predsedniški kandidat stranke Ivo Bizjak.

Lojze Peterle je povedal, da je bil doslej povsod v Sloveniji dobro sprejet in da je glede bližnjih volitev optimističen. Na tiskovni konferenci v RTC Jasnicu je spregovoril o očitku Kučanu in njegovemu tridesetletnemu delu in ob tem dejal, da je bil »poteg partije iz Beograda reševanje Kučana in partie«. Na vprašanje novinarjev o dolgu, ki naj bi ga stranka priznala Kočevski, pa je dejal, da bi, v kolikor bi nujno stranka zmagala, uredili prostor in obeležje pobitju v Kočevskem Rogu ter si prizadevali, da se zgradi cerkev v Kočevski Reki. Med prednostnimi nalogami, ki bi jih bila država dolžna opraviti, je poučaril izgradnjo obkolpske ceste.

Predsednik republiškega zabora združenega dela in predsedniški kandidat SKD Ivo Bizjak je na predvolilnem zboru v Ribnici zbranil del, da si prizadevalo, da bi tistim, ki so bili v preteklosti odrinjeni, vrnili njihove pravice ter da bi v gradnjo naše skupne države vključili čim več mladih. Na tiskovni konferenci, ki je bila po shodu, je Bizjak dejal, da je zbor občin odigral svojo vlogo pri predstavljanju interesov občin. Na pripomočku novinarjev, da ni tako, vendar kar se tiče Kočevske, je Bizjak dejal, da se je zbor preko kočevskega poslanca Miloša Senčurja podrobno seznanil s težavami Kočevske, da pa je res, da ga ostali poslanci niso dovolj podprli.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ODSTOP PREDSEDNICE ZZD

KOČEVJE — Predsednica združenega dela Maja Pantar je že v začetku tega meseca na eni izmed sej predsedstva kočevske občinske skupščine predsedstvo in njene predsednici dr. Mihaela Petroviča obvestila, da bo zaradi krize izvršnega sveta oziroma nestrinjanja z njegovim delom odstopila. Danes, po končani skupni seji vseh treh zborov kočevske občinske skupščine, bodo poslanici združenega dela na ločenem zasedanju obravnavali njeno prošnjo za razrešitev. V njej navaja, da je razrešitev prosi, ker ne želi biti odgovorna za stvari, na katerih ne more vplivati. Če jo bodo poslanici razresili in bodo delovnemu predsedstvu predlagali vsaj dva kandidata za novega predsednika, bodo novega predsednika zboru združenega dela lahko izvolili še danes.

ZA DVA MESECA ODPRLI BAZEN

RIBNICA — V ponedeljek je pričel obravnavati ribniški pokriti plavalni bazen. V okviru šole v naravi bodo v njem organizirali najprej plavalne tečaje za otroke četrtnih razredov ribniške osnovne šole dr. Franceta Prešernca, nato pa se ostale neplavalcice iz ribniških osnovnih šol. V decembру se bodo osnovni plavljavci naučili tudi kočevški otroci, ki jim je to edina priložnost, da se naučijo plavati, saj je kočevski bazen že skoraj desetletje zaprt. Poleg osnovnošolcev se bodo plavalnih tečajev lahko udeležili tudi srednješolci, ki pa bodo morali za tečaje nekaj prispevati tudi iz lastnega žepa. Ker predvidevajo, da bo kočevških otrok, vključno s srednješolci, malo, bodo v decembri organizirali plavalne tečaje tudi za speciale enote Morisa iz Kočevske Reke.

2. MESTO ZA SEVNIŠKI RADIO IN STUDIO D

SLOVENJ GRADEC — Na 3. festivalu lokalnih radijskih postaj Slovenije, ki je bil koncem v poznih večernih urah, je minuli petek potekala v dvorani TVD Partizan v Ribnici zaključna prireditev »Super jesenskega presenečenja«, ki ga je organiziralo trgovsko podjetje Mercator - Jelka iz Ribnici. Ob pijači in jedači, predvsem pa obilici zavabe, za katero je med drugimi poskrbel tudi pevka Marjana Držaj, so zbrani v nabito polni dvorani spremljali žrebanje nagrad. Sreča je bila najbolj naklonjena Jožetu Prazniku s Prnjatevskog trga 4 v Ribnici, dobit je redič renault 4 GTL, ki je od 14. avgusta do minulega petka služil kot »skrinjica« za nagradne kupone, ki so jih v vseh Mercatorjevih prodajalnah v Ribnici dobili kupci ob nakupu blaga v skupni vrednosti nad 3.000 tolarjev.

BREZ NAJEMNIKA — Nekdanji dom JLA v Ribnici trenutno sameva. Dosedanj najemnik, lastnik podjetja Milmer, si je namreč premislil in od najemne pogodbe odstopil. Stavba, v kateri bi ob preureditvi lahko bili različni lokalni mireni obrti, pisare, kino in še kaj, je bila, kot kaže, zanj prevelik zalogaj. Z razpisom o oddaji doma sedaj iščejo novega najemnika.

Sevniški paberki

SEVNICA — Služba družbenega knjigovodstva Slovenije se mora reorganizirati, je že večkrat poudaril njene generalki direktor Igor Omerza, nazadnje v ponedeljek v Sevnici. Je pa SDK kadrovsko sposobna prevzeti nove naloge in je tudi tehnično vse bolje opremljena, je še dodal magister Omerza. To dokazuje tudi ponedeljkovna otvoritev prenovljenih prostorov ekspoziture SDK v Sevnici, ki je po besedah direktorice podružnice SDK Krško, Almire Božovič, 30 let čakala na nujno posodobitev, da bi lahko vzpostavili sodobnejše komunikacije s strankami in svetom.

PRENOVLJENI PROSTORI SDK

SEVNICA — Služba družbenega knjigovodstva Slovenije se mora reorganizirati, je že večkrat poudaril njene generalki direktor Igor Omerza, nazadnje v ponedeljek v Sevnici. Je pa SDK kadrovsko sposobna prevzeti nove naloge in je tudi tehnično vse bolje opremljena, je še dodal magister Omerza. To dokazuje tudi ponedeljkovna otvoritev prenovljenih prostorov ekspoziture SDK v Sevnici, ki je po besedah direktorice podružnice SDK Krško, Almire Božovič, 30 let čakala na nujno posodobitev, da bi lahko vzpostavili sodobnejše komunikacije s strankami in svetom.

V Inpletu še večjo skrb kakovosti

Po 10 letih dela in izkušenj bi radi pridobili certifikat ISO 9001 — Danes že okrog 500 kupcev — Prilagajajo se modi — Več kot pol izdelkov izvozijo

DOLNJE BREZOVO — Pred 15 leti se je v sevnški Lisci porodila ideja o gradnji tovarne pletenin, da bi nadomestili uvoz. Tako je, potem ko sta načrti bili pridružili še sevnška Jutranjka in metliški Komet, pred 10 leti nastal Inplet (Industrija pletenin), podjetje, ki danes zagotavlja kruh 115 delavcem in 60 ustvarjalcem 12 milijonov mark celotnega prihodka.

V Inpletu, tovarni, zgrajeni tedaj na nerezivem območju Kozjanskem v Dolnjem Brezovem in opremljen z najsodobnejšo nemško in švicarsko opremo, je sprava 53 zaposlenih z dodatnim izobraževanjem in izpopolnjevanjem v tujini z leti pridobila toliko znanja in izkušenj, da ž izdelujejo visoko kakovostno pletivo. Mlad, pretežno ženski kolektiv (povprečna starost zaposlenih je 32 let), zna ceniti prizadevanja ustavniteljev tovarne, ki so morali za njeno izgradnjo poleg kopice denarja pridobiti tudi blizu 300 raznih dovoljenj, od Beograda pa do Sevnice. Izdelujejo elastična pletiva za spodnje perilo in kopalke ter bombažna pletiva. Od teh sta nosilna izdelka bombažni in viskozni pliš, sledita interlock in suprema.

V Inpletu kakovostno opremljenito enobarvana pletiva, v zadnjem času pa

Marija Jazbec

in druge, ki so izgubili južna tržišča. Direktorica Inplet Marija Jazbec, ki je uspešno zamenjala za krmilom Inpletu prvega direktorja Eda Žbogarja, pravi, da so se le stežka znašla, a so se le nekako pobrali. Blago so ponudili številnim malim in velikim kupcem. Danes jih je na seznamu že blizu 500, med njimi veliko občasnikov in podjetnikov, ki znajo slediti modernim muham. Inplet tudi vse več izvaža, saj predstavlja izvoz že dobro polovico realizacije.

»V Inpletu je zelo pomembna kakovost izdelkov, saj največji kupci izvajajo naše izdelke iz metraže, zato je kontrola kakovosti toliko strožja. Zavestamo da težkega pridrža na svetovni trgu, zato vztrajamo pri nadaljnjem doigravanju sistema kvalitete po mednarodnem standardu ISO 9001. Na tem delamo letošnje leto toliko bolj zavzet, kajti pričakujemo mednarodno komisijo in pridobitev certifikata ISO 9001 v začetku prihodnjega leta,« poudarja direktorica Jazbecova.

P. P.

Št. 44 (2254) 29. oktobra 1992

• Kleveta je dež, ki pada po vseh, ki uspevajo. (Voltaire)

ZRTVEV - Tako rekoč svetovna praksa je, da si ljudje na kakšno skrivno ali povsem javno mesto postavijo tablo z imenom največjega sovražnika tega dne, tedna, meseca, leta ali desetletij in jo teptajo, sežigajo, nanjo pljuvajo in zasmehujejo. Na ta način naj bi imeli občutek, da omenjeni delajo na živem osebku, ki nosi zapisano ime. Baje so takemu pljuvanju posebej podvrženi v deželah, kjer se noč in dan dela in kjer ljudje nimajo vinskih goric, zaradi česar so docela zagrenjeni. Opravila se omenjajo v zvezi z Japonsko, vendar vedno žanje tudi v Kostanjevici. Na neki hiši ob eni glavnih ulic je tabla. Nanjo je nekaj priletel, ne ravno pljunek, zagotovo pa barva. Na tabli piše "Milica". Čeprav naziv po novem ne velja več, barvanje vseeno razločno kaže, kaj ljudstvo misli o oblasti.

POLOM IN POLOM - Slovenija je zelo bogata država, kar se vidi tako rekoč na vsakem koraku. Eden od dokazov je neka planinska koča, ki stoji zapuščena precej blizu Kostanjevice, čeprav so jo svoje čase imeli radi ljudje iz drugih krajev. Nepridipravi, o katerih novejsa zgodovina boja za vsakdanji kruhek molči, so doslej namreč izbili iz zidov v svinčenih časih obnovljene hiške že kaka vrata in kakšno okno. Očitno se na vse kriplje trudijo, da bi koči dali ime, ki ga ima sicer tudi uradno: Polom.

KOLEKTIV - Miran Resnik in Vojko Omerzu, prvi podpredsednik in drugi predsednik občinske skupščine, delujeta v občinskem predsedstvu. To predsedstvo je v Krškem eno, kar je v teh krajih, pri teh plačah in tudi vobče povsem običajen pojav. Bolj nenevaden dogodek je na primer to, da Omerzu javno pove, da bo seja po sklepnu predsedstvu natančno 22. oktobra, in da Resnik ne ve ničesar o tem datumu in ustrezno temu javno izreče nekaj besed, ki jih Omerzu občuti kot očitek, da je neke vrste diktator, ki si izmišlja datume. Sicer je to manjše nesoglasje v krški politiki. Toliko jih je, da so se ljudje z njimi navadili živeti. Kar pogrešali jih bodo. Zato bo mogoče neslepčna tudi naslednja seja krške skupščine, ko naj bi se parlamentarna telesa nekako poskela svojih obstrukcijskih nagnjen in naj bi skupščina spet začela delovati, kot da sedijo v njej sami najboljši prijatelji.

Novo v Brežicah

RIBA - Ni znano, kje je Franc Polovič st. ujel veliko žival. Njena nagačena glava visi na steni njegove lovške sobe. Zgleda pa takole: precej večja je od konjice, pokrita z dlako in ima za povrh še rogove. Poznavalci, ki so se zbrali ob obisku dr. Pučnika, so žival takoj prepoznali. "To je losos," so dejali lovski strokovnjaki in pri tem niti male niso podvomili o svoji trditvi. Pa so se nevede iz lovskih voda spustili že do ribolova. Orjaškega jelena je menda g. Polovič počil nekje na Švedskem. Takrat je bil še los. Dve črki gor ali dol.

ENA ČRKA - Včasih pa je vendarle pomembna samo ena črka. Na zadnji seji brežiške skupščine so nekateri prišli na idejo, da bi pri razpravljanju o čisto določeni osebi v njenem pričiku zamenjali eno samo črko. Na dolgo in široko so se prepriali o dimnikarski službi in o tem, ali obrtnik Jelenčič dobro opravlja svoje delo. V razpravah je bilo slišati tako malo slovenščine, da je nepridiprav iz zadnje vrste zaklical: "Ne Jelenčiča, tukaj bi potrebovali Jelenčiča!"

KATERI OD NJIU? - Posavski pravni so se jezili, ker še ni nove zakonodaje, minister Kozinc pa jih je opozoril, naj o tem raje pobarojo republike poslanice. "Eden vidnejših poslancev v republiški skupščini sedi v prvi vrsti," je dejal in s tem stavkom zaredel v hude težave. V prvi vrsti sta namreč sedela Kolešnik in Tomšič, oba poslanca, in oba vneto prikimala. Vsak izmed njiju je bil namreč prepričan, da je minister Mihal Kozinc s tistim vidnejšo osebo misil ravno njega.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE - V času od 10. do 22. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Branka Lakner iz Senovage — Sandija, Zdenka Jurtovec iz Prilip — Alena, Marica Horvat iz Hrastine — Sanja, Marija Zakselj iz Stolovnika — Urbana, Tatjana Petan iz Oklukove Gore — Davida, Sonja Podbršček iz Krškega — Tino, Mojca Bogovič iz Brežic — Vida, Vladislava Šmarc iz Krškega — Kristijana, Marija Jager z Žigarskega Vrha — Uroša, Jožica Teraž z Žigarskega Vrha — Jerneja, Anica Martinčič iz Podbočja — Ano, Sonja Patricia Jurkcas iz Dol Skopic — Jaka, Albina Vodopivec z Razteza — Davorina, Milica Medvešček iz Brežic — Matica, Andreja Kodrič iz Prusnje vasi — Gregorja, Martina Nemec iz Brezovice — Martina. Čestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

Ne, vendar se lahko dogovorimo

Dr. Slavko Gaber, minister RS za šolstvo in šport, na pogovoru v Leskovcu — Ukrep zoper politiko in trgovce v šolah — O hrvaščini odloča strokovni svet

LESKOVEC — V Leskovcu pri Krškem je bil 21. oktobra razgovor o nekaterih žigočih in aktualnih vprašanjih s področja vzgoje in izobraževanja, ki zadevajo le krško občino, ampak vso Slovenijo. Pogovora, ki ga je pripravil krški občinski odbor Liberalno—demokratske stranke, se je udeležil tudi dr. Slavko Gaber, minister za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Dr. Gaber je komentiral nekatera načelna izhodišča politike, ki jo vodi njegov ministristvo. Pri tem je dejal, da bi však stranki sila draga, če bi lahko izkoristila določen del prebivalstva za lastno propagando. Nobena za to ne bo dovoljena. To je bil po Gabrovih besedah namen sklepvlade in namen priporočila občinam in šolah. Drugi namen je bil tudi ta, da se po šolah neha »silne prodajne akcije«. Med šolsko uro se vrata v ta namen ne smejo odpirati. Skratka, v šolo nimajo vstopa nobene aktivnosti, ki niso vezane na pouk, naj bodo vprašanja kakršna koli, je dr. Gaber zagovarjal avtonomijo šole. Pri tem je dejal, da je kljub tako jasnemu načelnemu stališču vedno mogoč dogovor, in dodal: »Kadar gre za resno potrebo, da bi s tem neskončno onemogočali otrokom in ne vem komu pa še življenje, bomo o tem razmišljali

Dr. Slavko Gaber

ZA BODOČE PLESALCE

KRŠKO - Plesni studio Krško nadaljuje s popularizacijo plesa. Tako se bo v njegovi organizaciji pričel v soboto, 7. novembra, ob 19. uri začetni plesni tečaj za mladino in odrasle. Tečaj bo v domu mladih, to je pri Podmornici.

in se bomo od primera do primera odločali. Ko gre za osnovne šole, pa nismo na pamet tega prepustili občinam in šolah. Zakaj ne pamet? Iz preprostega razloga, ker so občine in šole tiste, ki bolje poznavajo razmere. Sam težko presojam, razen takrat, ko se dam zanalač podrobno informirati, kje gre zgolj za

zadostit tistega človeka, ki šolo vodi, in zato ne pusti neke dejavnosti, da bi na šoli potekala, kje pa gre za to, da nekateri želijo zgodlj demonstrirati, da oni

• Minister Gaber je omenil tudi vprašanje t. i. srbskega, oziroma hrvaškega jezika v šolah, ki ga konstantno nastavljam na ministristvo. Dejal je, da se ravna po odločitvah strokovnega sveta, kajti za reševanje omenjenega vprašanja je pristojen ta svet, in ne minister za šolstvo in šport.

lahko imajo verouči tudi v šolskih prostorih. Nikdar pa ne bomo delali problemov, če bo šlo za dogovor iz potrebe,« je dejal dr. Slavko Gaber na razgovoru v Leskovcu.

M. LUZAR

DRŽAVA LAHKO SAMO POMAGA

LESKOVEC - Leskovska osnovna šola lahko pričakuje nekaj državnega denarja, ko bo organizirala šolanje romskih otrok. Država se bo vključila v ta nekoliko zahtevnejši proces vzgoje in izobraževanja, vendar ob sodelovanju občine Krško, ne pa sama, saj ima premalo denarja. Tako je menil ob nedavnem obisku v krški občini dr. Slavko Gaber, minister za šolstvo in šport, v odgovoru na vprašanje, ali bo šolsko ministristvo plačalo pripravo romskih otrok na pouk in tudi pouk.

• S sindikat zakonodajalcu med drugim predlagata tudi zaščito lastnine pred poceni razprodajo tujcem, ki bodo verjetno zainteresirani za nakup različnih vrednostnih papirjev, torej slovenskega premoženja. Tuji bi po sindikalni presoji smeli kupiti največ 40 odst. certifikatov posameznega podjetja.

Delavsko soodločanje je le privid

Posvet posavskih svobodnih sindikatov

KRŠKO — V posavski območni organizaciji Zvezce svobodnih sindikatov Slovenije se pridružujejo ocenam, da se odnos med delavci in delodajalcem spreminjajo v korist slednjih. Žato bodo sindikati napeli vse moči, da z delavci za tekočim trakom in na podobnih delih ne bo pometaš vsakdo, kdor bi hotel. Nekaj podobnega so objavili na posvetu organizacije 22. oktobra v Krškem.

Tudi na tem posvetu, ki so mu prisostovali predstavniki sindikata iz posavskih gospodarskih firm in predstavnika vodstva območne organizacije, so zahtevali sklenitev socialnega pakta, vendar ne kakršnega koli. Tak, kot ga predlagata država, še zdaleč ne ustrezajo zahtevam sindikata, ki vladu nalaga spoštovanje kolektivnih pogodb, zagotavljanje pravne varnosti za delavce, razbremenitev gospodarstva, ohranitev največjega možnega števila delovnih mest in še kaj. Sodeč po besedah Jožeta Černe, predsednika območne organizacije, je malo upanja na boljši vladni predlog, kajti vlada na koncu pogajajo običajno naredi po svoje. Da vlada prisluhne sindikatu, je privid, ki nastaja samo

zato, ker se je sicer pripravljena vsak trenutek pogovarjati o sindikalnih predlogih.

V zvezi s predvideno slovensko zakonodajo o lastninjem podjetju je dejal Lado Rožič iz območne sindikalne organizacije, da predstavljeni zakonski dokument ni pisani na kožo delavcem. Glede zakona so na posvetu podprli stališča svoje ljubljanske sindikalne centrali in tako zahtevali, da zaradi lastninskega preoblikovanja podjetij v Sloveniji ne bi smeli ukiniti delovnih mest.

L. M.

V žarišču človek in njegova blaginja

Zbor KO SKD Raka

RAKA — Tu se je 24. oktobra zvezčestal krajevni odbor Slovenskih krščanskih demokratov Raka, ki ga vodi Jože Cemnič in ki je eden najbolj delavnih v občini. Poročilo, prebrano na zboru, obvešča, da so krščanski demokrati z Rake med drugim uspešno zbirali pomoč za krški begunske center, sodelovali v pogovorih o predvideni občinski komunalni deponiji blizu Rake, se dejavno vključili v izvedbo letošnjega raskršča ekološkega tabora in drugo. V prihodnje bo raški krajevni odbor SKD skušal dvigniti kakovostno raven kulturne v krajtu, skrbel za čisto okolje in za drugo v komunalni dejavnosti, zbiral pomoč za begunce ter pri tem na splošno pritegnil k svojemu delu šolsko mladino in bo med drugim dejaven v oblikovanju lokalne samouprave. Okvir bodo temu delu dajale doslej zapostavljene vrednotne družina, dom, zemlja in kar je še takih. Cilj mu bo »osebna duhovna blaginja«, kot je na zboru rekel povabljeni Danilo Siter, predsednik občinskega odbora SKD Krško.

Marjan Dvornik, vabjen kot republiški poslanec, je na zboru z veseljem opozoril na večanje števila članov stranke. Ob tem je menil, da bi krščanski demokrati dejansko podprtli nasprotne politične strani, če bi bojkotirali volitve.

V okviru slobotnega zборa v Bonovi gostilni na Raki, na katerem so se razselili tudi prihoda predsednika občinskega izvršnega sveta Franca Černiča s soprigom, so nastopili pevci krajevnega zboru ter Urša in Robi in drugi instrumentalisti in pevci. Končalo se je z domačijskim klepetom in zakusko.

PETERLE IN BIZJAK V KRŠKEM

KRŠKO - Petega novembra popoldne se bosta v krški občini mudila Lojze Peterle, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov, in strankin predsedniški kandidat Ivan Bizjak. Tega dne bodo krščanski demokrati ustanovili dva krajevna odbora, in sicer v Podbočju in Kostanjevici, pripravili javni shod na Raki in organizirali v kulturnem domu v Krškem ob 20. uri osrednje občinsko predvolilno srečanje. Tu bo okrogla miza, predstavljen pa se bo tudi Ivan Bizjak.

OKTOBRJSKE NAGRADNE

BREŽICE - Občina Brežice je ob svojem prazniku podelila tri oktoberjske nagrade in dve priznanji. Nagrade so prejeli: Anton Komočar, obrtnik iz Krške vasi, za inovativno delo na področju montaže plinskih instalacij, zaščite in vzdrževanja strojev, opreme in tehničnih materialov ter za prizadetvo delo v združenjih obrtnikov, dr. Vanda Kosteč-Zorko, zdravnica v brežiški bolnišnici, za dolgoletno strokovno in organizacijsko delo v boju proti sladkornim boleznim v občini in v regiji, ter prof. Dragutin Križanič, ravnatelj Glasbeno šole, za uspešna področja amaterske kulture, predvsem zborovskega petja in tamburaške glasbe. Ža zasluge v času osamosvajanja Slovenije sta občinski priznanji prejela Območni štab za TO Brežice in Policijska postaja Brežice.

»Z dimnikarstvom bo še hudič«

MINISTER KOZINC S POSAVSKIM PRAVNIKI — »Tisti vodje sodišč, ki so bili dovolj vztrajni so dobili opremo za posodobitev,« je odgovoril na namig poslanca Franca Pipana, da v posavskih sodiščih ni videti, da so kaj pridobil s povisjanjem sodnih taks. Na sliki ob leve proti desni: predsednik Društva pravnikov Posavja Janez Staršar, minister Miha Kozinc in njegov namesnik Jože Tratnik. (Foto: B. D.-G.)

Tako so napovedovali in zgodilo se je — Več razprav o zelenih in črnih dimnikarjih kot pa o tem, kdo in kako bo čistil dimnike

BREŽICE — Po zadnji skupščinski razpravi sodeč, bi morali pristojni v Brežicah še marsikaj temeljito počistiti, omesti in izmeriti. Ker pa živimo v času brez pravega reda, se bomo tokrat omejili samo na čiščenje dimnikov. Ostalo naj počistijo drugi, ki imajo za tovrstne opravke primerno moč in pripombe.

Težave z dimnikarstvom se vlečejo že nekaj let, a jih do danes upravni organi in občinske vlade še niso ustrezno rešili. Sedanji izvršni svet trdi, da je končno spravil v red dimnikarsko službo v občini, na osnovi razpisu izbral najboljšega ponudnika in mu izdal odločbo, da lahko opravlja storitev. Seviški obrtnik Ivan Jelenčič menda že od avgusta sistematično opravlja to delo, vendar občani in podjetja še naprej opozarjajo, da njihovi dimniki niso pravljenci na novo kurilno sezono.

Zeleni Brežič s poslancem Ivanom Tomšetom na čelu, ki imajo zasluge, da je dimnikarska vojna sploh prišla na dnevni red skupščine, so zbrali čez 100 izjav občanov in trdijo, da Jelenčič strokovno ni dovolj opremljen in da nima dovolj zaposlenih. Tomšič je v skupščini tudi zatrdil, da je bil obrtnik Jelenčič izbran na politični osnovi. Da bi to dokazal, je pripeljal na sejo

brez dela, z bremenom obtožb, da špekularijo (v kratkem času trije nazivi podjetja), da so prijavljeni na neobstoječem naslovu (v času registracije je bila vojna, lastnik hiše, ki v katerem so imeli do tedaj sedež, pa je občina) in da so delali brez odločbe (izdati bi jo moral izvršni svet).

Kdo je tisti, ki bi lahko razsodil, kaj je vse težje dimnikarski zdrahi res in kaj ni? Poslanci skupščine gotovo ne, saj mnogi zaradi slabih obveščnosti niso mogli slediti, kaj se dogaja. Zato je ta sklenila obvezati IS, da v čim krajšem času zadeve reši, in sicer nikakor drugač kot tako, da bodo dimniki očiščeni in stranke zadovoljene. Kot so na koncu sklenili, naj bi v bodoči dali možnost za delo vsem zainteresiranim ponudnikom, pa naj se pokaže, kdo je boljši. Tržno načelo bi sicer veljalo pozdraviti, vendar je ob tem treba povedati, da je opravljanje dimnikarskih storitev posebnega družbenega pomena. Vprašljivo je torej, kako bo zanje poskrbljeno, v katerem so solastniki. Ostali so torej

B. DUŠIČ-GORNICK

Novinarji Dolenjskega lista komentirajo

Tekstiljanin kapitalizem 19. stoletja

Na okrogli mizi o socialni problematiki v kočevski občini so številni razpravljalci opozorili na izredno težak položaj, v katerem se danes nahajajo v Tekstiljanu zapošlene ženske. O tem, v kakšem položaju so že dolge mesece, je bolj ali manj znano že vsem. Nihče pa nicesar ni storil, razen redkih posameznikov, ki opozarjajo na nedopustnost stanja, če že ne s pravnega, pa s človeškega in moralnega vidika. Znano je, da je Tekstiljan v stečaju in da je zato v skladu z zakonom, da so vse delavke zaposlene le pogodbeno. Če se zaradi tega ne upošteva izredni psihični pritisk, ki ga zaposleni občutijo kot trajno prisoten strah, da jim morda že prihodnji mesec ne bodo podaljšali pogodbe, pa mnogi menijo, da je nedopustno izkorisčanje delavcev, ki se med drugimi kaže tudi v tem, da morajo delati nadure, čeprav jih menda ne dobijo plačane. Kot skrajno nedopustno ocenjujejo odpuscanje delavk, ki so z dela odstotne zaradi bolezni. Posledica strahu, da bodo zaradi bolezni ostale brez zaposlitve, namreč je, da delavke delajo, čeprav so tudi po mnenju zdravnikov za delo nesposobne.

Mnogi razpravljalci na okrogli mizi so menili, da bi ravno za preprečitev tovrstnega izkorisčanja delavk nekaj moral storiti. Izrazili so dvom o trditvi predsednika kočevskega izvršnega sveta Alojza Petka, da se ne da storiti nič, če da tako brezpravna država pač ne moremo biti. Gleda na trditve Alojza Petka, ki je bil pred nekaj leti direktor Tekstiliane, da je bil stečaj v Tekstiljanu uveden prav zato, da bi se znebili nekaj odvečnih delavcev, pa so možnosti, kljub moralni upravičenim zahtevam, da bi se Tekstiljanu delavkam pomagalo, majhne.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Življenje brez nalepk

V slovenskem nacionalnem značaju je, kot ugotavljajo poznavalci, nekaj slabega, kar sili ljudi, da se z hrito in zaletavostjo lotujejo razdeljevanju. V sedanjem času je to predvsem delitev po strankarski oziroma politični pripadnosti, pri čemer ne ločujejo političnih prepričanj od sicerjih človekovih kvalitet. Namesto da bi bila politična usmerjenost, če že mora biti, le ena od sestavin človekove osebnosti, se pri nas kaže ali jo skušajo uveljaviti kot prevladujočo in izključujočo. Kot da izkušnja izpred vojne, med vojno in po nji ter sploh iz naše sicer uborne politične preteklosti ne bi bila dovolj, se dandanes znova podajamo na polja političnih obračunavanj z vso slovensko zadostijo in zagrizenostjo, pa naj gre za vprašanja, ki so po svoji naravi visoko moralna in že s tem nad obzori dnevne politike (sprava), ali za reševanje vsakdanjih vprašanj bivanja, ko gre za otroške vrte, šolski pouk ali javno obveščanje. Komaj smo se resili političnega enoumja, cementiranega tudi s krvjo, trpljenjem in krivicami, že rinemmo v novo politično norenje - izključnost različnih prepričanj, ki v osnovi ni kaj dosti različno od enoumja. Ali smo sploh kaj pridobili, če smo

• Čemu pravzaprav ta premislek? Kot je videti splošen, ima v ozadju povsem konkrete stvari. Dolenjskemu listu se, denimo, očita, da je rdeč, da nasprotuje veri, da je v obveščanju pristranski, da načrtno o nekaterih starih piše, druge pa zamolčuje. Njegovi ustvarjalci seveda nimamo tega občutka, celo več, trudimo se, da bi bil Dolenjski list v svojem poslanstvu dvignjen nad strankarstvo in v skladu raznolikimi interesu vseh ljudi. Očitki pa so najverjetnejne, tako vsaj upamo, porojeni iz miselnosti, o kateri tu govorimo, ne pa iz dejanske podobe in vsebine našega tednika.

absolutno nadvlogo enega političnega nazora zamenjali z nadvlogo sicer različnih, a med seboj prav tako izključujočih se političnih prepričanj? Nič. V nacionalni zrelosti smo ostali tam, kjer smo bili, le suknja, ki jo nosimo, zaradi tega

ni prav nič bolj topla in lepa. Slovenska suknja je pravzaprav vse bolj le dvobarva, ti dve barvi pa postajata vse bolj kričeče nasproti in neusklaeni. Na eni strani je levica, na drugi desnica, ena druga pa slikata bolj črno ali rdečo, kot sta zares. Vmesnih tonov je na ubogi slovenski suknji vse manj, če pa se že kje pojavi kak svojski ton, ga hitro potisnejo pod prevladujočo črno ali rdečino.

Zivet z ljudmi, jih ceniti in opredeljevati v celoti njihovega vedenja in ravnanja, ne pa po političnih napeljih, je, kot kaže, za Slovence hudo mučen posel. Res je veliko lažje reči: "Ta ni naš" ali "Ta je naš", pa je stvar opravljena, toda kar je lažje, še ni nujno tudi boljše, pravičnejše in bolj pošteno.

In kot z ljudmi je tudi z drugimi stvarmi. Ta je naš, ta pa ni - postaja osnovno merilo tudi za vrednotenje dejavnosti, kar je še posebej kritično, ko gre za dejavnosti splošnega pomena, denimo izobraževanje ali obveščanje. Če bo cepilna strankarska norost prevladala tudi na teh področjih, kar si, kot je videti, nekateri prizadevajo doseči, potem bodo ljudje vse bolj spriči med seboj, sodelovanja, razumevanja in strpnosti, ki so nujni za uspešno in zdravo družbo, pa bo vse manj. O usodi občestev, ki so razdeljena v sebi, govorijo tako stare modrosti kot tudi zgodovinske izkušnje, predvsem slabe. Ali ni že čas, da jim končno prisluhnemo in se odločimo za zrelejše in zares demokratične poti?

M. MARKELJ

Čudna so pota predvolilne politike

Ko se začne narobe svet, človek več ne ve, pri čem je: naj stopa naprej, naj se ustavi ali odide nazaj? Do tega pojava pride, ko začnejo v podeželske vasice, včasih povsem pozabljenje in odrinjene kraje, nenadoma trumoma hoditi visoki funkcionari. Ali pa, ko začno stranke organizirati javne shode in na njih oblikujati vse mogoče in nemogoče stvari. Svet se postavi na glavo pred volitvami, ko nihče več ne ve, komu kdo laže, pomembno je le - zakaj.

Ali ni nekaj narobe, če pride v občino na obisk podpredsednik vlade, ki ni zadolžen za gospodarstvo, ampak za splošne zadeve, da bi tu sodeloval na razgovoru o razvoju nekega podjetja in gospodarskem stanju v občini? Še posebej zanimivo postane, če taisti podpredsednik

ob taki uradni temi obiska sam zatradi, da ni pristojen in ni na tekočem z ukrepi v gospodarstvu.

Dr. Pučnika so v Brežicah poleg predstavnika občine in gospodarstva sprejeli tudi njegovi strankarski kolegi. Navsezadnjie je gost z njimi nekaj besed o gospodarstvu vendarle spregovoril, a zgoj zaradi novinarjev, ki jih je delo klicalo še drugam. Ali je torej prišel v Brežice samo na družbeni večer? Malo oddaljen kraj za tako kratek oddih, razen, če se ni za tem dogodkom odvijalo še kaj drugega.

Ni skrivnost, da se najpomembnejši dogovori sklepajo med večerjo, a to, o čemer so se hoteli dogovoriti (ali so se dogovorili), vendarle ostaja zavito v meglo. Ravnog zaradi tega pa je še toliko bolj sladko ugibanje, ne samo v časopisu, temveč tudi na ulici. G. Polovič je močan podjetnik z velikimi ambicijami in načrti. Kako mu bo pri tem lahko pomagal dr. Pučnik, podpredsednik vlade za splošne zadeve? Mogoče pa je bolje razmišljati drugače.

Polička ne zavije na čudna pota le takrat, ko si zagotavlja glasove volilcev, ampak tudi, ko potrebuje denar. B. DUŠIČ-GORNICK

Ob besedi lakota človek pomici na lačnega somalskega otroka, ki umira v pričakovanju odrešilne pesti riza. Bilo bi daleč pretirano, na meji sprenevedanja in grozljivo, če bi komu padla na pamet primerjava, da je Slovenija kot Somalija z lakoto in okostnjaki. Toda v nečem smo se zblžili s somalstvom, kakršnega nam slikajo afriška lačna usta in poudarjena rebra, in sicer v tem, da je lakota Slovencu postala že precej domača beseda, za katero se točno ve, kaj pomeni. Morda se to ni zgodilo na splošno, videti pa je, da se je udomačila pri določenih družbenih slojih v Sloveniji, kar je toliko slabše dejstvo v slovenski popotnici za premike v naslednje tisočletje.

Na kaj drugega, če ne na posmanjkanje hrane, spominja študent ali dijak, ki v slovenski prestolnici na Židovski stezi pod večer sedi na golem asfaltu in, držeč v rokah popisan list, prosi mimoidoča za kruh. Morda kdo ob tem poreč: "Prava reč, fant si hoče po lahki poti napolnit skledo!"

Drugačno težo bi imelo, če bi namesto šolarja kak minister povedal oklici, da so med učenci premalo siti ljudje. In v resnici je to povedala tudi taka oseba. Dr. Slavko Gaber,

minister za šolstvo in šport, je ob nedavnem obisku v krški občini namreč opozoril na odprtva vprašanja šolske prehrane. "Ko gre za osnovne šole," je dejal dr. Gaber, "smo uspeli iz državnega proračuna pridobiti 39 milijonov tolarjev mesečno za prehrano, za dodatek k tistem, kar dajo občine. Sredstva so namenjena za tiste otroke, ki ne dosegajo več minimalnega standarda. V osnovnih šolah zadeve dokaj dobro tečejo. V srednjih šolah je prijav malo, manj, kot je tistih, ki ostajajo lačni. Prosil bi, da se ta sredstva iz državnih finanč v temenih šolah ostale brez tega denarja."

Minister je torej priznal lakoto v šolskih klopeh. Vendar je vsaj med vrsticami tudi povedal, da bi bilo manj, če bi se ravnatelji bolj potegnili za denar, ki ga je država pripravljena pogrešiti pri nakupu topov in datih za nakup masla. Nekaj se torej zatika na uradniških in drugih potek med vlado in ljudstvom, da omogoč ne pride na pravi naslov, in v tem je podobnost s somalskim primerom. Razlika je samo v količini hrane v želodcu, s katero lačni tam in v Sloveniji čakajo na vbgajne.

M. LUZAR

Lačni Slovenci

Ob besedi lakota človek pomici na lačnega somalskega otroka, ki umira v pričakovanju odrešilne pesti riza. Bilo bi daleč pretirano, na meji sprenevedanja in grozljivo, če bi komu padla na pamet primerjava, da je Slovenija kot Somalija z lakoto in okostnjaki. Toda v nečem smo se zblžili s somalstvom, kakršnega nam slikajo afriška lačna usta in poudarjena rebra, in sicer v tem, da je lakota Slovencu postala že precej domača beseda, za katero se točno ve, kaj pomeni. Morda se to ni zgodilo na splošno, videti pa je, da se je udomačila pri določenih družbenih slojih v Sloveniji, kar je toliko slabše dejstvo v slovenski popotnici za premike v naslednje tisočletje.

Na kaj drugega, če ne na posmanjkanje hrane, spominja študent ali dijak, ki v slovenski prestolnici na Židovski stezi pod večer sedi na golem asfaltu in, držeč v rokah popisan list, prosi mimoidoča za kruh. Morda kdo ob tem poreč: "Prava reč, fant si hoče po lahki poti napolnit skledo!"

Drugačno težo bi imelo, če bi namesto šolarja kak minister povedal oklici, da so med učenci premalo siti ljudje. In v resnici je to povedala tudi taka oseba. Dr. Slavko Gaber,

trebanjci se s problematiko predsolske vzgoje in varstva otrok v občini ukvarjajo že od lanskega leta. Na vsak način hočejo vrtec reorganizirati, klub temu da nova republiška zakonodaja na tem področju še ni sprejeta. Najbolj jih moti to, da je v občini od 1500 predsolskih otrok v vrtcu vključenih le 450, medtem ko vsi občani preko davkov prispevajo denar tudi za otroško varstvo. Po njihovem mnenju je pomoč iz proračuna deležnih premalo otrok. Ob sprejemaju renominacije proračuna so v skupščini sprejeli sklep, da se mora delež staršev pri plačevanju varstva povečati iz sedanjih 55 odst. na 70 odst. Dolgoročno pa se mora ta delež iz proračuna še zmanjšati. Predvsem si želijo, da bi se pojavilo konkurenčno varstvo, vendar pa na razpis, ki je bil objavljen letos poleti, ni bilo nobenega odziva.

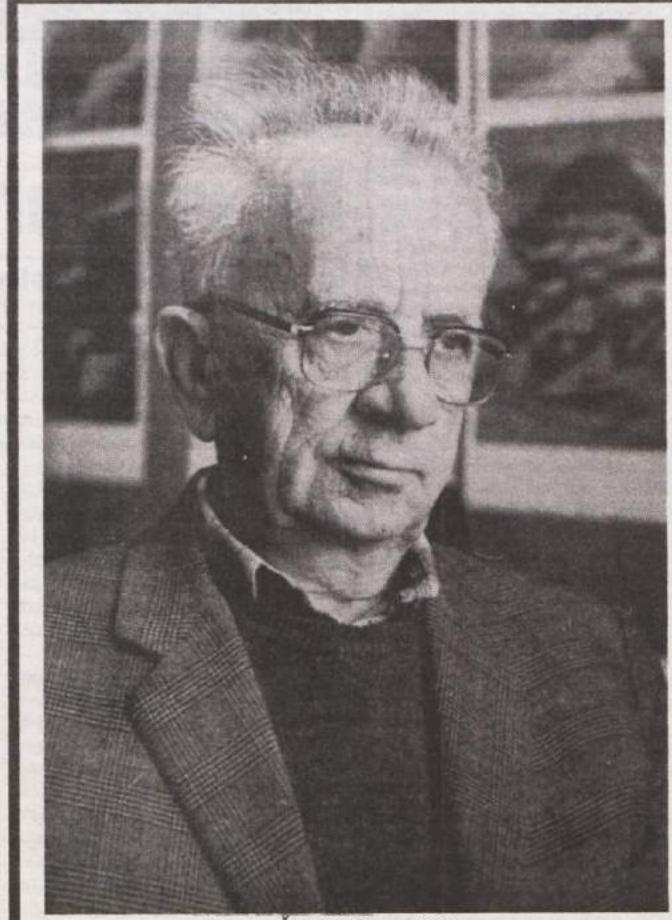
Ker so ugotovili, da z novo nastalimi vrtci v tako kratkem času ne bo nič, zahtevajo takojšnjo reorganizacijo obstoječega vrtca, ne glede na to, da v republiki še niso dorekle, kako naj bi bili po novem vrtci organizirani. Predlog nove organiziranosti predsolske vzgoje, ki vrtce priključuje zopet nazaj k šolam, so poslali tudi novomeškemu Zavodu za šolstvo in šport, ta pa jom je odgovoril, da iz predloga nove organiziranosti ni videti učinkovith novih rešitev.

Vendar pa, in to je danes pravilo, tudi glede reorganizacije vrtca nihče ne vpraša strokovnjakov za mnenje.

Sprememb v šolstvu kot tudi v vzgoji predsolskih otrok se v svetu lotujejo premišljeno in postopno, saj se zavedajo posledic hitrih potez. Vsa ta leta je bilo v vzgojne zavode vloženo veliko denarja, truda in znanja in dokler nismo njam konkurirali ustanov, bi bilo pametno, da teh ne uničujemo, saj so pomembni za vzgojo otrok, pa tudi njihovega strokovnega dela ne moremo naenkrat zanikati.

Nobeden ne prisiljuje staršev, da morajo otroke dati v vrtec, kot tudi nobeden staršem iz vasi ne preporuje, da svojega otroka vključijo v vrtec. Če je danes zaposlenih toliko v toliko Slovenc in nima v času službe kam dati svojih otrok, ni to le njihov problem, ampak problem družbe, ki zaradi slabih plač sili v zaposlitev obo mož in ženo, da lahko preživita sebe in otroke. In če ta ista ženska nima nikogar od svojih najbližjih, ki bi ji v času, ko je na delu varoval otroka, potem je brav, da vrtci obstajajo. In ker je v interesu te iste družbe, da bi ženske rodile več otrok, mora ta ista družba poskrbeti tudi za pomoč. Kako pa bo ta pomoč speljana, ali preko subvencije vrtcev ali bo razdeljena vsem staršem, ki imajo otroke enako, to pa je stvar nacionalne družinske politike, ki že mora država čimprej sprejeti in še daleč ni le stvar trebanske občine.

J. DORNÍK

Sezmer Šali (1911 - 1992)

Odšel je popotnik, zaljubljen v življenje

Nič več ne potrka na vrata Dolenjskega lista, ni ga več v kavarni čest, ne pred knjigarno ali kje druge na Glavnem trgu. Noben dan ga ni več na spregled in ga tudi nikdar več ne bo. Ne samega, s časopisom, knjigo ali kakšnim papirnim zvitkom pod zduhu, ne z vnučko, o kateri je vedno tako rad pripovedoval. Vse, kar bo odslej, bo brez njega, prireditve, večeri, letni časi in slika Kapitlja v vodi Krke. Ne bo več bral svojih pesmi na literarnih večerih in tudi po šolah otrokom, ki bo več risal zgodb iz svojega otroštva. Pot v Trebnje in naprej po temenški ali mirnski dolini se bo začenjala brez njega. Pa kako je vedno rad šel v trebanski konec in dostikrat kar tako, samo da je bil tam. V krajih svojega otroštva.

Sezmer Šali je svoja popotovanja končal. Za vedno, ne preklicno. Iz novomeške bolnišnice je prišlo sporočilo, da je tam preminil v soboto, dva dni po rojstnem dnevu. Nekaj tednov po tistem, ko ga je nenadoma in tako kruto zadelo. S pesnikom in pisateljem Jožetom Dularjem, njegovim literarnim sopotnikom in prijateljem, sva ga obiskala kake tri tedne pred smrtjo. Opozumila sva ga, vabila na mošt in kostanj, on pa je odgovarjal predvsem z grenkim nasmehom. S slabotnim glasom je le tu in tam še zmogel besedo, dve. Ko sva ga zapuščala v bolniški sobi, sta najina pogleda vedela le eno: Kako strašno, še besedo mu bo vsak hip vzel! Tisto besedo, ki ji je Sezmer Šali tako zvesto služil in ki mu je do zadnjega zvesta služila tudi ona. Da se je lahko izpovedal kot pesnik.

Bil je popotnik, roman, nenehno na poti zdaj v to, zdaj oponokrajno življenje. Človek, zaljubljen v življenje. V takšno, kakršno pa je, z vsemi tegobami in radostmi, z vsemi prelestmi in nedoumljivostmi. Vsega se je veselil: rose, oblakov, dreves, ptičjega petja, vse vdano spremjal: prah in blato, bič in križ. Življenje Sezmerja Šalija je na neki način opisano v njegovih pesmis, pretočeno v poeziju. Od tistih časov dalje, ko je bil pastirček ob Temenici, soljar v Dol. Nemški vasi, gimnazijec v Varaždinu, do uredništvanja v založbah. Življenje mu je teklo ob knjigi in s knjigo. Svoje pesmi je izdal v sedmih zbirkah, mnoge na knjižno objavilo še čakajo. Poleg tega je pridno prevajal, pesnike in pisatelje. In kot pesnik in prevajalec potopal po svetu. V Rusijo, Turčijo, po nekdanji Jugoslaviji. Povsod je imel prijatelje.

Življenje, kakršnokoli je že bilo, je bil Sezmer Šali ponajvič hvaležen. Za vsak dan, ki ga je preživel, kjerkoli že, posebej. »Spet mi je / svetl čas darovan, / za mir in nemir«, je zapel na svoji večerni poti. Preminil je pred novim jutrom.

Naj mu bo milosten mrtvi stan!

IVAN ZORAN

MALOPRODAJNA TRGOVINA
indov
61000 LJUBLJANA
Poljanska 95
Tel.: (061) 316-143
VSE ZA KOLINE<br

»Zdaj le slikam«

»Najraje imam pastel«, pravi Danja Bajc — V Piranu nagrajena za sliko Jutro v solinah

NOVO MESTO — Na letosnjem mednarodnem slikarskem ekstemporu v Piranu je sodelovalo 196 slikarjev iz nekaterih delov območja Alpe-Jadran. Prirediteljem se predali 225 del, ustvarjenih na določene teme. Mednarodna žirija je to bero kritično pretehalo, izbrala 77 najboljših slik za razstavo, poleg tega pa še posebej uspele stvaritve nagradila. Vseh pododeljenih nagrad je bilo 25 in eno od teh je dobila tudi Danja Bajc iz Novega mesta, in sicer za oljno sliko Jutro v solinah. Odkupno nagrado za to sliko je prispevala Biorelectronica Argenti iz Kopra.

»Nagrada me je presenetila in razvesela, saj sem bila prepričana, da je izvrsten uspeh že to, da se s sliko prebije na razstavo. Izkažalo pa se je, da moje jutro v solinah ni bilo všeč samo žiriji, temveč tudi eni od firm, ki so pripravile odkupne nagrade,« pravi Bajčeva. »In kaj lahko še rečem? Na piranski ekstempori, na katerem do zdaj še nisem bila, sem šla popolnoma neobremenjeno, bolj iz radovednosti, kako se bom znašla v mednarodni slikarski družini, kot pa iz želje, da bi kdove kaj dosegla. Zgodilo pa se je, da sem se vrnila z nagrando. Nekaj priznanj in nagrad imam že od prej, ki pa mi vse skupaj ne pomenijo toliko kot ta.«

Danja Bajc je že vseskozi, tako rekoč od šolskih let naprej, pomalem risala v slikah, bolj intenzivno pa se je likovnemu ustvarjanju posvetila v začetku 70. let. A dokler je

Danja Bajc: »Dolgo sem lahko slikala le na obroke.«

bila v službi, dolga leta pri ZKO, potem pa v Domu kulture, je lahko slikala, kot sama pravi, le na obroke. Lani je iz službe izpregla in od tedaj samo slika. Šele zdaj lahko dela tisto, kar si je želela delati vse življenje, pa tega iz različnih razlogov ni mogla. Tudi si je pridobila status samostojnega kulturnega delavca.

Od motivov ima najraje tiste, ki jih odkriva v arhaični Dolenski. To so stare hiše, hrani, kozolci, zidanice, ki se grbijo vase in propadajo, pa krajinu s skrivenimičnimi jablanami in tepkami, ki hirajo z divjo počastjo pod sabo. »Vse to so ostanki nekega življenja, ki se je nekoč bohotilo in valovalo čez hrib in dol, neme priče živlosti in obenem krhkosti vsega, kar trenutno še obstaja, bo pa prej ko slej prešlo. Človeka zabolvi v dno srca, da bi kritnil... Ampak takšno je življenje.« Tako govori Danja Bajc o motiviki, ki jo pritegne, vznerja, predvsem pa zavestno išče in odkriva. Upodabljajo jo največ v pastelu. Naslikano v teh barvah se zdi odmiranje manj kruto.

I. ZORAN

Kadar se država mora počlovečiti

Vloga posameznikove pobude v rekonstrukciji sodobne slovenske družbe, nova gibanja in civilna družba kot teme na srečanju predstavnikov ZKO

KRŠKO — Demokratični pretresi v Sloveniji nekaj zadnjih let niso nastali, ker bi se totalitarna država utrdila, ampak zato, ker so se naposled tudi posamezniki v Sloveniji začeli zavedati samega sebe in so si upali to izraziti. Spodbudjena z načrtno zbranimi evropskimi in širšimi demokratičnimi vedenjskimi vzorci, je svobodno misleča plast dotedaj brezulične slovenske družbeni gmote začutila na sebi neznanco breme politične države in sklenila narediti vse za rekonstrukcijo obstoječih družbenih vezi.

Tako so obupani nad totalitarno državo in opanapi iluzij, da bi lahko kdaj koli kakor koli počlovečili državo, če delajo samo znotraj njenih ustanov, državljanji na slovensko sceno postavili nova družbenega gibanja. Nastala je civilna družba, vzopreden pojaven v demokratična nadgradnja povojnega totalitarizma v Sloveniji. V tem ni bilo ničesar tradicionalno slovenskega in ničesar naključnega. »Rekonstrukcija družbe se ni zgodila kot revolucija, ampak kot premišljen reformistični akt.« Tako je

Neda Pagon iz SAZU označila slovenski preboj iz marksističnega oklepa in hkratni premik k srednjeevropski tradi-

ciji. K tem njenim besedam bi lahko na podlagi petkovih razprav na srečanju in sicer dodali: in globok kulturno dejavnijo. Svoj pogled na ta proces, na to polno in odkrito negacijo dotedaj edino dopustnega načina — revolucije, je Fagonova pojasnjevala na srečanju predstavnikov občinskih ZKO 23. oktobra v Kulturnem domu Krško.

Med številnimi navzočimi na srečanju je bil tudi Danijel Božič. Naključje je hotelo, da je bil v Krškem v isti stavbi, samo v drugi sobi, že pred leti, ko je bil v tem kraju kongres tedanje ZSMS.

Morda ga je ta bližina spodbudila, da je na srečanju prejšnji petek nekako opomnil, da je demokratični Sloveniji dosti pomagala na noge tudi teledanja mladinska organizacija, ki je v mnogočem pomembila kotišče in inkubator državljanskih pobud, z drugimi besedami civilne družbe. Božič je tudi posvaril pred morebitnim preozkim in zmotnim gledanjem na vznikanje vsakršnih državljanskih pobud kot takih. Niso samo odporni zoper socialistično državo, kot je bilo to na Slovenskem, ampak so odziv na nesvobodo, ki jo kdaj koli udejanja kateri koli sistem na svetu.

M. LUZAR

Ribniška zbirka zdaj v Piranu

Na ogled podoben izbor kot pred tem v Ljubljani

RIBNICA — Zaradi pomanjkanja denarja letos v Ribnicu niso organizirali tradicionalne likovne konjoncije, ki so jo imenovali likovno srečanje, so pa pripravili dve razstavi. V galeriji v Miklovici so bila že pred poletjem na ogled dela, ki so jih umetniki ustvarili na lanskem in predlanskem likovnem srečanju, kasneje pa v Ljubljani izbor del iz tako imenovane ribniške likovne zbirke. Zbirka je nastajala kako desetletje, temelj pa so bila dela, ki so jih Ribnici zapustili vsakoletni udeleženci likovnega srečanja. Dela za zbirko so torej pridobilni z odkupom, darovi ali kako drugače. Glede na to, da so na likovna srečanja vabili osrednje osebnosti sodobnega likovnega ustvarjanja na Slovenskem, pomeni tudi likovna zbirka nekakšen prerez skozi desetletno likovno ustvarjalnost pri nas. Tako predstavlja ta zbirka enega od vrhov likovnih doganjajev v osemdesetih letih pri nas, zato je tudi tako pomembna. Izbor iz bogate ribniške likovne zbirke sodobne slovenske likovne umetnosti so pripravili za ogled v Piranu. Razstava, ki predstavlja dela slikarjev srednjega in mlajšega rodu, ki so ustvarjali v Ribnici, so odprli v petek, 23. oktobra, v piranski Mestni galeriji.

I. Z.

V KRKI RAZSTAVLJA SLIKAR KRIŠTOF ZUPET

NOVO MESTO — Danes, v četrtek, 29. oktobra, ob 13. uri bodo v avli upravno-poslovne zgradbe novomeške tovarne zdravil Krka v Ločni odprli razstavo del akademika slikarja Kristofa Zupeta. Umetak se bo ljubiteljem likovne umetnosti predstavljal z oljnimi slikami, risbami, upodobitvami uglednih Slovencev in deli s krajinskim temom. Otvoritveno slovesnost bo s svojim nastopom obogatil oktet Adoramus, ki deluje pod umetniškim vodstvom prof. Jožice Bradač.

I. Z.

kultura in izobraževanje

V ČRNOMLJU KONCERT IZ NAŠIH KRAJEV

ČRNOMLJ — V soboto, 31. oktobra, bo v tukajnjem kulturnem domu koncert Iz naših krajev, ki ga prireja RTV Radio Slovenija in ZKO Črnomelj, pokroviteljica pa je Ljubljanska banka — Dolenjska banka Novo mesto. Nastopili bodo: Slovenski kvintet, Fantje iz vseh vetrov, ženski zbor KUD Miran Jarč in moški zbor Belt (oba iz Črnomlja), humorista Iča in Matevž ter voditelj Boris Kopitar. Vstopnina bo 100 tolarjev, vstopnice so v predprodaji v črnomalski knjigarni.

• Molk je najhujša ali najskromnejša oblika kruške. (Reverdy)

• Krzno je dlaka, ki je zamenjala žival. (Zamacois)

Vedute, jagode, stene...

O dveh oktobrskih razstavah v Krškem — V Galeriji Krško (Cirila Gavrilov-Cešnjevar) in v cerkvi sv. Križa (Mateja Kavčič in Aleksander Nišavič, študenta ALU)

KRŠKO — Ljubitelji likovne umetnosti v Krškem so si oktobra lahko ogledali dve zanimivi razstav: v Galeriji Krško razstavo del Cirile Gavrilov-Cešnjevar, domačinke, ki živi v Ljubljani, v cerkvi sv. Križa (v krškem parku) pa skupno razstavo del Mateja Kavčič in Aleksandra Nišaviča, študentov 3. letnika Akademije za likovno umetnost v Ljubljani novomeških rojakov, ki živijo v krški občini: Mateja v Brestanici, Aleksander pa v Prekopu pri Kostanjevici. Gre za dvoje različnih razstav, tako da je niste obiskovalce, ki jim je bližji realizem, bolj pritegnila razstava v Galeriji Krško, mlajši, ki so bolj *naučeni dan drugačnosti, pa so se zbirali predvsem pri slikah študentov.

Razstavljalce je obiskovalcem predstavljal umetnostno godzodinar Jože Matijevič, kustos iz Dolenjskega muzeja v Novem mestu, ki je tudi napisal spremna besedila v zloženke. Zapisal je, da je za realistično slikarstvo Cirile Gavrilov-Cešnjevar, ki se je na višji pedagoški šoli likovno izpolnilovala pri izvrstnem pedagogu slikarju Zoranu Didiču, tudi rojaku iz krške občine, značilna umirjenost avtorice, ob tem pa tudi, da razumski sprejem ustvarjalne postopek pri slikanju izbranih motivov, ki jih ponujajo vedute primorskih mest s svojimi sidrišči in pomoli.

I. Z.

Mateja Kavčič in Aleksander Nišavič sta razstavljala dela, ki sta jih ustvarjala letos poleti v skupnem ateljeju. Izhodišče slikarske priprave in hkrati izpovedi Mateja Kavčič je rdeča jagoda kot ljubezenski simbol. Gre za čustveno podano vsebino, v kateri so kot vezivo poudarjeni ogenj, voda, zemlja in zrak, širje osnovni elementi narave, na katero je mlada avtorica zelo navezana. Aleksander Nišavič pa, kot je zapisal Jožef Matijevič, gradi svoje slike kot preplet ekspressionistične manire in akcijskega slikarstva na enostavnih, asketski kompozicijah. »Barvni odtenki rdečih tonov, sestavljeni v plavkose, ponazarjajo stene, tla, stroj in določajo prostor, v katerem se dogajajo imaginarni stvari.«

O razstavljalcu v cerkvi sv. Križa je Jože Matijevič še zapisal, da pomeni ta njun nastop obet »na sicer dokaj osironatenem dolenjskem likovnem prizorišču«, njuna skupna razstava pa »preizkusni kamen postopnega umetniškega vključevanja v širši regionalni prostor Dolenjske.«

I. Z.

Simfoniki prvič v >>rojstnem< kraju

Zamisel za novomeški simfonični orkester se je rodila v Langenhagnu in v tem nemškem partnerskem mestu se je orkester pred kratkim prvič predstavil — Dirigent Zdravko Hribar: »V 70-članski orkester še prihajajo

LANGENHAGEN, NOVO MESTO — O gostovanju novomeškega simfoničnega orkestra v Langenhagnu smo na kratko že poročali.

Orkester je nastopil v soboto, 17. oktobra, zvečer v gledališki dvorani z izbranim sporedom, ki je obsegal dela osmih skladateljev: G. F. Handla, D. J. Skroupa, R. L. Bauernschmidta, B. Godarda, G. Gershwinja, T. Jonesa, H. Mancinija in A. L. Webbra. Občinstvo je z velikim zanimanjem spremiljalo koncert in zbrano pristuhnilo izvajanje posameznih skladb. O tem, v kakšni luči se so predstavili novomeški glasbeniki prebivalcem tega partnerskega mesta in kakšen vtis so naredili na poslušalce, pa najzgornejše priča dejstvo, da so moralni nastopajoči podaljšati spored z dvema dodatkoma.

»Res, doživeljili smo sprejem, kot ga tudi v prihodnosti lahko samo želimo,« je po vrtniti simfoničnega orkestra povedal njegov dirigent Zdravko Hribar. »Pozornosti, ki so nam jo izkazovali v tem partnerskem mestu na severu Nemčije, kar ni bilo ne konca ne kraja, in to že pred koncertom, še bolj pa po njem. Za nas in naš nastop so se zanimali vse, od predstavnikov oblasti in kulture do glasbenikov in glasbenih strokovnjakov, da medijev nit ne omenjam. Glasbeniki so predvsem želeli vedeti vse o aranžmajih, v katerih smo interpretirali skladbe, saj takšnih priredb, kot

jih ima naš orkester, v Nemčiji očitno še ne pozna.« Zdravko Hribar je posabil, da gre za skladbje, ki so posebej aranžirane za amaterske simfonične orkestre. To so visoko kvalitetni aranžmaji. Novomeščane je z njimi oskrbel neki uvoznik, in to pa razmešča po različnih mestih. »V Novem mestu jih tudi izvajamo kot prvi v Sloveniji, se pravi, da bi jih lahko le še v Velenju, ki ima poleg Novega mesta edino v naši državi še tak orkester, povsed drugod, tudi v večjih mestih, kot sta ti dve, so takšni glasbeni sestavi ali že razpadli ali pa jih sploh niso nikoli imeli. Tako je tudi v Ljubljani, ki ima

• 14. novembra bo imel novomeški simfonični orkester radijsko snemanje v Novem mestu. Orkester, ki zdaj vadi vsako soboto, bo pripravljal za snemanje izbran program različnih skladb. Posneli bodo dve polurni oddaji in ju potem predvajali na prvem programu Radia Slovenija. To bo prva prava javna predstavitev novomeških simfoničnih orkesterov.

Simfoniki prvič v >>rojstnem< kraju

celo največ najrazličnejših glasbenih šol.«

Sicer med prvim gostovanjem učencov in učiteljev novomeške glasbene šole pri langenhagenski glasbeni šoli, in to že na samem začetku sodelovanja in kulturne izmenjave med Novim mestom in Langenhagnom. Novomeščani so namreč kar med nastopom spontano oblikovali večji instrumentalni sestav, ki se je v hitri improvizaciji dobro znašel in naredil led vti na poslušalce. Pa je potem nekdo od nemških (strokovnih) poslušalcev priprmil, ali ne bi morda poskusi sestaviti večji in instrumentalno ustrezni ansambel, nekakšen orkester. To je bila misel, ki so se je oprisli vsi in že med vrnitvijo domov začeli govoriti, da bi bil tak orkester res pozivitev za novomeško glasbeno življenje. To je bilo pred manj kot tremi leti in pol.

»Zdaj pa je naš simfonični orkester stopil že v četrto leto delovanja in kar okoli 70 nas je že v njem, več kot si je kdo na začetku sploh upal misli,« je poudaril Zdravko Hribar. V orkestru so zdajnaj in nekdaj učenci novomeške glasbene šole, se pravi tisti, ki se izobražujejo na srednji glasbeni šoli ali študirajo na glasbeni akademiji ali pa so šolanje že končali, in seveda učitelji. Vključujejo pa se novi mladi glasbeniki, vsako leto določeno število novincev in bodo morali prejko slej računati s presežki v zasedbi. Ali kot napoveduje Hribar: »Če bo število članov tudi poslej tako naraščalo, bo že v nekaj letih nujno prišlo do se-

Zdravko Hribar

lekcijs, kar pomeni, da bodo v orkestru lahko ostali samo najboljši in da bo muziciranje še boljše kot zdaj.« Po Hribarjevem mnenju bo čas pokazal, v kolikšni maksimalni zasedbi bo orkester najbolje deloval, do takrat pa se bo morebiti tudi razjasnilo, kje in kako zaposlii tiste, ki jih orkester ne več potreboval.

Novomeški simfonični orkester je vsaj glede omenjenega na najboljši poti, da postane ne lovenoški in dolenjski, temveč tudi slovenski glasbeni reprezentant. Skladna s tem njenim poslanstvom bi moral biti tudi družbena pomoč orkestru. Simfonični so novomeški občini hvaležni za dosedanje naklonjenost, tudi potovanja v Langenhagen se bi bilo biti brez te, vendar pa bi radi poslej imeli vsaj dovolj velike prostore za vaje. V primeru, da bo nekdaj Dom JLA dodeljen kulturi, bi lahko tudi oni vadili tam, če pa se to ne bo zgodilo, ne vedo, kako in kam. V glasbeni šoli ne bodo mogli večno vaditi, saj se v tistih prostorih 70-članski orkester komaj zrine, kako lahko vaditi, pa si ni težko predstavljati.

I. ZORAN

RAZSTAVA PRI SLONU

NOVO MESTO — Novomeško gospoštvo pri slonu je po obnovi spet odprtoto, v njegovem razstavnišču pa je na ogled razstava Pesnik na večerni poti. Razstavljene so izvirne ilustracije Lucijana Rečiča v pesniški zbirki Severina Salija Pesnik na večerni poti, ki je izšla lani, ob pesniških 80-letnicah, pri Dolenski založbi.

<p

dežurni poročajo

KDO JE RAZBJAL STEKLA? - 23. oktobra je neznan storilec razbil stekla na oknih in balkonskih vratah stanovanjske hiše v Žužemberku, last Jožeta Z. Slednji je oškodovan za 15.000 tolarjev.

AVSTRJEC OB AVTORADIO - Neznanec je v noči na 25. oktober vlonil v osebni avto avstrijskega državljanina Hermana A. Vozilo je bilo parkirano pred Garni hotelom na Otočcu, neznanec pa je odnesel avtoradio, varen 42 tisočakov.

POŠKODOVAN TOVORNJAK - V času med 16. in 19. oktobrom je neznanec poškodoval prednjo in zadnjo pnevmatiko kolesa tovornjaka, ki ga je imel Srečko J. z Belčjega Vrha parkiranega pred črnomajskim Beltom. Nepridržav je ob tej priložnosti poškodoval še luči in odtrgal odvodno cev rezervoarja, tako da je iztekel kakih 80 litrov goriva. Škoda je za 20 tisočakov.

OB KOLO Z MOTORJEM - Nekdo je 19. oktobra izpred gostilne Marinčič v Škocjanu ukradel kolo z motorjem ter Martina D. z Bucke prikrajal za 30.000 tolarjev.

UKRADEL 100 METROV KABLA - 21. oktobra je neznan iz ograjene gradbišča pri podjetju Kolpa san v Rosalnicah ukradel sto metrov električnega kabla, s čimer je Begrad oškodovan za 30.000 tolarjev.

IZGINIL APARAT ZA GAŠENJE - Nekdo je med 20. in 21. oktobrom z Viatorevcem tovornjaka, parkiranega v Bršljinu, odvil in odnesel aparat za gašenje, vreden enajst tisočakov.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- 25-letni F. D. se je ondan sprl z dotedanjim dekletem F. B., s katero je dotlej živel v izvenzakonski skupnosti. Prepri se je končal tako, da je mladič in z nožem tekal za dekletom in ga hotel zabotiti, vendar je bila F. B. sreča mila in ji je uspelo ubezeti. Novica ni iz štajerskega konca, pač pa iz Šentjurja.

- Prejšnji teden je nekdo v KPD Dob pri Mirni, točneje v tamkajšnji kompresorski delavnici, delal izpit za vložilico. Vložil je v pisalno mizo in iz nje pobral hranilno knjizico, tolarje, 460 DEM, 1050 avstrijskih šilingov, 100 kron in nekaj pisem ter slik. Izpit je polnil, soobsojenca Maria N. pa prikrajal za 70.000 tolarjev.

- Dva purana, ki sta se morala stiskati v kokošnjaku Stanka P. v Čurilah, sta v noči na 19. oktobra spremenile stalno bivališče. Novega naslova še nista javila.
- 35-letni J. C. z Gornje Gorice je prav silak. Dolenjski Martin Krpan je ondan pograbil vrata gostilne v domačem kraju, jih snet ter zalučal v radiator. V džurbi policistov je postal neženj.
- Noč na minulo soboto je nekdo izkoristil za vrom v osebni avto, ki ga je Branko K. parkiral pred hišo na Otočcu. Odprl je pokrov rezervoarja in gorivo začnil s pestijo kuhišnimi soli. Neznanega kuharja še iščejo.

Odslej bodo kos tudi požarom v visokih stavbah
Nova 30-metrsko lestev

BREŽICE — V soboto je bilo pred brežiškim Domom požarne varnosti zelo slovesno, saj so počastili 110-letnico GD Brežice-mesto, obenem pa so gasilci Občinske gasilske zveze prevzeli novo avto lestev. To je bil še posebno pomemben dogodek, saj so si v Brežicah že leta želeli visoko lestev, s katero bi lahko uinkovito posredovali tudi pri požarjih v visokih stavbah.

Na najnust take naložbe je pred nekaj leti pokazal tudi požar v visoki stavbi v Ul. Veljka Vlahoviča, kjer so imeli gasilci brez primerne opreme zelo težko delo. Toda takrat še nibil možen uvoz, domača lestev, ki so jih izdelovali v Mariji Bistrici, pa so bile bistveno slabše in celo trikrat dražje.

Zdaj torej lestev že imajo. Če stoji povsem navpično, seže 30 m visoko, kar zadostuje za najvišje bloke v mestu. Je zelo dobro opremljena in tudi orhajena, čeprav ni nova. Kupili so jo namreč v servisu tovarne lestev iz nemškega Metza in zanje odsteli 105 tisoč mark. Za to vsoto in z ostale stroške ob nakupu so brežiški gasilski zvezi varčevali dve leti. Tako so prihrali 2 milijona tolarjev; z 1,5 milijonom jim je pomagala občina, za preostale 3,5 milijone tolarjev pa so se morali zadolžiti pri zavarovalnici Triglav. Ker je rok odplačila kratek, obresti pa visoke, iščelo možnosti za premostitvene kredite pri zavarovalnici Tilia.

Z novo lestvijo bodo brežiški gasilci kos tudi težjim nalogam in se lahko, čeprav so prostovoljci, postavijo ob bok poklicnim gasilskim enotam. K temu prispeva še sodoben Dom požarne varnosti, 14 cistern in okrog 30 ostalih vozil po vsej občini, daljinsko upravljanje s sirenami in UKV zvezami z vsemi društvi.

B.D.-G.

Direktor osumljen utaje davkov

R. M., direktor zasebnega novomeškega podjetja, naj bi se skušal izogniti plačilu davkov — »Pomoč« zakona o varstvu izumov — Ni šlo za zdravilo

NOVO MESTO — Malo je obrtnik ali podjetnik, ki ne bi vsač tu in tam posmislil na to, kako zmanjšati svoj dolg do države ali celo, kako se plačilu davka v največji meri izogniti, drugo je seveda upravljanje, kako in kolikor to uspeva. Crno na belem imamo pred seboj, da Novomeščan R. M., lastnik oz. direktor zasebnega podjetja, to ni šlo najbolje ob rok. V posle so se mu vmešali uslužbenci oddelka za gospodarsko kriminalitetu urada kriminalistične službe na novomeški UNZ in temeljnemu javnemu tožilcu predali kazensko ovadbo zavoljil suma storitve dveh kriminalnih dejanj.

Prvo sega v minuto leto, šlo pa naj bi za poskus kaznivega dejavnega zatajitev davčin in drugih družbenih dajatev. Kriminalisti pravijo, da naj bi bil R. M. kot direktor zasebnega novomeškega podjetja z namenom, da bi se izognil plačilu prometnih davkov v koledarskem letu 1991, nabavljal material za reprodukcijo in prodajal blago, oboje v nasprotju z veljavnimi zakonskimi predpisi. Na ta način naj bi se namenoma skušal izogniti plačilu prometne davka v višini 610.428,00 tolarjev. Kot so ugotovili može po-

stave, naj bi zasebno podjetje, točneje R. M. kot odgovorna oseba, pri prodaji svojih proizvodov skušalo doseči, da se njegovi izdelki stejejo kot zdravila, ki so prometnega davka oproščena. V dokaz temu je osumljene celo predložil poročilo o preiskavi vzorca, ki ga je opravil Univerzitetni zavod za zdravstveno in socialno varstvo, vendar tisti dokument govorji le o tem, da sta izdelka namenjena prehrani ljudi; o zdravilnih lastnostih v poročilu ni govorila. Navsezadnjem pa omenjeno zasebno podjetje sploh ni imelo dovoljenja za opravljanje prometa z zdravili in pomožnimi zdravili, kot predpisuje zakon o dajaju zdravil v prometu.

Še nekaj nazaj, v letu 1990, pa sega sum, da je R. M. storil kaznivo dejanje zatajitev davčin. Kot odgovorna oseba zasebnega novomeškega podjetja naj bi bil z namenom, izogniti se plačilu davkov, sebi odobraval izplačila za opravljeni intelektualno delo za naročnika iz Novega mesta. Ta izplačila naj bi bil lažno prikazal kot nadomestila za inovacije, kar je bilo seveda v nasprotju z Zakonom o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja.

V te namene je dal novomeški Službi družbenega knjigovodstva zaključni račun z lažnimi podatki o vrsti in višini plačanih davčnih obveznosti, SDK pa je ta dokument sprejela kot pravi. R. M. se je tako izognil plačilu prometnega davka v znesku 30.834,00 tolarjev.

Zanimivo ob tem je, da osumljene, čeprav je direktor zasebnega podjetja, pravno formalno v njem sploh ni zaposlen, vse posle pa vodi sam. Ob takšnem dejstvu je bilo seveda potrebno najti način, kako si izplačati zaslužek. R. M. je kot podlagu za izplačilo vzel določila že omenjenega zakona o varstvu izumov in samozvano določil, da gre v danem primeru za opravljene storitve za »model in vzorec«, kar mu je navrglo dodačen zaslužek. Izplačilo na taki pravni razlagi je namreč pomenilo, da ga bremenijo le 3 odst. davka, če bi se odločil za izplačilo na podlagi pogodbe o delu, bi bila višina davčnih obveznosti kar 25 odst. Novomeški gospodarski kriminalisti so v ovadbo zapisali, da R. M. tega ni počenjal zaradi nedvrednosti, pač pa zato, da se je v dobrši meri izognil plačilu davka.

B. BUDJA

Mrtev v razbitinah avta

V nedeljo okoli 15. ure huda prometna nesreča v Kriškem — V Dobovi voznik hudo ranjen

KRŠKO — Minula nedelja je bila ena najbolj krvavih zadnjih mesecu na posavskih cestah, zahtevala je tudi smrtni žrtve.

Okoli 15. ure se je 52-letni Alojz Turšič iz Gržečke vase peljal z osebnim avtomobilom po Rostoharjevi ulici proti mestu. V desniem v preglednem ovinku mu je, nasproti pripeljal tovorni avtomobil, za krmilom katerega je sedel 21-letni Anton Mirt iz Leskovca. Slednji je očitno preveč pritisnil na plin, to-

vornjak je v ovinku zaneslo proti sredini ceste, kjer je trčil ob Turšičev avtomobil. Trk je bil tako silovit, da je voznik Alojz Turšič hudim poškodbam na mestu nesreče podlegel.

V nedeljo okoli druge ure ponoči pa je prišlo do hude nezgode tudi v Dobovi. 20-letni Boštjan Molan s Trebeža pri Brežicah se je peljal z osebnim avtomobilom od Dobove proti Brežicam. Še v Dobovi je med vožnjo zdrsnil na bankino, avtomobil je pričel zanašati, dokler ni treščil v otočni obcestni kanal. Boštjan Molan se je v nezgodni hudo ranil in so ga prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico.

ČETVERICA OB VETROBRANSKA STEKLA

BREŽICE - V noči na 23. oktober je bila kar četverica Brežičanov, lastnikov osebnih avtomobilov Jugo, ob vetrobranska stekla. Zjutraj so jih pogresali Jovanka Fundak, Marjan Božič, Zlatko Labrovič in Mihelca Strgar, pri vozilu slednje je bil storilec tolkan nespreten, da se je špa razbila. Vsak od imenovanih je oškodovan za okroglih 30 tisočakov.

OROPAL PEŠAKINJO

BREŽICE - 23. oktobra ob 17.50 je na športnem igrišču osnovne šole bratov Ribarjev v Brežicah neznanec dohitel 48-letno domačinko Stanko Petrovič. Iztrgal ji je žensko torbico in z njo stekel v noč, imel pa je smolo, da je plen med begom izgubil, časa za pobiranje pa ni bil. Petrovičeva je tako dobila torbico nazaj nedotaknjeno, roparju pa so možje postavite bližu.

ZMAGA GASILCEM JUTRANJIKE — Na že 14. tekmovanju industrijskih gasilskih enot (IGE), ki ga je v oktobru v okviru meseca požarne varnosti spet pripravilo sevnško gasilsko društvo, je pri moških tesno, z 938 točkami, zmagala enota Jurjanke, pred Jugotaninom (936) in Stillesom (934). Liska (920) je bila četrta, IGD Kopitarja (905) peto in Inplet (879 točk) šesti. Tudi za gasilke krmeljske Lisce (892) je veljal isti tekmovanljiv sporod kot za moške, in sicer taktična vaja z motorno brizgalno, z ovzemom vode iz cisterne, poznavanje gasilnih aparativ in vezanje vozov. Pokrovitelj tekmovanja je bil Stilles, njegov direktor Lojze Ratajic pa je tudi izročil pokal zmagovalcem, gasilcem Jurjanke (na posnetku).

metrov dolga in 0,7 mm debela kovinska žica, zvitva v obliki črke U. Bržkone gre v tem primeru bodisi za neslanjo šalo ali maščevalnost nekoga v pekarji, ki bi lahko imela hude posledice. Kaj, če bi kruh z žico prišel v otroška ust?

B. BUDJA

Nočna napadalca prijeta

Bo s prijetjem 23-letnega D. O. iz Lok pri Straži in 22-letnega T. K. iz Malenske vasi konec nočnih napadov na Novomeščanke?

NOVO MESTO — Ali bo s prijetjem dvojice, 23-letnega D. O. iz Lok pri Straži in leta dni mlajšega T. K. iz Malenske vasi, konec skrivnostnih večernih in nočnih napadov na osamljene sprejhalke po novomeških cestah in ulicah? Na to vprašanje skušajo te dni odgovoriti novomeški kriminalisti, morebiten pritrdeni odgovor pa bodo z velikim olajšanjem zagotovo sprejete Novomeščanke, katerih strah pred nočnim napadalcem, ki jim je z ramen in iz rok trgal torbic, je postajal vse večji.

Prejšnji četrtek, 22. oktobra, okoli 21.30 je 53-letna Novomeščanka D. H. pesačila po Partizanski cesti, ko je za njio pritekel neznanec in ji z ramen streljal torbico, v kateri je imela nič več in nič manj kot kar 120.000 tolarjev. Neznanec je s plenom popihal v noč, D. H. pa je do godesk nemudoma prijavila novomeškim policistom. Stekla je bliskovita in dobro organizirana akcija policistov in kriminalistov, že pol ure kasnejše sta se v njihovih rokah znašla osumljenca D. O. in T. K. Možje postave sedaj preverjajo, ali nista mladiči nemara tista, ki sta si podobne podvige privoščila že ob koncu leta. Način storitev dejanj je bil namreč popolnoma enak. Spomnimo se le, da je bilo zadnje lanske tedne zabeleženih pet tovрstnih napadov na osamljene sprejhalke, ti pa so se nadaljevali tudi v prvih dneh leta. Storilec je potem miroval dolge mesece, »udaril« je znova nekaj dni nazaj, Novomeščanke upajo, da zadnjič.

KRONIKA NESREC

MAČKA KRIVA NESREČE - 20. oktobra ob 19.50 se je italijanski državljan Massimo Ballisario peljal z osebnim avtomobilom po magistralski cesti iz Obrežja proti Ljubljani. Pri Poljanah je vozišče prečakala mačka in voznik je pričel zavirati. Pri tem ga je na mokri cesti pričelo zanašati, dokler se avto ni prevrnil. Gmotne škode je bilo za 300.000 tolarjev, voznik pa je odnesel celo kožo.

ZAPELJAL NA LEVO - 34-letni Omo Miskič iz Ljubljane se je 24. oktobra ob 18.45 peljal z osebnim avtomobilom Jugo 55 po magistralski cesti od Trebnjega proti Ljubljani. Pri Medvedjku je na mokri cesti iz neznanega vzroka zavrel v levo, takrat pa je nasproti s katreco pripeljal 25-letni Grosupljanec Robert Kek. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Kek hudo ranil, Miskič pa lažje. Materialne škode je bilo za 450.000 tolarjev.

Odslej bodo kos tudi požarom v visokih stavbah

Nova 30-metrsko lestev

BREŽICE — V soboto je bilo pred brežiškim Domom požarne varnosti zelo slovesno, saj so počastili 110-letnico GD Brežice-mesto, obenem pa so gasilci Občinske gasilske zveze prevzeli novo avto lestev.

Na najnust take naložbe je pred nekaj leti pokazal tudi požar v visoki stavbi v Ul. Veljka Vlahoviča, kjer so imeli gasilci brez primerne opreme zelo težko delo. Toda takrat še nibil možen uvoz, domača lestev, ki so bile izdelovali v Mariji Bistrici, pa so bile bistveno slabše in celo trikrat dražje.

B.D.-G.

INDIJSKA KONOPLJA V NAHRBTNIKU

SEVNICA - V soboto, 24. oktobra, zvečer so delavci policijske postaje Sevnica ustavili in legitimirali 27-letnega Sergeja D. iz Radče. Mladeniču so med pregledom njegovega nahrbnika našli 1352 gramov sveže natrane indijske konopljice. Mamilo so policisti zasegli, bržkone pa Sergeja čaka še pot k sodniku za prekršek.

OSUMLJEN TATVINE
NOVO MESTO - Mladoletnik iz Novega mesta je osumljen, da je 19. oktobra na tržnici sredi mesta s stojnice ukradel moški pulover, ga skril pod vetrovko in jo popinal. Prodajalec Ivan P. iz Samobora je ob 1.500 tolarjev.

STRELA JE UDARILA

Za zdravje globlje v žep

Zdravstvenih pravic, s katerimi smo se ponašali, bo kmalu konec. Za zdravje bo treba seči globlje v žep. S tem naj bi sčasoma tudi dosegli večjo odgovornost posameznika za lastno zdravje in zdravje bližnjih, za krepitev, ohranitev in povnitev zdravja s primernim načinom življenja.

O "zadnjih vratih" naših zdravstvenih ustanov in o drugih privilegijih, ki naj bi jih bili deležni razni pomembneži ter prijatelji in znanci zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev, se je vedno veliko govorilo oz. bolj šušljalo. Kljub temu bi težko zanikal dejstvo, da so bile vse zdravstvene storitve pri nas dostopne vsem glede na potrebe in ne glede na lastni prispevek. Participacija, ki jo je bilo zadnja leta treba plačevati, za večino tudi ni pomenila omembe vrednega problema.

Kdor bo hotel še imeti približno enako raven zdravstvenega varstva kot doslej ali celo višjo, mu ne bo treba imeti uglednega prijma ali zvez, temveč le plačano premijo za dodatno prostovoljno zdravstveno zavarovanje. S 1. januarjem 1993 namreč začne dokončno in v celoti veljati letos spomladis sprejeta nova zdravstvena zakonodaja, ki uvaja sistem zdravstvenega zavarovanja. V njem so pravice skoraj vedno vezane na določen prispevek posameznika. "Doslej smo imeli popolno zdravstveno varstvo z določenim odstotkom participacije. V njem smo izgubili odnos do svojega zdravja, do bolezni, do zdravstvene službe, ker se nam je vse kar samo dajalo. Sedaj imamo zdravstveno zavarovanje, razdeljeno na obvezni in prostovoljni del in šele to oboje skupaj daje popolno zdravstveno varstvo," pravi Franc Košir, direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Obvezno zavarovanje za vse

Tudi po novi zakonodaji bomo vsi v Sloveniji, v kateri je dobra 2,3 milijona zdravstvenih zavarovancev, obvezno zavarovani. Obvezno zavarovanje bomo plačevali na enak način kot doslej in - po sklepku parlamenta - v približno enaki višini, zanj pa ne bo treba sklepiti nikakršnih zavarovalnih pogodb. Obvezno zdravstveno zavarovanje bo tudi po 1. januarju 1993 v celoti zagotavljalo plačilo zdravstvenih storitev za otroke, šolarje in mladino do 18. leta starosti oz. študente do 26. leta starosti pa za vojaške in civilne invalide vojne. Prav tako bo v celoti pokrivalo vse storitve v zvezi z načrtovanjem družine, nosečnostjo in porodom. V obveznem zavarovanju bodo zavarovancem brez kakršnegakoli doplačila zagotovljeni: preventivni ukrepi, zdravljenje poškodb pri delu in poklicnih obolenjih, nujni reševalni prevozi, zdravljenje in nega na domu ter v socialnih zavodih, zdravljenje naležljivih bolezni, raka, sladkorne bolezni, epilepsije, cerebralne paralize, multipe skleroze, paraplegije in tetraplegije, živčno mišičnih bolezni, hemofilije, luskavice in duševnih bolezni. Ti bolniki pa ne bodo oprščeni doplačil za storitve, ki niso v zvezi z njihovo osnovno boleznjijo. Potrebno bo doplačilo na primer pri angini duševnega bolnika ali paraplegika. Ob obisku pri zdravniku ga bo opravil bolnik oz. njegov svojek ali pa zavarovalnica, če bo bolnik za tak primer prostovoljno zavarovan.

Doplačila od 1 do 55 odst.

Obvezno zdravstveno zavarovanje bo pokrivalo tudi druge potrebne zdravstvene storitve, vendar ne stočototno. Potrebno bo doplačilo, ki je za leto 1993, ko se uvaja nov način zdravstvenega varstva, določeno med 1 do 55 odstotkov. Enostotno doplačilo iz lastnega žepa zakon predvideva za najzahtevnejše storitve s področja diagnostike in terapevtike ter zdravljenje v tujini. Petodstotno doplačilo iz polne vrednosti storitev je predvideno za zdravljenje v specialističnih ambulantah, za bolnično in zdraviliško zdravljenje, če je to nadaljevanje bolničnega ter za ortopediske, ortotične, slušne in druge tehnične pripomočke. Pri zdravljenju v osnovni dejavnosti in pri zdravljenju bolezni zob in ustne votline bo potrebno 15-odstotno doplačilo. Za zdravljenje poškodb izven dela v vseh dejavnostih z izjemo osnovne, za vse pripomočke iz izjemo zobe protetike in očal ter za zdravila s pozitivno listo je v zakonu zapisano 20-odstotno doplačilo. Pri prevozih z reševalnim vozilom, ki niso nujni, in pri zdraviliškem zdravljenju, ki ni nadaljevanje

bolnišničnega, bo doplačilo 40-odstotno. Za zdravila z vmesne liste in za očesne pripomočke za odrasle bo doplačilo 50 odstotkov, za zobnotropetično zdravljenje odraslih pa 55 odstotkov.

V ZZZS, ki kot javni zavod po zakonu upravlja s sredstvi iz prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, so za nekaj primerov izračunali, kolikšno bi bilo po novem doplačilo v primerjavi z zdajšnjo participacijo. V zdravstvenem domu smo razen zobozdravstva sedaj plačevali 60 tolarjev participacije, po novem pa bi doplačilo znašalo 165 tolarjev. Pri zobni protetiki je bilo treba pri delni protezi participirati 10.569 tolarjev. Tudi doplačilo po novem sistemu bo enako, če seveda ne bomo dodatno prostovoljno zavarovani. Za nemedicinski del oskrbe v bolnišnici je participacija za 11 dni znašala doslej 1.111 tolarjev, po novem pa bi doplačevali 864 tolarjev. Drugače je z zdravstvenimi storitvami, ki jih je bolnik povprečno deležen v 11 dneh ležanja v bolnišnici. Participacija zanje je znašala 200 tolarjev, doplačilo po novem pa bo kar 2.936 tolarjev. Po besedah Franca Koširja bi najvišje doplačilo v primerjavi s sedanjo participacijo znašalo po avgustovskih cenah 58.000 tolarjev (za oba mostička). "Drugo je dolgotrajno zdravljenje kakšne bolezni, ki je na seznamu popolnega pokritja iz obveznega zavarovanja, in raznih poškodb. Ce se vam dogodi poškoda izven dela ali, bog ne daj, prometna nesreča, po kateri vas krpajo in krpajo dolgo časa v bolnici in je potrebnih več dragih operacij, intenzivna nega, rehabilitacija in ne vem kaj še vse, je račun hitro dva milijona tolarjev in več. Dvajsetodstotno doplačilo v takem primeru pa že ni majhna stvar, ampak lahko hitro uniči družinski proračun. Torej ljudje, zavarujte se!" je na četrtnovi tiskovni konferenci dejal Franc Košir. Konferenca je bila sicer namenjena predstavitvi brošure "Zdravstveno zavarovanje", ki zavarovance jasno in pregledno seznanja z vsemi novostmi na področju zdravstvenega varstva in z načinom uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja po novem. Brošura bo brezplačno na voljo za vsako družino, dobiti pa jo bo že v kratkem mogoče na 55 izpostavah Zavoda po vsej Sloveniji, na pultu v ZPIZ, na delovnem mestu, za distribucijo do zavarovancev pa se dogovarjajo tudi z nekaterimi slovenskimi časniki in revijami. Za dodatna vprašanja in pripombe zavarovancev je Zavod odpril tudi dve vroči telefonski liniji, ki delujejo vsak dan razen nedelje od 8. do 18. ure: (061) 122-284 in 120-014.

Novo prostovoljno zavarovanje

A vrnimo se k zdravstvenemu zavarovanju. Vse pravice tako iz obveznega kot iz prostovoljnega zavarovanja bo mogoče uveljavljati tako v javnih zavodih kot pri zasebnih zdravnikih, ki imajo koncesijo. Večjo vlogo bo imel osebni zdravnik, pravica proste izbire zdravnika pa je razširjena še na ginekološko in pediatrično področje. Omenjenemu doplačilu k zdravstvenim storitvam od 1 do 55 odstotkov neposredno iz svoje denarice za vsako storitev sproti pa se bomo lahko izognili s prostovoljnim zavarovanjem, s katerim v ZSSS računajo zbrati od 7 do 10 odstotkov za slovensko zdravstvo potrebnega denarja. Za primerjavo povejmo, da ga bodo s participacijo letos zbrali pokladrni odstotek. S ponudbo prostovoljnega zavarovanja je prišla prva na dan zavarovalnica Adriatic, od 21. oktobra dalje pa je mogoče sklepati pogodbe o prostovoljnem zavarovanju tudi z ZZZS, ki, kot rečeno, izvaja že naše obvezno zavarovanje. Možno se je pogoditi za veljavnost pogodbe od 1. januarja dalje ali za takojšnjo veljavnost. V tem primeru bo Zavod zavarovanec povnili morebitno plačano participacijo do konca letosnjega leta.

ZZZS ponuja možnost dodatnega zavarovanja na štirih področjih: za razliko do polne vrednosti storitev, za višji standard storitev od tistega, ki ga zagotavlja obvezno zavarovanje, za pravice, ki niso predmet obveznega zavarovanja in zavarovanje oseb, ki niso

zavarovane po zakonu oz. ne morejo pridobiti lastnosti zavarovane osebe. Ponudba je zelo pestrata. Samo za zavarovanje za razliko do polne vrednosti storitev je pripravljeno devet paketov. Najširši je paket "popolno zdravstveno zavarovanje", pri katerem ZZZS za letno zavarovalno premijo 12.000 tolarjev zagotavlja vse storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja brez kakršnihkoli doplačil. Možni pa so tudi paketi, ki zagotavljajo manj. Iz paketa "zdravstvena varnost - celota", za katerega je letna premija 10.800 tolarjev, je izvzeto zavarovanje za razliko v cenah za zozdravstvene storitve in zdravila na recept. Še oziroma je paket "kurativa" z letno premijo 2.400 tolarjev, iz katerega je izločeno še zavarovanje za razliko v ceni za ortopediske, ortotične, slušne, očesne in druge pripomočke, pa za zdraviliško zdravljenje, ki ni nadaljevanje bolničnega. Vanj tudi niso vključene storitve za poškodbe izven dela. Paket "veliko tveganje" letna premija znaša 4.200 tolarjev - vključuje zavarovanje za najzahtevnejše diagnostične in terapevtske storitve, tudi zdravljenje v tujini, vendar le za bolezni, ne pa za poškodbe izven dela. Zavarovanje za razliko v vrednosti storitev za poškodbe izven dela omogoča paket "poškodba", za katerega je letna premija sedaj 3.000 tolarjev. Na voljo so še drugi oziroma prostovoljnega zavarovanja, na primer za kritje celotnih stroškov zobozdravstvenih storitev ali le protetike ali za zdravila. Omenili smo že, da bo po novem

možen višji standard storitev: boljša kakovost storitev in materialov, bivanje v enoposteljni sobi s TV in telefonom, boljša postrežba in hrana, pravica do uveljavljanja storitev tudi pri zdravniku, s katerim Zavod nima sklenjene pogodbe, zdravljenje v tujini mimo predpisane postopke, pravica do zdravil z negativne liste ipd. Za to bo treba samo plačati zavarovalno premijo za paket "nadstandard", ki znaša 9.600 tolarjev. Ko zanimivost povejmo, da je prvo zavarovalno politico z ZZZS sklenil minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč, in sicer za paketa popolno zdravstveno zavarovanje in nadstandard. Če bo zbolel in se bodo bolj trudili okrog njega, torej ne bo šlo za protekcijo, ampak za nudjenje plačanih storitev. ZZZS omogoča tudi zavarovanje za nekatere pravice, ki doslej niso bile sestavni del zdravstvenega varstva. Gre za možnost aktivnega programiranega medicinskega oddiha in nemedicinske nege v času zdravljenja. V sistem prostovoljnega zavarovanja se lahko vključijo tudi tuji. Za nekatere zdravstvene zavode predvsem ob meji to prinaša možnost rentabilnega poslovanja na račun zdravljenja pacientov z druge strani meje.

Vabljeni popusti

Pomembni so tudi popusti. ZZZS jih daje za družinsko in skupinsko zavarovanje, krovodajalcem, članom gorskih reševalnih služb, aktivnim športnikom in rekreativcem, članom samoučasnih zdravstvenih klubov, pa za

Franc Košir

takojšnje plačilo letne ali celo večletne premije. Ta bo v tem primeru tudi fiksna. Sicer je predvideno četrtnoto povečevanje premij v skladu z rastjo cen zdravstvenih storitev. Če v enem letu zdravstvenih storitev ne bomo uporabljali, nam bo ob novem sklepanju zavarovanja prizan 5-odstotni bonus, po treh letih pa 15-odstotni. Višjega bonusa ne bo. Pravice iz prostovoljnega zavarovanja, za katere ZZZS ne postavlja nobenih zdravstvenih ali starostnih pogojev, bomo uveljavljali s posebno izkaznico, ki jo bomo dobili ob sklenitvi zavarovanja. Kaj pa ljudje brez dohodka in socialno ogroženi, ki ne bodo zmogli plačati prostovoljnega zavarovanja ali doplačati zdravstvenih storitev? Franc Košir zatrjuje, da brez potrebnih pomoči ne bo ostal ničesar. To bomo še videli. Kdo bo plačnik prostovoljnega zavarovanja ali doplačil v takih primerih, vsekakor še ni jasno. Drugie to počne država, ZZZS pa predlaga, da bi bila pri naši to stvar plačnika obveznega zavarovanja.

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

kraji in ljudje

Sožitje kraja in tovarne

Gabrovka in Dole sta kraja v litiji občini, ki sta tako odmaknjena, da marsikdo za njune lepote ne ve. Gabrovka se diči s famo cerkvijo, šolo in lepim trgom okrog cerkve, nekoliko niže, pod cerkvijo, stoji podjetje Presad, nad dolino pa se dvigujejo griči porasli z vinogradi in sadovnjaki.

Edino podjetje v Gabrovki, Presad, ki predstavlja domače sadje v sokov, sirupe in žganje pijače, živi s krajem in ljudmi. V njem je posredno ali neposredno zaposlenih 80 odstotkov krajanov občine Gabrovka in Dole, zato je razvoj Presada razvoj teh krajev. Ko je Marija Klun-Petje pred petimi leti prišla v te kraje in postala direktorica Presada ter predsednica krajevne skupnosti, je to sožitje takoj začutila. "Čeprav pre nisem živila v tu, čutim, da kraju pripadam, ker je od tod doma moj oče."

Z življenjem ljudi v obeh krajevnih skupnostih je tesno povezana Kmetijska zadruga Gabrovka - Dole, saj združuje osnovno kmetijsko dejavnost, prireje mesa in proizvodnjo mleka ter sadjarstvo, sadno-predelovalno industrijo Presad, obrat papirne konfekcije Dolka na Dolah ter tri trgovine z mešanim blagom in dve z reprodukcijskim blagom. Začetek zadruge sega v prva povojna leta, začetek obrata Presad pa v leto 1955, ko so pričeli z žganjeku in sušenjem sadja. Dve leti kasneje so nabavili stroje za stiskanje sadja in pasterizacijo sokov, sušilnico sadja in stroj za etiketiranje steklenic.

Pred petimi leti so v Presadu začeli obnavljati zastarel teknološki opremo, da bi postali ekonomičnejši in da bi njihovi proizvodi postali kvalitetnejši. Kupili so novo napravo za filtriranje sokov, dokončali 900 tonsko hladilnico in še bi lahko naštevali.

"Se preden je prišlo do blokad trgov v nekdanji Jugoslaviji, se preden smo gospodarsko krizo močneje občutili, sem začela razmišljati o projektu, ki bi Presad ločeval od ostalih proizvajalcev sokov pri nas," pravi direktorica Marija. "Odlöčila sem se, da stavimo na zdravo, neškropljeno kmečko sadje." Na priporočilo Mednarodnega denarnega sklada (IMF) so za posodobitev predelovalne linije zaposlili za kredit, ker pa je zanj posredno zaprosila Jugoslavija, je z njenim razpadom propadlo tudi to. Vendar so se kasneje vključili v energetskovarčevalni projekt svetovne banke IBRD Washington, ki jim je v treh tednih odobril kredit za projekt "Zdrava hrana".

"Ko so si februarja prišli predstavniki banke ogledat naš projekt zdrave hrane, so ocenili, da je program zelo kreativen, to pa je bila za nas prva potrditev po petih letih garančije in pravilnosti našega projekta," pravijo direktorica. Nekaj ugodnih kreditov so pridobili še kot demografsko ogroženo območje od ministrstva za planiranje in iz ekološkega tolarja od ministrstva za urejanje in varstvo okolja in ministrstva za energetiko.

V juniju je prijetno presenetil dopis, v katerem je pisalo, da Mednarodni program preprečevanja kroničnih naležljivih bolezni CINDI 2000, Društvo za zdravje srca in ožilja ter Inštitut za higieno Medicinske fakultete, podelitevjo Presadom bio sokovom blagovno znamko zdrave hrane.

"To je bila za nas še ena potrditev, da so naši bio sokovi prava odločitev in da bomo z njimi ugodili marsikateremu kupcu, ki jih je dosedaj kupoval v tujini," razlagata Klunova.

Najbolj znan njihov bio sok je jabolčni sok, ki so mu dodali C-vitamin, potem sok rdeče pese z medom in C-vitaminom ter korenčkov sok, mešan z jabolčnim in pomarančnim sokom.

Vsi ti sokovi so brez dodanega sladkorja.

Vendar dober sok še ni zagotovilo za dobro prodajo,

zato bodo te nove sokove, linija bo

stekla že v kratkem, polnil v steklenice s

povsem novim designom in s privlačno nalepkjo. Že pred kratkim so šli v purepak pakirane sokov, po novem pa svet ponovno daje prednost steklu kot ekološko neoporečni embalaži."

Sicer pa je še vedno njihov paradni konj jabolčni sok, ki med slovenskimi pridelovalci dosega daleč največji, 60-odstotni prodajni delež.

Z novimi bio sokovi bodo šli tudi v izvoz pod imenom svoje blagovne znamke in z oznako CINDI 2000, na Švedsko, v Ameriko in morda tudi na Japonsko. Njihovi izdelki bodo namenjeni ljudem z dietno prehrano in bodo sodili v višji cenovni razred. K projektu raziskovanja sadnih varovalnih sokov so povabili prof. dr. Draž

Če župnik potrka na šolska vrata

Odnosi do vere in vernikov so se z demokratizacijo bistveno spremenili, kar se je pokazalo tudi v tem, da je župnik lahko prestopil prag šolskih prostorov, ki so mu bili desetletja dolgo trdno zaprti. Na nekaterih šolah so namreč šli ljudem na roko in dovolili, da je župnik poučeval verouk v šolskih prostorih. Starši in otroci so to lepo sprejeli, še posebej tam, kjer je bila to edina primerna možnost zaradi oddaljenosti župnišča ali tamkajšnjih prostorskih težav. Letos pa je ministrstvo za šolstvo in šport v težnji po uveljavljanju avtonomije šole odnose nekoliko skalilo, vendar se s strpnješimi razlagami navodil izboljšujejo.

Ministrstvo je poslalo osnovnim in srednjim šolam navodilo, da smejo oddati svoje prostore za dejavnosti, ki niso v okviru vzgojno-izobraževalnih programov, najmanj uro pred začetkom ali uro po končanem pouku. Na podlagi tega navodila ravnatelji lahko prevedo dosedanje prakso in župnikom praktično onemogočijo verouk v šolskih prostorih. Otroci bi morali čakati po pouku eno uro, da bi lahko imeli verouk, ali pa priti celo uro prej v šolo, kar je seveda prav tam, kjer so razmere narekovale tako sodelovanje med šolo in župniščem, najlepše. Razumljivo, da se je dvignila temperatura v medsebojnih odnosih in ponovno je bilo slišati, da so verniki zapostavljeni, da se jim kritijo osnovne pravice, ipd. A ker se nobena juha ne pojde tako vroča, kot se skuha, se tudi ta že hladni, problem pa dobiva življenske rešitve, kot kaže tudi primer z osnovno šolo Prevole v Suhi krajini.

Suhokrajinci živijo in delajo daleč od hrupnega sveta, zanje se množična občina običajno ne menijo kaj dosti, kot se dolga leta tudi oblast ni in je pustila, da se je območje pogrezovalo v zaostalost in revščino. Razmere so se sicer spremenile in tudi Suhokrajinci so bili delčini nekaj več skrb takto imenovane sirske družbe, čeprav še vedno ne tolikšne, da bi se gospodarska zaostalost in vse, kar je povezano z njo, poslovilo od krajev med dolino Krke in Kočevskim. Zato

je nekoliko presenetljivo, da se je v časopisu pojavila prevolska osnovna šola kot tisti družbeni lakmusov papir, ki naj pokaže "kislost" odnosov med šolo in župniščem ali z drugimi besedami med oblastjo in Cerkvijo. Ali zato, ker je sicer odmaknjena od dnevnih dogajanj, ali po golem spletu okoliščin, je pravzaprav vseeno, na prevolski šoli sta strpnost in medsebojno razumevanje te dni šla na zrelosti izpit. In videti je, da sta ga klub vsemu uspešno opravila.

Ministrstvo pa nič

Na prevolski šoli so otroci v prejšnjem šolskem letu imeli verouk v šolskih prostorih. Že 18. januarja 1991 je izvršni svet skupščine Novo mesto na prošnjo župniškega urada Hinje soglasil, da župnik lahko uporablja prostore v osnovni šoli Prevole za pouk verouka, in verouk je v zadovoljstvu staršev in otrok tekel leta in pol brez problemov. Župnik je prihajal v šolo trikrat do štirikrat na teden in poučeval mlajše letnike, ki so imeli reden pouk že zaključen in so v organiziranem podaljšanem bivanju čakali na prevoz domov.

Pred začetkom letosnjega šolskega leta pa se je zastavilo vprašanje, ali si morda poučevanje verouka in avtonomija šole ne prihaja navzkriz in ali je uporaba šolskih prostorov za verouk sploh dovoljena. Vodstvo šole je sklenilo, da pač počaka na ustrezni sklep ministrstva za šolstvo in šport, zato je ravnatelj Jože Hribar

svetoval hinjskemu župniku, ki je želel nadleževati z veroukom v šolskih prostorih tudi letos, naj napiše prošnjo na ministrstvo. Župnik Ciril Murn je 3. septembra res poslal vlogo, vendar mu ministrstvo ni odgovorilo, pač pa je 18. septembra prišel na šolo dopis, v katerem ministrstvo sporoča, da pripravlja pogoje za izvajanje dejavnosti, ki niso del vzgojno-izobraževalnega programa za vse osnovne in srednje šole v Republiki Sloveniji. Pogoje in kriterije za oddajo šolskih prostorov za izvajanje teh dejavnosti naj bi na predlog ministrstva določila vlada. "Ti bodo delno obvezujoči tudi za osnovne šole, in sicer v delu, ki določa, da se eno uro pred pričetkom pouka in eno uro po zaključenem pouku ne more izvajati nobena tovrstna dejavnost," piše v obvestilu, dodan pa je bil listič, naj šola obvesti župnika o tem.

"Nekoliko me je prizadelo, ker mi z ministrstva niso odgovorili, kot bi zahtevala kultura dialoga," pravi hinjski župnik Ciril Murn. "Ravnatelj je bil samo obveščen, naj me seznanji z dopisom. Z njihovim načinom dela se nisem mogel strinjati, zato sem napisal pritožbo na ministrstvo in jo poslal še Slovencu, ki jo je objavil. Potem se je začelo pisanie v Družini in drugih časopisih, odgovor ministra, protiogovor. Ves čas nisem čutil, da bi problem delalo vodstvo šole, res pa je, da se je iz prvega odgovora do razumeti, da verouka sploh ne more biti, kasneje razlage pa so bile milejše, češ da ni tako strogo določeno in da je možno z upoštevanjem krajevnih razmer dosegči dogovore. Nekateri so napadali ravnatelja, češ da je krivec za spor, pa ni. Kriva je bila v spornem dokumentu ministrstva in ves nesporazum je nastal zaradi tega dokumenta, zdaj pa se ministrstvo vleče ven. Ministrov javni odgovor v Družini je pokazal, da za osnovne šole sklep velja le kot priporočilo in da odločitev, kako dajati šolske prostore prepričajo ravnateljem in občinskim skupščinam, da po svoji presoji vprašanje uredijo glede na konkretna razmere. Telefonko sem povprašal na ministrstvo in bilo mi je rečeno, da je problem med nami. V bistvu pa ni bilo tako. Te dni se bova z

ravnateljem dogovorila, kako in kaj. Verouk bo še naprej v šolskih prostorih, a tako, da bo upoštevana avtonomija šole."

Otrokom in staršem v prid

"Dogovor bo stekel," pojasnjuje ravnatelj prevolske šole Jože Hribar, ki je sicer proti temu, da se o zadevi polemizira po časopisu. "Sklep ministrstva je za nas obveza, tu ne moremo po svoje, vendar pa kot priporočilo o upoštevanju krajevnih razmer dopušča primerne izvedbe. Držali se bomo sklepa tako, da bo v korist otrokom in staršem. Na naši šoli imamo namreč specifične razmere, ki omogočajo, da otroci ne bodo izgubljali časa za cakanje na verouk niti ne bodo zaradi verouka brez prevoza s šolskim kombijem, ko bi morali pesčati tudi do osem kilometrov daleč do doma, kar je še posebej neprimereno pozimi, a tudi poleti, saj je našo območje območje medveda. Šola pouka ne bo podaljševala, ne bomo čakali drug drugega, pač pa bo vse lepo usklajeno. Nižja stopnja konča pouk prej kot ostali, dežurni učitelj jih ima v organiziranem podaljšanem varstvu, in tu je možnost za verouk. S takšno ureditvijo šole ne bomo obremenjevali in ne bomo kršili nobenih pravil, kar bi nam nekateri tudi radi pritaknili."

Ravnatelj Jože Hribar še posebej poudarja pomen, ki ga ima organizirano podaljšano bivanje na šoli za suhokrajinske otroke. Suha krajina je agrarno in zaostalo območje. Ljudje so preobremenjeni z delom doma in v službi, zato nimajo časa ukvarjati se kaj dosti z otroki. Mnogi so zaposleni v industriji zunaj domačega kraja in se vozijo na delo v Ljubljano, Novo mesto, Žužemberk, Kočevje, hkrati pa doma še obdelujejo zemljo. V službo krenejo že zgodaj zjutraj, vrnejo se pozno popoldan. Ti starši ne bi mogli nuditi otrokom pomoči

pri učenju, otroci tudi ne bi imeli organizirane prehrane. Šola pa jim nudi učenje pod nadzorom učitelja; v šoli rešujejo naloge in se učijo, tako da domov sploh ne nosijo knjig. Ko pridejo domov, so na razpolago staršem.

"Otroci in starši so tako ureditvijo zelo zadovoljni, kot so pokazali razgovori z njimi. V šoli imajo urejeno tudi prehrano, malico in kisilo. Plačilo je takšno, da ga zmore vsak. Za prejšnji mesec je bilo mesečno plačilo za malico in kisilo le 1500 tolarjev. Uspeva nam, da smo verjetno najcenejši v širši okolici, ker iščemo najugodnejše ponudbe in popuste. Starši so na delovnih mestih brez skrb, kako je z otroki, saj vedo, da so v organiziranem varstvu in prehrani. To je tisto podružbljanje šole, ki vsaj v naših suhokrajinskih razmerah zares postaja kulturno, športno in družbeno središče kraja," pravi Hribar, ki res ne vidi razloga, da bi zaradi verouka delali kakšne probleme.

Cemu tudi? Na šoli je letos 65 učencev in prav vsi oziroma njihovi starši so se odločili za verouk.

"Midva z župnikom v času eno-in-polletnega sodelovanja nisva imela nobenih konfliktov, ker se nisva vikal drug drugemu v delo, vsak je svoje opravil. Morda je prav to koga motilo," razmišlja ravnatelj in dodaja, da so šolski prostori odpri za vse potrebe v kraju. Šiolske prostore so in bodo še odstopili za potrebe krajevne skupnosti. Rdečemu križu, organizatorjem avto šole in še komu, vsem brezplačno, saj je šlo za domače ljudi. "Vse te dejavnosti se odvijajo v večernih urah in nikakor ne motijo avtonomije šole, kot je tudi verouk ne bo," pravi Jože Hribar. "Sicer pa je šlo v tem primeru za prenapihnjeno pisanje. Iz muhe so naredili slona. Pravih, resnično žgočih problemov Suhe krajine pa ne vidijo."

MILAN MARKELJ

Ravnatelj prevolske šole Jože Hribar

Hinjski župnik Ciril Murn

naše korenine

Ko zadiši po gobah in kostanjih

Jesen je v starih vaških gostilnah prijazna stvar. Zunaj je dež in meglena turoba, vlagajo kar mezi od vseposod in mrak sili iz bližnjih gozdov in dobrav, v gostilni pa je suho, toplo in duh po pečenem kostanju in gobji juhi iz kuhišine se z vonjem mladega vina iz šanka spletja v umirjeno jesensko simfonijo. Pogovor se kar sam napelje na gobe. Na to, koliko in kakšne je nabral ta in oni in koliko jih je danes in koliko jih je bilo včasih, ko po gozdovih še ni lazilo vse, kar ima dve nogi. Pa kostanj. Ja, bilo ga je, debelega in sladkega, vse kaj drugega, kar pa letos, ko sta ga zdelaša sūša in kostanjan v rak. Ta ga zdaj vsako leto pobere že več kot človek.

Sedimo Pri Karolini v škocjanu. Gostilna je sicer nova, a je zgrajena na temeljih in po načrtih nekdanje gostilne Pri Korenu. Po kothi se torej še valja duh te nekdanje stare škocjanske gostilne, čeprav sta stavba in oprema nova, v njej pa kraljuje Karolina, Korlova hčerka, ki po svojem ocetu in dedih ni prevzela le gostilne, ampak tudi stare gostilniške manire.

"Jesen mora v gostilni zadišati po pečenem kostanju, o pustu po krofih, za veliko noč pa po šunki in peljnu," pravi Karolina, hčerka gostilničarka Karla Durjave, zdaj poročna Bobič. In potem pripoveduje o stari škocjanski navadi, da se po juntrani maši in procesiji na velikonočno nedeljo zgrnejo številni domaćini v gostilno k pirhom, šunki, potici in pijači. Pijača pa je posebne sorte. Na mize postavi gostilničarka v vodo namočene vejice pelina, te pa možakarji zgnechtejo med prsti in namočijo v kozarce ali poličice vina. To greneče vino je velikonočna pijača. Zakaj je tako, gostilničarka ne ve razložiti. Tako so pač vedno delali. A

sosed Franc Libešar, možkar, ki je ravnikar dopolnil osemindeset let, kaj hitro ugane: "To je v spomin na Kristusa, ki so mu na križu ponujali kisa in žolča."

Gostilna Pri Karolini se blešči v novi opravi, a vezi, ki jo spajajo s starimi časi, visijo po stenah naokrog. Slike iz gostilniškega življenja, fante pri kegljanju, vesela družba pred šankom. To so prizori iz časov, ki so bili Francu blizu. Tam iz let med obema vojnoma. Franc pravzaprav ni doma iz Škocjana, ampak iz Stare Bučke, na svet pa je privekal kmalu po začetku prve svetovne vojne in med vojnoma se je često smukal tukaj okrog. Deseti otrok je bil, obsojen torek na združstvo. Tudi tega je bilo, a še prej je bilo treba priti iz številnega gnezda. Takole se spominja: "Očeta je cesar takoj poklical v vojsko, čim se je vojna pričela. Ves čas je bil notri, v Galiciji in drugod. A je prisel domov živ in zdrav. Tačas pa materi ni bilo lahko. Kar lepo kmetijo smo imeli doma, po deset glad, takrat pa je ostala sama še z desetimi otroki. Res ne vem, kako je to zmogla. Spominjam pa se, kako smo morali vsi kmalu prijeti za delo. Eden od otrok je umrl, še eden pa se je rodil, ko se je oče vrnil iz vojske. Tako nas je bilo vedno deset."

Gostilna se širi in krči. Prijajajo novi gostje, postojijo za trenutek ob šanku, vrskajo

Franc Libešar in gostilničarka Karolina Bobič.

delček njenega duha in se spet odpravijo ven v dež in mrak. Pripoved pa teče dalje. Franc je odrasel in šel s trebuhom za kruhom, kot se za desetega brata spodobi. Ob koncu tridesetih let se je znašel na Jesenicah. Od tam je devetintridesetega prebežal v Avstrijo.

Za politiko se ni kaj dosti zanimal, zato mu je bilo malo mar, kdo tam vrla. Dobil je delo pri močnem kmetu Štirideset glav živine je imel na skrbi. Petindvajset prasičev je gospodar kralj prvo zimbo, vse za lastne potrebe. A ko se je vojna razplamela, je bilo za delo sposobnih mož čedalje manj. Tudi gospodarjevga sina so poklicani na fronto. Znašel se je v Franciji, kar je bila še sreča zanj. Tistih, ki so jih poslali na vzhod, ponavadi ni bilo več nazaj. Franca pa Nemci niso mogli vpoklicati, najsij so to še tako žezele. Njegovo rojstno Staro Bučko so namreč okupirali Italijani. Postal je italijanski državljan in Hitlerjevi naborni uradniki so se lahko obrisali pod nosom.

Ostajal je sam, postaven slovenski fant v najlepših letih, v krajih, kjer je bilo vojnih vdov in za ženitev godnih deklet čedalje več.

Življenje se mu je sredi vojne vihre vse bolj smehljalo. Če bi ga danes človek vprašal, kdaj mu je bilo najlepše, bi France seveda odgovoril,

da mu je bilo najlepše med vojno. Naveličal se je služiti prejšnjemu gospodarju in jo mahnil okoli malo po svoje. Strehe nad glavo in vročih ležišč mu ni manjkalo. Gostilna ima svoje življenje. Skoznjo gre veliko ljudi, neštetno zgod si in jih ob mračnih večernih presnavlja. Tudi te Franceve prigode bodo še ponavljale stene, ko France je zdavnaj ne bo več. Slišale so jih več, kot jih tukaj lahko zapišemo. Take so pač gostilniške zgodbe. A Fancetovo življenje je šlo svojo pot naprej. Po vojni se je v Kranju poročil z Notranjko, po upokojitvi pred dvajsetimi leti pa se je preselil spet v domači krajev, v Škocjan, kjer si je kupil hišo. Tukaj ga je svoj čas jesen vabilo v gozd po gobe, zdaj pa je veliko lažje priti do Karoline, kjer diši odlična gobja juha. V življenju je pač čas za vse. Je čas, ki ga živiš, in čas, ki se ga spominjaš. Za spomine pa so take vaške gostilne kot nalaš.

TONE JAKŠE

dan reformacije Vsem Slovencem gnado, mir, milost

Dobra dela ne naredijo človeka dobrega, pač pa dobri ljudje delajo dobra dela.

M. Luther

Letos se v Sloveniji prvič z državnim praznikom dneva reformacije spominjamemo temeljev samozavedanja, zato je ta praznik več kot samo spominski dan protestantskih cerkv.

Reformacija se je začela na predveč vseh svetih, 31. oktobra 1517, v Wittenbergu v Nemčiji, kjer je Martin Luther javno napadel zlorabo in nauk tedanje katoliške Cerkve. Ugovore je napisal v 95 tezah, ki jih je pribil na vrata stolnice. Ob tem pa ne smemo pozabiti na slovenskega predhodnika reformacije Jana Husa (1369-1415), profesorja s praska univerze, ki je poudarjal vlogo Evangelija in bil zato obsojen na grmado. Po njem je nastala na Češkem husitska protestantska cerkev.

Osnovno načelo reformacije je bilo: samo Sveti pismo, samo vera, samo milost. Sveti pismo je za reformatorje navduhnjeno po sv. Duhu in nezmotljivo merilo vere in krščanskega življenja, zato ga je treba dati ljudem v roke, ga prevesti v narodni jezik. Luther je zavral tradicijo, izročila in verski misticizem. Glede nauka o zveličanju ali opravičevanju po veri, je menil, da je edini zveličar in posrednik med Bogom in človekom Jezus Kristus, zveličanje pa je božji dar milosti. Zagotovila zanje ne morejo dati ne Cerkev kot ustanova ne zakramenti. Uvedel je tudi Gospodovo večerjo (obhajilo) pod obema podoboma - kruhu in vino, kot je bila praksa prve Cerkve. Ukinil je celibat in se poročil.

Za razvzet protestantizma kot verskega, kulturnega in nравstvenega gibanja na Slovenskem veliko dolgujemo Primožu Trubarju, doma z Račice na Dolenjskem (1508-1586). Bil je avantgardist evropske civilizacije pri nas. Prvi je razmišljal

Žreb je izmed reševalcev 41. nagradne križanke izbral ANGELCO ŽABKAR iz Šentjerneje in PETRA KAMBIČA iz Črnomelja. Žabkarjevi je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Kambič pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajenemu čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešitev današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 9. novembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 43! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 41. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 41. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: BOL, ESKI, TRDINOV VRH, DRMA, ETAT, ASIR, TOČA, SVETA JERA, ASKETI, KATO, DOMICIL, AMONIT, RETINA, KARAKAL, NAMAZ, ATE, ATENE, ERA, VIK, REVOZ, TIR.

prgišče misli

MISLI O SMRTI

Smrt: svoboda po tlaki telesu!

M. AVRELJ

Naša civilizacija preganja smrt kot zavest, smrt ni vgrajena v temelj te civilizacije, celo muž pred njo.

D. ZAJC

Zgodovina planeta, ki je naš dom, ni nič drugega kakor podoba množičnega potovanja v smrt in v kozmični nič.

B. ŠTIH

Če umre kdo v sivi starosti ali če kdo premine v cvetu let: smrt ju postavi na isto!

M. AVRELJ

zdravnik razлага

2

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda:

Hoja za zdravje

Hoja navkreber v primerjavi z enako hitro po ravnom silovito zveča porabo energije. Celo hoja navzdol zahteva več energije kot hoja po ravnom, ker se mišice nog upirajo raztezanju. Prav tako porabimo več energije za hojo po pesku v primerjavi s hojo po asfaltu.

Morda ste že sami opazili, da imajo ljudje, ki veliko hodijo, lepo oblikovane noge. Hoja namreč zgradi, oblikuje in napne mišice nog, kolkov in zadnjice. Te mišice so tudi vzdrljivejše, kar pomeni, da zmrejo več, ne da bi se posebej utrudile. Mišice lahko močneje obremenimo s hojo navkreber in po strmini navzdol pa tudi s podaljšanim korakom in hitrejšim ritmom. Če v rokah pri hoji nosimo še dodatno breme, je to dobro dopolnilo, s katerim izboljšamo vzdržljivostne in krepilne učinke hoje.

Če je hoja dovolj živahnna, poskrbi za razvijanje aerobne sestavin gibalnih zmogljivosti, trenira srce, pljuča in skeletno mišice. Pobedno kot druge mišice se namreč tudi srce tem bolj krepi, čim več ga uporabljamo. Z redno aerobno vadbo izboljšamo sposobnost srca za črpance s kisikom nasičene krvi v deluječe mišice. Tako dajemo telesu na razpolago več kisika, zato lahko vadimo dlje in bolj živahnno z manj naprezanja. Srčni utrip v mirovanju pa se nam zniža. Učinkovitost zagotavlja le hoja najmanj trikrat na teden po pol ure. Taka kondicija prinese človeku pomembne dolgoročne koristi. Najpomembnejša je vsekakor zaščita pred obolenjem srčnih žil oziroma srčnim infarktom.

S hojo zmanjšamo nevarnost srčne bolezni?

V nasprotju s popolnoma nedejavnimi ljudmi navdušeni pešci manj zbolejajo za srčnimi boleznicami. Celo počasna hoja poplača človeka z zdravstveno koristjo, naj gre za ljudi, ki že imajo težave z srcem ali so k srčnim boleznim nagnjeni, ali za tiste, ki so zdravi in želijo zdravje ohraniti. Dandanes je že sam sedeči živiljenjski slog dejavnik tveganja za srčno bolezni. Raziskave namreč kažejo, da so ljudje do neke mere bolj varni

S hojo človek premaguje stiske prenatrpanega vsakdanjika, ki obremenjujejo srce

pred srčno boleznjijo, čim bolj dejavnii so. Največje koristi žanjejo tisti, ki vadijo zmereno. Hoja pa ni le zaščita pred okvaro srca, zdravniki jo pogosto predpisemo tudi srčnim bolnikom. Po srčnem napadu ljudje, ki redno vadijo, okrejajo hitreje kot neaktivni prebrevniki. Okrevajo tudi popolnje. Hoja je zanje veliko primernejša kot tek, saj z njo ne tvegajo preobremenitve srca in nenadne smrti. Opozoriti pa je treba, da hoja sama ni dovolj, da se bolnik zaščiti pred ponovnim napadom. Nujno mora zavreči kajenje, izogibati se mora hrane, ki vsebuje nasičene živalske maščobe oziroma veliko holesterola, in se zdraviti, če ima visok krvni pritisk. Živahna redna vsakodnevna hoja okrepi človekova pljuča in srce, mišice pa nauči učinkovito izrabljati kisik, kar omogoča večjo storilnost z manjšim obremenjevanjem srčne mišice. S hojo človek premaguje stiske prenatrpanega vsakdanjika, ki tudi obremenjujejo srce.

Aerobna vadba, kakršna je hoja, pomaga ljudem s previskim krvnim pritiskom, da svojo bolezen bolje nadzirajo. To pa je dobra novica, saj visok krvni pritisk grozi s srčno boleznjijo, kapjo in boleznjivo ledvic. Znanost ne trdi, da s hojo normaliziramo krvni pritisk, lahko pa ga znižamo. Hoja pomaga trajno zmanjšati preveliko telesno maso in ščiti pred debelostjo, s tem pa posredno znižuje krvni pritisk. Debelost je pomemben dejavnik tveganja visokega krvnega pritiska in hujšanje ga pomaaga nižiti. Hoja oziroma telesna vadba ne znižuje krvnega pritiska ljudem, ki ga imajo v mejah normale, lahko pa prepreči nastanek te bolezni. Pomembno je tudi, kako človek vadbo zaznava. Prostovoljna hoja vpliva na znižanje krvnega pritiska bolj kot vsiljena. Zato lahko življenje, začinjeno z dolgimi sproščajočimi sprehoodi, zmanjša stresne odzive in varuje pred visokim krvnim tlakom.

Hoja in slatkorni bolniki

Z redno hojo lahko obvladujemo blago slatkorno bolezen, ki običajno napade odraslega človeka.

nagradna križanka

43

KEM. SIMBOL ZA DUSIK	OBLOGA	ZOBNA GOBA	DIFERENCIJALNI KVOCIENT	ČRNA ŽIVAL	IZDELAVA, OBDELAVA	TISKAR JOZE		AVTOR: JOZE UDIR	TELICA	LJUBEZNIJIV, USTREZLJIV ČLOVEK
PIŠČALKA										
PRAVOSLAVNI SAMOSTAN							AFRIŠKI VELETOK NUDIST			
ČEŠKA PRITRDILNICA OTROŠKO VOZILO			DENARNI ZAVOD NAELEKTREN DELEC				ANTON HANUT NEVERSTVO			
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	VRSTA OBREMENITVE V MEHANIKI	VONJ	KLICA ROD GRIMASTEGA JAGODIČJA		ALŽIRSKA LUKA IME PEVCA IRGOLICA			VOJAK REDNE TURSKE VOJSKE	DELO TLACANOV	
INDIJSKO ZENSKO OBLAČILO				OKRAS DRŽAVNI PRORACUN						
LADJA NA TRI VRSTE VESEL					NEUNIFOR MIRANA OSEBA					
AVTOMATSKI STROJ				HAPRAVA ZA CVRETJE LAVER RODNEY						
NAZIV			GRŠKI LIRIK Z LESBOSA				YODNA ŽIVAL			
POT V SNEGU			TOKOVNI ODJEMNIK				ISKALKA BISEROV			

K praktični KRIŽ A Ž

Kako se obuti?

O letošnji modi pri obutvi smo že pisali. Obujoče čevlje z vezalkami z nizko ali srednjo visoko peto, ki je širša, marsikatera pa se proti koncu še razsiri. Vezalke, velike zaponke ali poudarjene zadrgi imajo tudi gležnjari, ki se večinoma zaključujejo z mehkim krzonom. Precej je semiša, nekaj laka, nekaj kombinacije obojega ali tovrstne kombinacije usnju. Seveda pa vsoko obuvalo ne gre enako dobro k vsakemu oblačilu. H kostimu s krajšim krilom ali takim okrog kolen nosimo čevlje z nizko peto, nekoliko bolj zaparte, z okrasno zaponko, vezalkami ali jermenčki. K pajkicam in "špicoham" nosimo gležnjarje vseh mogočih izvedb z nizko peto. Čevlji za k hlačemu kompletu spominjajo že skoraj na moške, vsekakor imajo nizko peto. "Novi" čevlji z vezalkami, sponkami ali prepletimi jermenčki in nekaj višjo, spodaj razširjeno peto, pa gredo najbolje k modnemu daljšemu krilu.

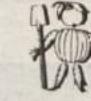
Mišja nadloga

Posebno jeseni, ko si živali iščijo zimska prebivališča, se lahko zgodi, da se bodo zatekli v vašo hišo miši. Zato zadelajte vse odprtine, skozi katere bi lahko prišle, zlasti v shrambi in v omaričah pod pomivalnimi koriti. Hrano hranite v kovinskih ali steklenih posodah, da se miši ne bodo mogli lotiti, če bodo že prišle v hišo. Miš lahko uspešno odvračate z vejciami mente ali vratiča (gosje trave), ki jih obesite na police. Lovite jih lahko z mišelovkami, ki jih morate redno pregledovati ali jim nastavite zastupljeno vabovo. Pri tem se morate skrbno držati navodil in vztrajati več tednov. Morda je še najpreprostejši meti doma mačko, saj že vonj po njej odganja miši. Če pa v bližini hiše zagledate podgano, pokličite sanitarno inšpekcijo, saj te živali prenašajo nevarne bolezni.

Mesni zvitek

Potrebujemo: 1/4 kg moke, 2 žlički pecilnega praška, 1/4 kg margarine, 1/4 kg skute, sol. Nadef: 1/2 kg mletega mesa, 2 jajci, sol, poper, majaron, sesekljana čebula v peteršilju, 1 žlica muke, 1 žlica margarine. Moko presejemo skupaj s pecilnim praškom in soljo. V njej razdrobimo margarino. Dodamo skuto, sol in pognetemo v testo ter ga razvaljamo na dve tanki testeni krpi. Namažemo z nadevom in zvijemo. Povrh zvitek pomažemo z rastenjem jajcem. Pečemo 30 minut v srednje vroči pečici. Nadef: Na mesički preprazimo sesekljano čebulo, dodamo meso, sol, poper in majaron. Vso skupaj preprazimo. Primešamo moko, malo ohladimo, dodamo jajci (nekajko odvzame za mazanje) in sesekljano peteršiljo. Mesni zvitek serviramo vroč, in sicer kot prilog, ali pa ga damo na nizo s solato ali poljubno zelenjavjo.

Izkopavanje radiča

V drugi polovici oktobra že lahko pričnemo izkopavati korenine radiča, ki jih bomo uporabili za siljenje. Radič je namreč zunaj že prenehal z rastjo in korenji se več ne debelijo. Ko korenje izkopavamo, moramo paziti, da jih ne poškodujemo. Po izkolu pustimo rastline ležati neobrezane nekaj dni, da uvenejo, pričemer pa dobre korenine še nekaj dodatnih rezervnih snovi iz listja. Liste potem porčemo na dolžino 3 cm, korenje pa spravimo v zakop. Za zakop uporabimo prazno zaprto gredlo ali pa klet. V zakopu na prostem se radič drži precej bolje kot v kleti. O tem, kako s temi korenji radič ravnamo naprej, bomo pisali prihodnjic.

Slovenija spet bližje

Pred kratkim je izšla nova Petrolova avtokarta Slovenije z naslovom Atlas za popotnike, ki bo voznikom in drugim popotnikom še bolj približala našo malo, a zelo razčlenjeno in raznoliko domovino; v njej je zaobljelen tudi še kar doberšen del Evrope. Kartu vsebuje 170 žično vezanih strani, kar je zelo praktično, poleg kart pa je v njej še veliko število informacij o krajih, kulturnih in naravnih znamenitostih ter raznih navodil in opozoril. Za Petrol je karto izdal ljubljanski Eurotrade, zemljevidi so bili izdelani na Dunaju in dopolnjeni doma, prav pa bodo prišli tako avtomobilistom kot kolejarjem in tistim, ki se bodo odpravili na pot po Sloveniji peš. To je prvi slovenski avtomobilski atlas, ki upošteva novo politično delitev na Balkanu.

ZAŠČITNIK PRED BOLEZNIMI - Sv. Roka, zaščitnika pred kužnimi boleznimi pri ljudeh in živini, častijo predvsem zdravniki, lekarnarji, kmetje, jetniki in grobarji. Zlasti v srednjem veku, ko je kuga razsajala po vseh evropskih deželah, so se ljudje z molitvijo in prošnjami obračali k sv. Roku. Še danes se mu z zaupanjem priporočajo bolniki, ki imajo kakršnekoli rane ali bolne noge. V spomin na kugo, ki je morila v Brežicah sredi 17. stol., je bila leta 1740 postavljena na starih temeljih cerkev sv. Roka, ki je skozi stoletja postala znana božja pot. V osrednji niši glavnega oltarja cerkev je upodobljen njen patron sv. Rok. Leseno plastiko je verjetno izdelal kiparsko ne najbolj izurjen domači podobar v drugi polovici 19. stol. Svetnikov obraz je prej kmečko realističen kot lep, draperija je preprostješa, pozlata se je umaknila rjavi in sivi polikromaciji, dokončno se je izgubila sled monumentalnosti, ognjevitosti in izrazne moči 18. stoletja. Plastika ne govori s popolno lepoto in duhovnostjo, kljub temu pa je pričevalka običajev in verovanj ljudi in tako dopolnjuje duhovno ozračje in podobo nekega časa. (Pripravila: kustodinja Posavskega muzeja Jožica Vrtačnik-Lorber)

Iz Trdinovih zapiskov

Zaničujejo revne dekllice - Gruntarske hčere zaničujejo revne dekllice - ne smatrajo jih za sebi enake, kadar se jim delajo prijateljice, godi se to vselej iz sebičnosti, da imajo n.pr. zaupnice svoje ljubezni, da nosi skrivljubčku šopke etc.

Vse se hitro zve - Vsa škandalozna kronika izve se za čuda hitro po več ur daleč popolnoma natanko in se ve tudi z dostavki, naj se tiče farjev ali drugih ljudi. Posebno zaljubljene afere zname so nekaj dni in včasi le nekaj ur potem ko se zgode vsem dekljam cele bližje in daljnje okolice in tudi takim, ki skor nikoli iz hiše ne pridejo. Take čenče prenašajo pohišujoči rokodelci, iz ene službe v drugo neprenehoma sim ter tja štrkajoči posli, sejnarji, ki hodijo na trg le po novice, mestni znanci, poštni hlapci, tercjalke, romarji, kurbe, vlačugarji in berači.

Gospodarska podoba Slovenije pa je dokaj senčna: bruto proizvod Slovenije je z 11 milijardami dolarjev sicer za vzhodnoevropske in nekdanje jugoslovenske razmere znaten, vendar izračun na prebivalca v primerjavi z drugimi državami kaže, da je bogastrov Slovenia komaj polovično v primerjavi s singapskim in kvečjemu tretjinsko v primerjavi z zahodnoevropskimi državami, da o štiri do petkrat večjem relativnem bogastvu Švicarjev ne gorimo. Tudi "izvozna naravnost" Slovenije je manj izražita, kot si pogosto dopovedujemo. Slovenski izvoz v višini 4,5 milijarde dolarjev (v letu 1990 še za pol milijarde manjši) dosegla sicer 40 odstotkov bruto proizvoda Slovenije, kar je normalno, čeprav ne pretirano "evropsko". Tudi sestava zaposlenih v Sloveniji s polovicu vseh zaposlenih (355.428) v klasični industriji, od skupaj 636.967 še zaposlenih v gospodarstvu, še zdaleč ni "evropska". To pomeni, da storitve in finančništvo še niso postale prednostne naloge, prav tako tudi samostojno osebno delo ne, pri čemer celo leto 1990, ki je bilo za spodbujanje osebne dejavnosti zelo ugodno, razmer ni bistveno spremenilo na boljše. Poleg tega je v Sloveniji izjemno veliko vzdrževanih oseb, saj je zogli uživalcev pokojnin (in invalidin) več kot 433.000 oziroma več, kot je zaposlenih v slovenski industriji.

Če k temu prištejemo še 385.000 otrok, mlajših od 14 let, vidimo, da je število ljudi, ki jih mora 802.323 zaposlenih vzdrževati in preživljati, večje kot skupno število zaposlenih.

Razumljivo, da zato tudi naša življenjska raven ne more zbujati kakšnega posebnega navdušenja. Če primerjamo komunikacijsko

J.S.:

Poslikani krožnik

Nad vrati sobe, kjer dnevno prebijem nič koliko ur, visi leseni krožnik. Tja sem ga obesila pred leti za okras, šele zdaj po mnogih letih, ga opazujem bolj pozorno. Navaden leseni krožnik, polakiran, z rdečim robom, v sredini pa romantičen motiv: spredaj na skalovju razvaline gradu, po njim planinski šopek s planiko, sviščem v žareče modri barvi in rdeči sleč, za gradom pa veriga sivomodrih planin in včernina zarja obledele zlate brave. Na sredini rdečega roba je zapisana letnica 1953, zadaj pa z okorno otroško pisavo: Mami v spomin.

Krožnik me spomini na profesorico risanja; čedna rjavolaska, postavna in elegantna pa tako oddaljena, le nekaj srečnevez v razredu je imelo srečo, da jih je opazila. Eden od udarcev, ki sem jih prejela v otroštvu, sem prejela od nje.

Naloga je bila enostavna: vsakdo naj bi porisal nek leseni predmet ter ga prinesel v končno oceno na koncu nekdanje nižje gimnazije. Moja sošolka je bila hči mizarja, dobro situirana in čedno oblečena, smisla za risanje pa je imela malo. Tako sva potrgovali: jazz ji narišem krožnik, ona pa mi prinese doma boljši leseni krožnik in ga njen oče, potem ko ga bom porisala, polakira. Dogovorjeno, storjeno. V risanju sem bila dobra, vsaj tako sem mislila do tistega dne, ko...

Sošolki sem narisala po robu krožnika značilen slovenski ornament: zaporedje cvetov in listov rdečih nageljnikov. Dobro, sem si mislila. Zase sem se po pošteno potrudila. Toda uštela sem se.

Tistega dne sem v razredu žela zavist med sošolci. Moj krožnik je bil za vse najlepši, in, jasno, tudi zame,

zato sem težko čakala ocene.

"No, saj ni najslabše, bogeve kaj pa tudi ne," je dejala profesorica in povedala oceno mojega izdelka: tri. Po razredu se je razlegel razočaran, in glasen oooo.

Izdelek sošolke je profesorica ocenila z oceno odlično. In spet začuden ooo po razredu, saj so vsi vedeli za kupčijo, oba krožnika in njuno zgodovino. Sošolka je žarelka od ponosa, jaz od ogorčenja in jeze. Solze so mi navrele vprsto vsega razreda in bruhišna sem v jok. Profesorica je bila presenečena in malo je manjkalo, da v svoji obupani jezi ne bi povedala kako in kaj. Toda kupčija je kupčija in za nekakšno poštenje sem kljub mladosti le vedela, zato sem krivico požrla.

Bog ve, kje je, če je še živa, lepa profesorica Milena. Bog ve, kje je zdaj sošolka Vida. In sam bog ve, ali je še kje najin krožnik z rdečimi nageljnicami. Moj me sem ter tja sponuni na to, da so privilegiji nekakšna življenska spremjevalka vsega na svetu in za vse čase.

Pred leti me je pot zanesla v mestece, kjer sem hodila v šolo. Gimnazije, slavne po tem, da se je tam šolal naš največji pesnik, ni več, internat, kjer sem preživila šolska leta, je zdaj stavba znanega podjetja. Dvorisce z meni tasko dragimi kostanji, kjer sem tolkokrat sanjarila o svoji bleščeci prihodnosti (o, ljuba mladost!), mi je bilo nezanamivno. Le rečica sredi trga in številni mostički čeznjo pa zanimiv gradič v parku so ostali še taki, kot jih hrani s svoji zakladnici spomina z okencem, ki ga zapira postikan leseni krožnik.

Nataša:

Zaprta vrata

Clovek se v življenu velikokrat znajde na razpotju. Skoraj prevečkrat. Končujem študij. Sem v zadnjem, četrtem letniku. Marsikdo pravi: "Dekle, vsa prihodnost je pred tabo!" Pa ni tako. Bolj ko se približuje konec in odhod iz študentskega življenga, bolj me je groza prihodnosti. Veliko ljudi misli, da je študentsko življenje postalo z rožicami, da je brez skrbi, z veliko žurov in zabav. Malokdo pa vidi drugo plat medalje: študij dneve in noči ter trud za uspešno opravljen izpit. In to počneš mesec za mesecem, leto za letom. Študij me je v začetku zelo navduševal. Verjela sem, da bom svoje znanje lahko dajala naprej. Knjige

sem prebirala z užitkom, vsake nove stvari sem se veselila, bila sem neprestano na preži za novim. Danes pa...

Spominjam se, kako sem opravila svoj zadnji izpit z visoko oceno.

Prijatelji so mi govorili: "Iz tebe še nekaj bo."

V odgovor le moj kisel nasmešek.

Že nekaj časa iščem službo, kjer bi imela možnost pokazati vse svoje znanje. A edino, kar mi vedo povedati, je: "Mi pripravnov ne potrebujemo!" Pred mano vedno ostanejo zaprta vrata.

Katera vrata se mi bodo odprla, da bom lahko zaživelova človeka vredno in ustvarjalno življenje?

Hagar

Nedvomno se je Vinko Ošlak s svojim novim romanom HAGAR, ki je izšel pri Mihelcu, lotil tem, ki so bile doslej v slovenski literaturi prej redko kot pogosto obdelane, najbrž tudi zaradi tega, ker je po eni strani nad njimi visel tabu Cerkve, na drugi pa socialistične družbe. Gre namreč za vprašanje duhovnikov, spolne zdržnosti oziroma smisla celibatne

obljube in njegovega družbenega delovanja. O ljubezenskih pripeljih in mukah duhovnikov se sicer veliko govorici in duhovici, resnejne pa se s tem vprašanjem niso spopadli ne naši umetniki ne strokovnjaki, medtem ko je vprašanje družbenega delovanja duhovnikov danes sicer manj pereče, razrešeno pa še vedno ne. Ošlakov roman Hagar obdeluje to tematiko in s tem odpira vprašanja, ki so nedvomno zanimiva, saj končno ne gre le za osebne dileme, pač pa za dileme, ki imajo širiši značaj.

Dobra tematika pa še ni dovolj za dober roman. Treba jo je še dobro napisati. Ošlak je sicer eden od redkih, ki ce je edini slovenski pisatelj, ki ima za seboj pravo pisateljsko šolo (obiskoval jo je v Hamburgu, saj kot disident že dolgo biva v tuji), a je videti, da mu "poklicnost" pri pisanju mestoma bolj škodi kot koristi. Pri branju romana se bralec srečuje z nategnjenimi stavki, nepotrebnimi opisovanji, nerodnim načini vodenja pripovedi in s slabim jezikom. Pisatelj, denimo, namesto da bi napisal: "držnili si je reči", izleže tale jezikovni stvor: "svojemu organu med zobni in nebom je dal toliko svobočin, da je le-ta proizvedel naslednji odgovor...". Ali namesto srce, položi v usta govornika "človekov črpalni stroj". Za pokušnjo še tale odstavek: "...prišla sta do s platonom obitih vrat. Ko je človek odpril ta vrata, je s pogledom butnil ob starejšo gospo, ki je nekaj pletila; večkratnim obiskovalcem se je počasi zdelo, da plete neskončno dolg sal, s katerim bo kdo branil pred prehodom vrat kozmosa. Gospa s pletenjem in prejo, ki se ji je kdove od kod vzela med prste, je prijazno pozdravila in utrgala vstopnico."

No, to se morda res malenkosti, ki sicer dobrega vtisa pri branju ne morejo povsem pokvariti, lahko pa bi bil roman brez njih, v svoj prid, seveda.

MILAN MARKELJ

Pet klasikov

Založba Mihelč je drugo leto zapored izdaja zbirko Svetovni klasiki

ki, s katero želi zapolniti vrzeli na knjižnem trgu, ki jih še najbolj občutijo učenci in pa ljubitelji dobre literature. Ko so zbirko zasnovali, so imeli v načrtu tudi nove prevode svetovnih klasikov, vendar so ob pomanjkanju družbene pomoči prešli na izdajanje že prevedenih del, po katerih pa ni prav nič manjše povpraševanje. Prihodnje leto namerava založnik ob ugodnejših razmerah za prevajalstvo izdati povsem nove prevode.

V jesenskem paketu je pred kratkim v Svetovnih klasikih izšlo pet novih knjig: Sovrtov prevod Homerjeve ILIADE, Bradačev prevod Vergilove ENEIDE, IVANHOE Walterja Scotta, GORA Rabindranatha Tagoreja in PLAŠČ IN ŠE TRI PÖVEŠTI Nikolaja Gogolja.

Narava je nad vsem

S pesnikovo smrtnjo se nepreklicno zaključi tudi njegov opus. Temelj v opusu letos preminala Jureta Detetele sta pesniški zbirki ŽEMLJEVIDI in MAH IN SREBRO. Njegova tretja pesniška knjiga je pod preprostim naslovom PEŠMI izšla nedavno pri celovški Založbi Wieser. Sestavlajo jo pesmi omenjenih zbirk, ki jih je dodan nov cikel Tisoči krotkih oči. Zdaj nam iz ene knjige govorji pesnik, ki je z lirično pretjanjenostjo v usodi živih bitij ugledal usodo vsega sveta.

Še preden je ekološka zavest previpa naš čas, je Jure Detetale namreč že pesnil v duhu zaskrbljnosti za vse oblike življenja. Pesnik, ki je v tem duhu tudi pesniški zbirki ŽEMLJEVIDI, je odprel vse oblike življenja, nepotrebni opisovanji, nerodni načini vodenja pripovedi in s slabim jezikom. Pisatelj, denimo, namesto da bi napisal: "držnili si je reči", izleže tale jezikovni stvor: "svojemu organu med zobni in nebom je dal toliko svobočin, da je le-ta proizvedel naslednji odgovor...". Ali namesto srce, položi v usta govornika "človekov črpalni stroj". Za pokušnjo še tale odstavek: "...prišla sta do s platonom obitih vrat. Ko je človek odpril ta vrata, je s pogledom butnil ob starejšo gospo, ki je nekaj pletila; večkratnim obiskovalcem se je počasi zdelo, da plete neskončno dolg sal, s katerim bo kdo branil pred prehodom vrat kozmosa. Gospa s pletenjem in prejo, ki se ji je kdove od kod vzela med prste, je prijazno pozdravila in utrgala vstopnico."

Kot dih krhke pesmi Jureta Detetele nas opozarjajo, da posameznik lahko doseže svojo identiteto le, če prizna vse skrivnosti narave, če torej tudi prizna, da ga narava v vsem presega. To priznanje narava stoterno poplača s trenutki liričnih doživetij in eden takšnih se v Detetovi upesnitvi glasi tako: "Med divje/ brstiče/ ravnino/ in majhним/ prosojnim/ oblakom/ se v komaj/ zaznavnem/ premiku/ obrač/ golobje/ pero".

IVAN ZORAN

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

nogomet

I. LIGA, 12. KOLO: STUDIO D—ŽIVILA NAKLO 1:1 (1:1)
Strelci: Prelgar v 19. minutu z 11-m.
Studio D: Mohor 7, Pavlin 7, Kobe 6,
Kosič 7, Prelgar 7, Milanovič 7, Me-
sojdec 6 (Prezelj 5), Princ 6, Marti-
novič 6, Oblak 7, Bracovič 5 (Gruden
5).

LESTVICA: 1. SCT Olimpija 19, 2.
Maribor Branik 17, 3. Ljubljana 17,
4. Mura 16, 5. Studio D 15, 6. Kom-
pas Holidays 14, 7. Elektroelement
Zagorje 13, 8. Živila Naklo 13 itd.
Pari prihodnjega kola: Elektroele-
ment Zagorje—Studio D, Živila Naklo—
SCT Olimpija, Mura—Maribor Branik,
Publikum—Kompa Holidays, Belvedur Izola—Nafta, Železničar—Potrošnik, Steklar—
Gorica, Rudar (V)—Koper in Slovan
Mavrica—Ljubljana

II. LIGA, 10. KOLO: TABOR JADRAN—AVTOBUM 0:1 (0:1)
Avtobum: Magič, Farič, Križ, Smajč, Perica, Muhič, Murn, Stojanovič, Struna (Jolič), Merdanovič, Komčar (Rajšek).
Strelci: Merdanovič v 41. minutu.
LESTVICA: 1. Oria Rudar 16, 2.
Primorje 16... 6. Avtobum 11 itd.
V naslednjem kolu igrajo Kočevci doma z Loko Medvodami.

odbojka

I. LIGA, moški, 2. KOLO: PI-
ONIR—PROM 3:0 (5, 10, 14)

Pionir: Babnik, Travžan, Gotenc,
Mestnik, Černač, Smrke, Brulec, Kalibarda, Dolya.

LESTVICA: 1. Salontit Pionir po 4
točke, 3. Kamnik Novi Granit 4 itd.

V 3. kolu igrajo: Olimpija—Pionir,
PROM—Salontit, Granit, Preskrba—
Bled, Pomurje Vigros—Šempeter in
Kamnik Novi Granit—Fužinar.

I. LIGA, ženske, 2. KOLO: TABOR—LIK TILIA 0:3 (-12, -8, -5)

Lik Tilija: Kotnik, Hočvar, Turk,
Vičmar, Klun, N. Briški, Drobnič, Akrap.

LESTVICA: 1. HIT Casino in Krim
po 4... 6. Lik Tilija 2 itd.

V 3. kolu igrajo Kočevke doma s
Krimom.

II. LIGA; moški, 4. KOLO: PI-
ONIR II—MIKRO ČRNUČE 1:3 (16,
-11, -14, -12)

LESTVICA: 1. Izola 6... 10. Pionir 2
itd.

V naslednjem kolu igrajo Novomeščani
v gosteh z Salontom II.

II. LIGA, ženske, 4. KOLO: PI-
ONIR—PREVALJE 3:1 (8, 5, -12,
7)

LESTVICA: 1. Mislinja (tekma manj) 6... 5. Pionir 6 itd.

Novomeščanke igrajo v 5. kolu v
Svetinju.

III. LIGA, moški, zahod, 4. KOLO:
MOKRONOG—TERMO LUBNIK 0:3 (-
8, -11, -2)

LESTVICA: 1. Termo Lubnik 8... 7.
Mokronog 2 itd.

V 5. kolu igrajo Mokronozani v go-
steh z Olimpijo III.

III. LIGA; ženske, zahod, 4. KOLO:
PIRAN—LIK TILIA II 0:3 (-
12, -6, -9)

LESTVICA: 1. Bohinj (tekma manj)
6... 7. Lik Tilija II 2 itd.

V 5. kolu igrajo Kočevke doma z
Bohinjčankami.

namizni tenis

I. LIGA, moški, 3. KOLO: NOVOTEHNA—KOVINA 0:7
Horvat—Škaraf 0:2, Vertuš—Zalaznik 0:2, Hribar—Ignatovič 1:2,
Horvat, Hribar—Ignatovič, Škaraf 0:2, Horvat—Zalaznik 0:2, Kralj—Ignatovič 0:2, Hribar—Škaraf 0:2.

TAM—MELAMIN 7:0
Plohl—Špelič 2:0, Grbič—Murn 2:0,
Tuncer—Lasar 2:0, Plohl, Revisz—Lesar,
Murn 2:1, Plohl—Murn 2:0, Grbič—Lesar 2:0.

LESTVICA: 1. Arcont 6... 5. Novo-
tehna 2, 8. Melamin 0.

II. LIGA, moški, 3. KOLO: ISTRA-
BENZ—NE KRSKO 4:3, PRESER-
JE—NE KRŠKO 5:2

LESTVICA: 1. Petovia 10... 9. NE
KRŠKO 2

III. LIGA, moški, 3. KOLO: KRI-
ŽE—SEVNICA 5:2, ŠKOFJA LO-
KA—SEVNICA 4:3

LESTVICA: 1. Kajuh Slovan 10... 9.
Sevnica 2.

rokomet

I. LIGA, ženske, bela skupina, 4.
KOLO: OPREMA KOČEVJE—ZA-
LEČ 27:22 (13:13)

Oprema Kočevje: Žesenko, M. Dra-
gičević 7, Guštín 1, Vuk 1, L. Dra-
gičević, Jerič 3, Klančar, Bejtovič 5,
Kondžić 7, Kersnič, Vinčić 3, Jovičić.
BRANIK—NOVO MESTO prelo-
ženo

LESTVICA: 1. Oprema Kočevje 7, 2.
Burja 6, 3. Žalec 4, 4. Izola 3, 5. bra-
nik 2, 6. Novo mesto 0.

V 5. kolu igrajo: Burja—Oprema Ko-
čevje, Novo mesto—Izola in Žalec—
Branik.

SRL, moški, zahod, 4. KOLO: ŠE-
SIR—NOVOLINE 22:16, AKRI-
POL TREBNJE—KODELJEVO 20:21,
NOVA GORICA—SGP GRO-
SUPLJE 31:14 itd.

LESTVICA: 1. Kodeljevo 8... 5.

Akripol Trebnje in Grosuplje 4, 8.
Novoline 2 itd.

SRL, moški, vzhod, 4. KOLO:
KRŠKO—KROG 28:18 (16:8)

LESTVICA: 1. Krško 8, 2. Velika
Nedelja 6 itd.

košarka

I. LIGA, moški, rdeča skupina, 8.
KOLO: MARICOM MIKLAVŽ—
PODBOČJE 103:67 (47:39) odigra-
no že med tednom

LESTVICA: 1. Maricom Miklavž 16,

2. Satex Maribor 14... 8. Podbočje 8.

V 9. kolu igrajo Podbočjani z mladinci
Smilca Olimpije.

II. LIGA, moški, zahod, 4. KOLO:
ZADOM CRNOVELJ—JESENICE 79:64 (34:26)

LESTVICA: 1. Kraški zidar 8... 9.

Zadom 5 itd.

II. LIGA, ženske, 4. in 5. KOLO:
NOVO MESTO—METKA 50:58

(30:26), POMURJE—NOVO ME-
STO 58:63 (32:19)

Novo mesto: Zupančič 21, D. Ver-
stovšek 34, Žagar 27, Čavlovič 10,
Birsa 4, Seničar 4, J. Verstovšek 13.

streljanje

SLOVENSKA LIGA, 1. KOLO:
ISKRA SEMIČ—SONJA VESEL
(IVANČNA GORICA) 1321:1278

Studio D ob točko in igralca

Bolj kot izguba točke v nedeljo skrbi Novomeščane rdeči karton — V soboto v Zagorje brez Oblaka in Kosiča — Končno pravo lice Avtobuma

Bolj kot izguba nedeljske točke v tekmi 12. kola Ldžavne lige proti ekipi Živila Nakla skrbi nogometnike novomeškega Studia D rdeči karton, ki ga je v 45. minutu srečanja najboljšemu novomeškemu žogobrcarju Dušanu Kosiču pokazal mariborski sodnik Borošak. Slednji je s tem postavil pik na kopici zmenden odločitev, s katerimi je natelektir vzdušje v Portovaldu, kjer se je v nedeljo popoldne zbral kar blizu 3.000 ljubiteljev nogometa.

Ti so videli eno slabših letosnjih predstav, največji krivec pa je mariborski sodnik, ki je gostom dopuščal grobo igro, prekrškov pa ni pravi čas kaznoval. Žrtve njegovih čudnih odločitev je bil Dušan Kosič, kateremu je do povrnjenega prekrška pokazal rdeči karton, Kosiču je to prvi v njegovih nogometnih karieri. Tako bodo radici v Zagorje na soboto tekmo 13. kola proti ekipi Elektroelementov odpotali kreko oslabljeno: v moštvu ne bo Kosič, za katerega lahko le upamo, da mu disciplinska komisija ne bo izrekla daljše prepovedi igranja, in Oblaka, ki bo moral odslužiti dva rumenih kartona. Brez dveh nosilcev novomeške igre bo seveda težko upati na ugodne vesti iz Zagorja, levji delež bremena bo tako morala nase prevzeti obramba. Ne glede na vse to radiji upajo, da jim bo v soboto uspelo osvojiti točko, le slednja jih še vnaprej zagotavlja mesto pri vrhu lestvice.

Vrimo se sedaj še k nedeljski tekmi. Malo je bilo nogometnega na njej, ob zadevkah še dve ali tri priložnosti na vsaki strani. Povedli so Novomeščani, ko je sodnik po grobem prekršku nad Martinovičem v šestnajstmetrskem prostoru govor steklal na belo točko. Zanesljivi strelec je bil Prelogar. Toda veselje ni bilo dolgo, le dobre štiri minute kasneje so Nakanjanci po napaki domače obrambe izenčili, do konca pa imeli še nekaj priložnosti, da bi osvojili tudi drugo točko. Neodločen izid je ob dejstvu, da so radici več drugi polčas igrali z vsega desetimi nogometniki, vendorje uspeh, čeprav so v novomeškem taboru od nedeljske tekme pričakovali

• o V pondeljek popoldne so v pro-
storih Nogometne zveze v Ljubljani
opravili žreb šestnajstine finala pokal-
nega tekmovanja, tekmbo bodo
odigrane v sredo, 4. novembra. Naj-
bolj jo je žreb zagotel Novomeščanom,
ki morajo na vroč teren v Izolo k ekipi Belvedurja. Tekma med prvo-
ligašema Izolo in Studiom D bo tudi
derbi šestnajstine finala pokalnega
tekmovanja.

rezultatih sodeč, le Primorje, Oria Rudar, Jelen Triglav in Istragas Jadran. Ali je bil se žančarski uspeh avtobumarjev le naključje ali prelomnica v dosedanjih beri poročnih

V VITI KLARIČ IN ČOSIĆ

TREBNJE - Minuli vikend sta bila na teniških igriščih Vita centra v Trebnjem dva zanimiva turnirja. Sobotnega, ki je potekal po sistemu izvajanja iz dva dobljena tira breaka, je dobil Klarič, ki je v finalu ugnal Pepelnaka s 3:0. V nedeljo pa je potekalo občinsko prvenstvo za dečke do 14. leta starosti. Najuspešnejši so bili Mirenčani, v finalu je Čosić s 6:1 ugnal Kirma, v boju za 3. mesto pa Štrmole s 6:1 Vujasinu.

Brežički karate
je ostal
brez uvrstitve

Tekmovalcema iz Samo-
bora niso dovolili na-
stopa

BREŽICE — Ekipa brežiškega karate kluba se je pretrekel sredbo odločila sedežovati na 1. državnem prvenstvu v ljubljanski Hali Tivoli. Z močno željo po uspehu so v ekipo uvrstili tudi Muratagič in Čuturo iz Samobora, vendor pa slednja na prvenstvu ni bilo dovoljeno nastopiti. Brežički karatisti so prepričani, da ima vodstvo krovna pravna zaščita, kar je obrazložil način organizacije tekmovanja. Razigrali sta se Kondžičev in Bejtovičeva, ki sta bili neresci na uganku za igralke Žalca, le-te se imajo predvsem odlični vratrki. Jelenovi zahvaliti, da niso doživile še hujšega poraza; med drugim je obranila karatisti sedemmetrovke. Žalčno tekmo prvega kroga prvenstvenih obračunov bodo Kočevke odigrale v soboto v Škofijah proti Burji, že neodločen izid bi jim bil dovoljen, da obdržijo prvo mesto na lestvici.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in Štrelci 12. mesto.

Družbeni klub Štrelci na vseh trikotnikih je izkoristil prvo mesto na državnem prvenstvu. Na prvem mestu je bil Štrelci, na drugem Štrelci, na tretem Štrelci. Štrelci so na prvenstvu dosegli 14. mesto, Štrelci 13. mesto in

Novice iz strank

ZAHTEVA SDSS

Socialdemokratska stranka Slovenije (SDSS) podpira upravičene zahteve vaških skupnosti, da se jim vrnejo zemljišča, kot so gmajne ipd., ki so jim bila nasilno odvzeta in nacionalizirana. Zato Socialdemokratska stranka Slovenije zahteva, da se Zakon o denacionalizaciji ustrezno dopolni. Socialdemokratska stranka Slovenije se nameč zavzema za enakopravno obravnavo vseh pravnih oseb v procesu denacionalizacije.

DR. JOŽE PUČNIK
Predsedstvo SDSS

ZAHTEVAJO
MORATORIJ

LJUBLJANA - V torek, 20. oktobra, je imela stranka Slovensko ekološko gibanje, ki je nastala pred kratkim, v Ljubljanski tiskovni konferenci na temo: "Zakaj gre Slovensko ekološko gibanje na parlamentarne volitve?". Od ministra Jazbiča zahtevajo pojasnilo kdo in kdaj je sprejel program gradenčiščnih naprav v Sloveniji in kakšen je bil vpliv javnosti v postopku sprejemanja tega programa. Dali so tudi podočno, da mora čimprej priti do moratorija na izvoz slovenske kulturne dediščine. O izvozu, ki ne poteka niti po sedanjih zakonih, je edalje več poročil. Moratorij naj velja toliko časa, dokler ne bodo spremenjeni predpisi.

PREDSEDNIKOMA
SLOVENIJE
IN HRVAŠKE

Slovenska in hrvaška javnost sta z zadovoljstvom sprejeli uspešne pogovore dr. Franja Tuđmana in Milana Kučana na Brdu pri Kranju in ponovljena zagotovila o načelneh evropskem pristopu k reševanju odprtih vprašanj med državama. V prepričanju, da bo Vajina vloga pomembna tudi pri konkretnizaciji rešitev, predlagamo, da svoje sodelavec spodbudita, da pripravijo načrt, kako kar najhitreje ocistiti mejni reki Kolpo in Sotlo. Pri tem zagotovo ni pomembno, da je meddržavna meja do metra natančno določena. Obe državi naj poskrbela, da bosta reki čim bolj čistti. Zagotovo vesta, da je Sotla že bila zajezena (Vonarje), vendar je umetno jezero dobesedno zgnilo zaradi onesnažene vode.

Slovensko ekološko gibanje
za: MITJA ZUPAN

ZAHTEVA ZA ZAČASNO
UKINITVE

Med pomembnejšimi interesnimi cijili, ki smo si jih 1991. leta postavili ob ustanovitvi Šindikata delavcev tehničnih preglevdov v RS, je bilo oblikovanje široko razvijene nacionalne cestno-prometne varnosti tehničnih preglevdov motornih v prikljupnih vozil v RS v ustrezen republiški upravni organ samostojno ozirivo v okviru ministrstva za notranje zadave ter zahteve, da Ministrstvo za notranje zadave začasno ukinie izdajanje pooblastil za ustanavljanje podjetij za tehnične preglede v RS, vse dokler v ministrstvu za notranje zadave ne bodo rešena odprta vprašanja in predlogi sindikata, je bilo ponovno sklenjeno 23. 10. 1992. Vemo, da boste stali ob strani naših članov, ki skrbimo za varnost ljudi na tem področju.

LOJZE LAKNER
predsednik

NEPOTREBNO
OBREGANJE
G. PETERLETA

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov gospod Lojze Peterle se je ponovno izkazal s svojo politično ozkoštjo in nestrnostjo. V posebni izjavi, ki je včeraj prišla iz službe Slovenskih krščanskih demokratov za stike z javnostjo in k jo mediji povzemajo, se gospod Peterle namreč brez potrebe in nedostojno obreguje v mojo podporo kandidaturi Milana Kučana za predsednika Republike Slovenije. Peterle navaja, da so »Slovenski krščanski demokrati začuden, da je poslanec SDP Janez Kocijančič podpisal podporno izjavo za predsedniško kandidaturo Milana Kučana kot predsednik Olimpijskega komiteja Slovenija, saj bi svojo podporo lahko izrazil le kot poslanec SDP«.

Gospod Peterle bi brez težav lahko preveril dejstva, preden je začel robantiti. Svojo podporo Kučanovi kandidaturi sem izrazil brez navajanja katerekolik od svojih funkcij, zadolžitev ali akademskih naslovov, izrazil sem jo le kot slovenski državljan in volivec Janez Kocijančič. V dokaz prilagan fotokopijo moje podpore kandidaturi. Če se je zdelo odbor, ki je objavil spisek tistih, ki so pozvali k podpori kandidaturi Milana Kučana za predsednika Republike Slovenije, zaradi razpoznavnosti primerno objaviti mojo amatersko funkcijsko v slovenskem športu, nimam seveda ni proti, zlasti ker je enako podpora Kučanovi kandidaturi podpisal tudi cvet slovenskih športnic in športnikov, in to ne glede na njihovo strankarsko pripadnost.

JANEZ KOČIJANČIČ

Še: Zastava na Vrhu sv. Franje

Ugovori k uvodniku s tem naslovom, objavljenemu 1. okt. v Dolenjskem listu

Ne morem razumeti, kako je mogel Dolenjski list v okolju in pri ljudstvu, ki je izredno občutljivo za takšne zadave, objaviti v številki od 1. oktobra uvodnik pod naslovom »Zastava na Vrhu sv. Franje«, ki je do kraja zgren, nesprejemljiv in nepotrebni prispevek slovensko-hrvaškim zdržbam okoli meje na Gorjancih.

Novinarja, ki je to napisal, Andreja Bartlja poznam, vendar ne takega, kot se je pokazal tu, in moram izraziti svoje popolno nestrinjanje z njegovim pisnjem, kajti bral sem dosti tega, kar je bilo napisano in receno o tem na obeh straneh, vendar nikjer nisem našel toliko nepremisljenih in neargumentiranih stavkov, kot jih je v omenjenem uvodniku.

Vprašam se, kje se je to tako zaostriло in koga je treba plašiti s togo in zadrlje, ko imajo ljudje že dosti strahu zaradi vojne in problemov v zvezi s sedanjo odprtjo meje? Ali bomo zidali zid še na Gorjancih, pripeljali granicarje in pse, hodili s potnim listi in vizumi, strahovali pred carino in podobno? Kaj ne beremo v veliki želji obkolpskih občin za strpno in sporazumno reševanje mejnih zapletov? Ali nam gre skozi uše-sa glas 288 pozabiljenih ljudi ob Kolpi?

Da se ljudje ob meji bolje razumejo kot nabrušeni in nestrni novinarji, pričata tudi shod in maša na vrhu Gorjancev, ki sta privabila množico ljudi z ene in druge strani, da bi molili za mir in razumevanje med narodi. Vendar g. Bartelj ne more vedeti ne slišati nič hrvaškega, ime Žumberačka gora je preposedano, čeprav na vseh zemljedeljnih na slovenski strani piše Gorjanci, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne pozabiljen kot del zgodovine tamkajšnjega ljudstva, simbol njegove samobitnosti in globoko vsajena v narodovem srcu in duši. Vsak narod ima pravico, da svoj del ozemlja imenuje in piše v svojem jeziku. Če koga to in podobno moti, vemo, kako se takemu pravi.

Veliko zaničevanje do sosednih Hrvatov pokaže g. Bartelj, ko piše, da so se vrhu Gorjancev družili Slovenci in grškokatoliški in rimske katoliške prebivalci Hrvatske. Torej na eni strani živijo samo Slovenci, vendar brez vere, na drugi pa Žumberačka gora. Razvaline cerkvic niso od sv. Ilijе in sv. Gora, ampak sv. Elij in sv. Jedri. Trdinov vrh pa sme biti edino ime za najvišji vrh, kajti to je imao uradno potrdilo in pečat od krsta leta 1923! Tega imena Slovenec nihče ne brani, vendar imajo Hrvatje pravico vrh na svojem ozemlju imenovati po svoje Sv. Gera ali Gera, kakor pravijo Žumberčani. V očetovi zapuščini sem našel avstrijsko specialko, »landkarto«, staro 100 let, na kateri Novo mesto zapisano kot Rudolfswrath, bolj drobno in v oklepajih pa Rudolfov, Novo mesto. Na vrhu Gorjancev pa piše enojno in po hrvaško: Sv. Gera. Torej je Sv. Gera starejša in trdnejša od Trdinovega vrha, saj je ne

V mrzlih dneh se prileže topel kostanj

Peče ga Nada

BREŽICE — Ob koncu tedna gozdomi oživijo. V njih kar mrgoli nabiralci gob in skoraj pod vsakim kostanjem kdo brsko po listju za slastnimi sedeži. Toda letos je bila narava skopa, zato marsikdo ostane praznih rok. Na vse tiste, ki jim vroč, sveče pečeš kostanj kljub vsemu neizmerno diši, je mislila Nada Sočan, ko je v začetku minulega tedna pred brežičko gimnazijo začela peči kostanj.

Najbolj so se novost na Trgu dr. Ivana Ribarja razveselili otroci in dijaki, ki se kar pogost ustanjujejo pri Nadi in si kupijo merico kostanja. To jih stane 50 tolarjev. »Ceno so mi otroci določili sami. Oni kupujejo sendviče in hotdoge, zato že vedno, kako je s cenami,« pravi Sočanova. Nato še pristavi: »Večkrat dam otrokom kostanj tudi, če nimajo dovolj denarja. Pošteni so in naslednji dan prinesej preostanek, s seboj pa pripeljejo svoje prijatelje.«

Kostanj je zanimiva sprememb za marsikaterega dijaka, ki ima sicer vsak dan na jedilniku sendvič. Morda je tudi zato z njo tako prijazen ravnatelj šole in so ji na roko šli na občini, ko si je urejala papirje. Kostanj pogosto kupujejo tudi mestne gospodinje, saj ga doma nimajo kje speči. Od ponedeljka do četrtega, v prvih dneh obratovanja, ga je prodala že okoli 40 kg. Ob deževnih dneh ima mnogo več prometa kot sicer. V prezeble roke se namreč potop kostanj še toliko bolj prileže.

Nada gre vsako jutro v gozd po kostanj. Ker ga nabira sama, ji bo nekaj dobica od prodaje vendarle ostalo za živiljenje. Ne bo obogatela, to dobro ve, toda za sproti bo. In to je bolje kot čakati na Izkavo zaplovjanje, kjer je dve leti izkala delo. Obiskali smo jo in jo fotografirali. Morda se bo le še kdo spomnil in popestril jesensko ponudbo na ulicah dolenskih in posavskih mest.

B.D.-G.

ANTON JUDEŽ

NASVET VOLITVACEM

V naših tovarnah je preveč delavcev. Zakaj? Naši »napredni« so s silo vodili ljudi s kmetij v tovarne in jim govorili, da bodo delali samo po osem ur, potem pa bodo prosti, če da so se že preveč nagrajali. Kaj se je iz tega izčimilo, vsi vidimo. Vrč hodi toliko časa po vodo, da se ubije. Upam le, da so okrog prineseni delavci in kmetje to uvideli in da se bodo na bližnjih volitvah prav odločili: stran od »napredka«. Volili bomo take ljudi, ki jih ne bremeniti preteklost, take, ki niso pozabili na vero naših prednikov in ki še vedno živijo po krščanskih načelih, take, ki imajo močno hrbitenico, in take, ki ne bodo obljubili raja na zemlji, saj tu ni mogoč.

PETER REPOVŽ
Šmarjeta

Novo vodstvo SDP v Ribnici

Na konferenci republiška predstavnika stranke Miran Potrč in Angelca Murko ter ribniki župan

RIBNICA — Pred kratkim so se zbrali ribniki prenovitelji na volilno-programski konferenci stranke. Konference se je udeležil tudi predstavnik občinske skupščine Franc Mihelič, iz republiškega vodstva stranke pa Miran Potrč in Angelca Murko.

Iz uvodnega poročila dosedanjega predsednika Lada Orla in tajnika Janeza Debreljaka je bilo razvidno, da je bilo

KAKŠNO BO ZDRAVSTVO PO NOVEM?

Ko sem si dal potrditi zdravstveno izkaznico, me je uslužbenka opomnila, da po novem letu v zdravstvu ne bo več tak, kot je bilo do sedaj, in da si bo treba zdravstveni pregled v celoti plačati. Mislima je namreč na upokojence. Svetovala mi je, ker sem že starejši, naj se zdravstveno zavarjem, saj bom verjetno večkrat potreboval zdravnika. Pojasnil sem jí, da najbrž ne bom zmogel plačevati prispevka za novo zdravstveno varstvo, saj prejemam samo starostno kmečko pokojnino, ki znaša le polovico najnižje. Rekla je, da ne ve, kaj bo s takimi. Do sedaj so tudi revni ljudje z nizkimi osebnimi dohodki imeli možnost priti do zdravnika, in ko je bil človek na smrtni postelji, mu je zdravnik predpisal zdravila za lajšanje bolečin. Sedaj, kot kaže, tega ne bo več in revni bomo umirali v bolečinah brez zdravniške pomoči. Ostarelini kmetom se pišejo zelo mučne zadnje ure živiljenja in sprašujem se, ali smo si to res zaslužili.

K. S.

Za vse krivega učitelja tožba

V javnosti je slišati različna mnenja o naši šoli, razmišljanja pa so največkrat na perjena proti učiteljem — Tu je moje mnenje, mnenje prizadetega učitelja

Sem oče in učitelj v osnovni šoli. Strog, a poskušam biti dober oče. Hčerkki poskušam razvijati kar so pravilen odnos do učenja in dela. Želim ji razviti občutek odgovornosti: da sebe, do drugih, do dela, do živiljenja. Toličko o mojih razmišljajih kot oceta. Kaj pa moja razmišljanka o sebi kot učitelju in o vsem, kar se dogaja v našem šolstvu in odmehih o njem ter vzdružju, ki se ga želi o njem v javnosti ustvariti?

Že sestrajš let poslušam o šoli: učenci so režezi, učenci doživljajo šoke, strese, bojijo se spraševanja, slabih ocen; nihče jih ne razume; učni načrti niso dobrni, so preobsežni, učence preobremenjujemo z nepotrebni »snovimi«, ki jih v živiljenju nikoli »ne bodo potrebovali«; učenci so objekti, ne pa subjekti v učnem procesu, ne morejo vplivati na delo in živiljenje šole, v šoli se dolgočasi, večina učencev šole ne mara, nenažadnje: učitelji so »mučitelji«.

PO VOLITVAH NIČ NOVEGA

»Nekaj časa bo šlo še navdol, potem pa...« Temu podobni naslov se vse pogostejo pojavljajo v časopisih, vendar se je pri tem potrebo spomniti, da vse močno občutek krvide tja do raja na zemlji, ki pa niso obrodile sadu, povzročile so le politično zmeščajno. Politiki so pred narod pripeljali že skoraj vse balkanske prigravčine in ga s tem slepili. Tudi vsi dosedanji politiki rdeče, črne in ne vem še kakšne barve so prepicani, da so že zelo veliko naredili za slovenski narod, in se s tem hvalijo na predvolilnih shodih. Vendar nobena od teh strani nima ne znanja in ne moči, da bi lahko kaj naredila za ta del Balkana. Tako se nam tudi po volitvah ne obeta nič novega, neglede na to, kdo bo zmagal.

ANTON JUDEŽ

NASVET VOLITVACEM

V naših tovarnah je preveč delavcev. Zakaj? Naši »napredni« so s silo vodili ljudi s kmetij v tovarne in jim govorili, da bodo delali samo po osem ur, potem pa bodo prosti, če da so se že preveč nagrajali. Kaj se je iz tega izčimilo, vsi vidimo. Vrč hodi toliko časa po vodo, da se ubije. Upam le, da so okrog prineseni delavci in kmetje to uvideli in da se bodo na bližnjih volitvah prav odločili: stran od »napredka«. Volili bomo take ljudi, ki jih ne bremeniti preteklost, take, ki niso pozabili na vero naših prednikov in ki še vedno živijo po krščanskih načelih, take, ki imajo močno hrbitenico, in take, ki ne bodo obljubili raja na zemlji, saj tu ni mogoč.

PETER REPOVŽ
Šmarjeta

Novo vodstvo SDP v Ribnici

Na konferenci republiška predstavnika stranke Miran Potrč in Angelca Murko ter ribniki župan

RIBNICA — Pred kratkim so se zbrali ribniki prenovitelji na volilno-programski konferenci stranke. Konference se je udeležil tudi predstavnik občinske skupščine Franc Mihelič, iz republiškega vodstva stranke pa Miran Potrč in Angelca Murko.

Iz uvodnega poročila dosedanjega predsednika Lada Orla in tajnika Janeza Debreljaka je bilo razvidno, da je bilo

Novoizvoljeni predsednik stranke v Ribnici Janez Babič je v preteklem obdobju opravil odgovorne funkcije na ravni republike in občine. Trenutno uspešno vodi krajevno skupnost Loški Potok in je tudi občinski poslanec. Obljubil je, da se bo takoj vključil v reševanje socialnih problemov in da bo aktiviral tudi poslanski klub.

v RIK-u, vključiti bi se moralni tudi v ekološka gibanja, poslanci v skupščini bi morali več sodelovati z drugimi strankami, podpreti pa bi morali tudi ideje drugih strank, ki imajo sorodna izhodišča in programe.

V razpravo se je vključil tudi ribniki župan in dejal: »Vabilo strankjemimo resno, zlasti strankam, ki imajo v parlamentu malo poslanec, vedno radi prisluhnemo.« Angelca Murko je pojasnila zapletenost volilne zakonodaje in poudarila, da so volitev čas, ko stranka pokaže svojo moč in tako podčvrstila svoje uspehe in neuspehe. O tem je, ker smo si to res zaslužili.

Ob koncu se je v razpravo vključil Miran Potrč: »Od tega, kdo bo na teh volitvah zmagal, je v veliki meri odvisno naše bodoče živiljenje. Od tega so odvisne pravice delavcev, upokojencev, odpiranje novih delovnih mest, lastniranje in denacionalizacija.« Vedno so bili pripravljeni sodelovati z drugimi strankami in na probleme pošteno odgovarjati.

A. KOŠMERL

Leta in leta nam učiteljem poskušate vcepiti občutek krvide. In ste nam ga. Tudi strahu. Učitelj je bil zadnji, ki si je upal javno izraziti svoje nezadovoljstvo, se mi upal potegniti za svoje »pravice«. Naučili ste ga molčati, ubogati, kimat predpostavljenim. Za vse zgredene projekte v šolstvu, ki jih je, seveda največkrat v javnosti molča, moral učitelj uvajati v svojem delu, ne da bi njega kot praktika kdo vprašal za mnenje, je bil vsaj skrivac (seveda v očeh javnosti).

Spomnil bom na nekatera dejstva. Poglavitna naloga šolstva je bila — posebej je poudarek na tem danes — da se ustvari »učenc prijazna šola«. Učenec naj bo razbremenjen, ne smemo ga tretrati, učenec se lahko pritoži, lahko vpliva na oblike in metode dela, lahko izbere tema. Celo učitelj naj bi izbral v šoli, ki jo bo obiskoval. Učenec ima pravico do počitka, spraševanje naj bi bilo napovedano, pri učencu ne smemo čakati neznanje, ampak znanje, na naj odloča o tem, kdaj in kaj se bo učil ter koliko se bo učil; učenec naj bo subjekt, naj bo aktiven in naj sodeluje pri učnem procesu, naj bo kreativen, naj se svobodno izraža! In učitelj? Ta naj bo vedno prijazen, potrebuje, sproščen oz. ustvarja sproščeno delovno vzdružje, naj bo vedno pripravljen pomagati pri učenju, pomagati učencem v stiskah, naj bo ustvarjal, izvrej, objektiven. Lepo, strinjam se.

Ozrimo se na tak let nazaj. Upoštevajoč vse zgoraj omenjeno, so se začele uvajati novosti. Omenil bom samo ocenjevanje. Le-to naj bi učencem povzročalo številne značne težave. Pa so bile odpravljene številne ocene za vzgojne predmete in uvedene opisne, pri predmetu etika in družba pa ocene sploh ni. Nato se je začelo uvajanje trimestrov. Cilj: učenec je že bolj razbremenjen, manj je ocen.

Naj to komentiram. Ali bi še delal (zaj ali kdorkoli drug), če bi namesto plače uveljal razne pisne in ustne povahle? Ali bi se z njimi lahko preživljal? Ali bi me kdo sposoben motivirati za delo? Težko. Učenec se tegata do zaveda, saj bo, denimo, odlčen tudi v primeru, če bo pri kašnem vzgojnem predmetu ocenjen z oceno manj uspešno. Kaj pa druga plat tega? Ali ni res, da je lahko »manj uspešno« posledica ne sposobnosti učenca pri vzgojnem predmetu, ampak občutka, ki ga je sistem pri učenju ne ustvaril, da se namreč ni treba truditi, ker posledice niso hude. In kaj potem ta učenec dela pri takem predmetu? Nič, moti pouk, učiteljevo delo malo ceni, ga celo ponizuje. Seveda za to ni kriv učenec. In kaj mislite, kdo je kriv, odgovoren? Ne sistem, temveč učitelj! Saj ne za učenca motivirati ali celo ni sposoben za delo. Spet pa občutek krvide!

In kaj so hoteli ustvarjalci tega doseči? Lepa zamisel, tako kot nekoč samoupravljanje. Da učenca ne bo več strah pred oceno, da bo sproščeno in ustvarjalno pridobival znanje. In moje skromno mišljenje praktika (ki ga že leta skrivam v sebi, saj sem poln občutkov krvide)? Uporabil sem (poučujem zgodovino, zemljepis in tudi etiko in družbo) številne metode in oblike dela z upoštevanjem želja učencev: individualizacijo, diferenciacijo, delo v dvojicah, skupinsko delo, polprogramirano delo, zdaj že projektno delo, pa z mnogimi viri in uporabo medijev, in vse to z enim ciljem: učenca motivirati. In rezultati? So, vendar ne taki, kot bi lahko bili. »Pa saj ni ocene!« pravijo nekateri učenci. In že prvo uro, potem pa še velikokrat v šolskem letu me mnogi kar naprej sprašujejo: »Zakaj se moramo tega učiti?« Ali mislite, da jim tega že prvo uro ne razložim? Pa vendarle, zakaj bi se učil, »če ni potrebno?« »Saj za svoje delo ne bom nagrajen!« »Boš«, je moj odgovor, »nagrada je znanje.« Kdo, se sprašujem, je v teh letih mladost, imel tako razvito zavest, da se je učil za znanje, zase? Nekaj ali nekdo te je moral vedno v delo »siliti«, te kontrolirati: starši, ocena. To je v učencu vzbujalo strah. Posledica občutka strahu pa je občutek odgovornosti. Če strahu ni, ni odgovornosti.

Kaj priznavata? Znanje. In kaj je nekaj let nazaj strokovnjaki ugotavljajo? Da je splošna raven znanja učencev vse nižja. Kdo je za to kriv? Učitelj (predvsem). Ne zna ali slab zna opravljati svoj poklic. Kolikor jaz vem, so učitelji v veliki večini garači, vestni in odgovorni ljudje. Za ta poklic so se odločili samo zato, da bi mladino čim več naučili. To je lep, human poklic. Ugotovljeno je, da se po znanju naši učenci zelo uspešno kosajo z drugimi učenci v svetu. In kdo je za to zaslužen?

Iz vsega tega se mi je porodila še ena misel. Ali ni ustvarjanje slabega vitsa na naši šoli in učiteljih pesek v oči javnosti in učiteljem samim? Ali ni cilj še naprej pri učiteljih obranjati občutek slabe visti?

In novozadnjem: ali ni to zelo

na politika? Odgovor: učitelj mora bolj kvalitetno opravljati svojo delo, se ne nenehno izobraževati, kajti on je glavni krivec za učenčem neprizadovo šolo in vse težave, ki naj bi jih le-ta pojavile. Tako bo učitelj še vedno živel in delal z občutkom krvide in bo zelo dobro premislil, ali naj dvigne glavo in glasno pove, kako je že leta njegovo garaško delo slabov in prenoteno. Tako bo učitelj svoje nezadovoljstvo še naprej skrival globoko v sebi, še naprej bo kmal, še naprej bo eden redkih, ki ne bo šel stavkati, čeprav so velikokrat številni izviri dokumentov — tako neštevilni kot povojnih jugoslovenskih in slovenskih občutki.

Nemško mobilizacijo na slovenskem Štajerskem in Gorenjskem so v pojedinih strokovnih sestavki pričazali ugledni zgodovinarji: dr. Milan Žavert, upokojeni ravnatelj Muzeja narodne osvoboditve Maribor, redni profesor Pedagoške fakultete v Mariboru; Lojze Penič, muzejski svetovalec, Muzej narodne osvoboditve Maribor; Emil Lajh, muzejski svetovalec, Muzej novejše zgodovine Celje; Jože Dežman, višji kustos, Gorenjski muzej Kranj, in Monika Kokalj-Kočev, kustosinja, Gorenjski muzej Kranj.

Nemško mobilizacijo na slovenskem Štajerskem in Gorenjskem so v pojedinih strokovnih sestavki pričazali ugledni zgodovinarji: dr. Milan Žavert, upokojeni ravnatelj Muzeja narodne osvoboditve Maribor in redni profesor Pedagoške fakultete v Mariboru; Lojze Penič, muzejski svetovalec, Muzej narodne osvoboditve Maribor; Emil Lajh, muzejski svetovalec, Muzej novejše zgodovine Celje; Jože Dežman, višji kustos, Gorenjski muzej Kranj, in Monika Kokalj-Kočev, kustosinja, Gorenjski muzej Kranj.

Zoran Poredoš
Novo mesto

Za vse poučen zbornik

Nemška mobilizacija Slovencev v drugi svetovni vojni, to je naslov nove publikacije

Potisk od Marjetje na Dravskem polju pa bolj na splošno opisuje Slovencev na vojaki drugi svetovne vojne.

Posebej je treba omeniti obširni prispevek Rudija Markoviča, predsednika Društva mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko s sedežem v Celju in Muzeju narodne osvoboditve

OBČINSKI AVTO ZA GASILCE — Takole je predsednik novomeškega izvršnega sveta Boštjan Kovačič zadnjeg nedeljo predal in krstil nov gasilski avto Gasilskega društva Mokro Polje. Avto, lato nivo, so mokropolijski gasilci za majhen denar dobili od novomeške občine in ga prenovili in predelali v gasilski avto. GD Mokro Polje deluje dobrega pol stoletja, šteje 150 članov, s pionirji pa blizu 200. Člani so iz G. in D. Mokrega Polja, Prapreč, Polhovice, Žerjavina in Pristave. Gasilci so avto obnovili in kupili prikolico s prispevki krajjanov, zavarovalnica Tilia pa jih je odobrila ugoden kredit. Dosedanj gasilski kombi pa so dobili gasilci iz Dolža. (Foto: A. B.)

PROTESTNA ZAPORA CESTE — V petek, 23. oktobra, dopoldne so razjarnjeni vaščani Budganje vasi, Gradecna, Lipja, Sel in Prevol s traktorji in avtomobili zaprli cesto Žužemberk—Budganja vas. Gre za najslabši cestni odsek v KS Žužemberk, ki bi bil lahko že asfaltiran, vendar zaradi nepopolnostnosti lastnika zemljišč na začetku te ceste, niso mogli posodobiti ceste. Gre za vsega okoli ar zemlje. Sedaj so se dogovorili, da bodo takoj začeli posodabljati dober kilometr ceste Žužemberk—Budganja vas, s tem da teh spornih 80 dolžinskih metrov pa ne bo ne razširjenih ne asfaltiranih. (Foto: J. P.)

V KRKI JE GORELO — V petek ob 13. uri je zogorela Kotlarna in Sinteza v tovarni zdravil Krka. Na »požarišču« so takoj pridrveli poklicni gasilci Krke, gasilci IGD Krka in gasilci Poklicnega reševalnega centra Novo mesto. Za vse razpoložljive opreme so pripravili vse, saj je poškoda cevovoda dopuščala eksplozijo in izljeve nevarnih tekočin. Da ne bomote: tokrat je slo le za dobro pripravljeni vajo, ki si jo je ogledalo veliko gasilcev iz industrijskih in prostovoljnih gasilskih društev novomeške občine. Še posebej je bilo zanimivo opazovanje zaščite otočnih jaškov pred izljevom nevarnih tekočin in pobiranje strene snovi s črpalko Elro. (Foto: J. Pavlin)

CILJ JE OBSTANEK VLIGI — Med pripravami rokometašev trebnjskega Akripola na Lisi je mlogo moštvo nabralo kondicijo, prvi trener Alojz Radelj pa je z rokometom uigraval tudi nekatere tehnične inačice rokometne igre. Trebnjci so odigrali nekaj prijateljskih tekem z Zagorjani, ki so bili v tem času na pripravah na Lisi in s katerimi so bili boj za uvrstitev v 2. SRL ter v Radečah s tamkajšnjim drugoligašem. Radelj pravi, da bi bil zaenkrat cilj novincev obstanek v ligi in nabiranje izkušenj, do pričetka lige 4. oktobra pa bi radi odigrali čim več prijateljskih tekem. Na posnetku: moštvo RK Akripola in vodstvo med krajšim predahom. (Foto: P. Perc)

OTROCI ZA ZGLED STAREJŠIM — otroški parlament, ki se ga je pretekel v Sevnici udeležilo vseh 66 poslancev (na posnetku), izvoljenih na osnovnih šolah v občini, je postregel z obliko koristnih predlogov. Njihova vrednost je predvsem v tem, da so učenci zvezčne samostojno dovolj (samo)krično oblikovali svoje pobude za spremembo, izboljšanje razmer bodisi v učno-vzgojnem procesu, odnosov med učencem in učitelji ali zaradi šolskih malic in prometne varnosti. Zavzeli so se za cenejše učbenike, veljavne za več generacij, in za dostopnejši pionirski tisk. Ukinili naj bi srbohrvaščino in jo nadomestili s kakšnim svetovnim jezikom, v šolah pa bi morali več narediti za poklicno usmerjanje učencev. (Foto: P. Perc)

Obveznice gradijo pošto in ceste

Novomeške obveznice sicer ne gredo za med, program investicij pa se uresničuje — Vnovčena petina obveznic, deloma preko plačila za opravljeni dela

NOVO MESTO — Pred dobrim letom je novomeška občina izdala za 20 milijonov mark občinskih obveznic, s pomočjo katerih naj bi v čim krajšem času izpeljali projekte razvoja in sanacije novomeške gospodarske infrastrukture, vredne 33,5 milijona mark. Čeprav prodaja ni ravnoblašča — zaradi tega in zaradi prevelike večletne obremenitve občinskega proračuna je bil tudi v novomeškem parlamentu nedavno izražen dvom o upravnosti programa obveznic — je nekaj investicij iz programa obveznic že izpeljanih oziroma pred dokončanjem.

Po občinskem odloku je 5,5 milijona mark od prodaje občinskih obveznic namenjenih razvoju telekomunikacij v občini: novi glavni telefonski centrali in poslovni prostor ter izgradnji telefonskega omrežja, najprej v Bučni vasi in Hinjah. Dela so v toku. Pet milijonov mark naj bi slo za izgradnjo kanalizacije in čistilne naprave v Žužemberku in Mirni Peči ter za raziskave vodnih vиров. Tri milijone mark bo vloženih v sekundarno plinovodno mrežo v Novem mestu, ki je v gradnji, dva milijona mark pa v komunalno opremo stavbnih zemljišč. V obrtni coni Cikava je ravno nared 18 lokacij. V obnovi cest bo vloženih 4,5 milijona mark. Zaključujejo

ureditev križišča pri LB, ceste Bršljin-Češča vas in ceste Žužemberk-Prevole. V načrtu je še: rekonstrukcija Ceste herojev, severna obvoznica v Novem mestu, ureditev Šmihelske ceste, obvoznice in mosta v Dolnjih Toplicah, ceste v mosta Dol. Maharovec, cest Žužemberk-Budganja vas in Srednj Lipovec-Veliki Lipovec.

Občini je doslej uspelo vnovčiti za

ENKRATNA RAZSTAVA ŽUŽELK

LJUBLJANA — V Prešernovi dvorani — osrednjem atriju stavbe Narodnega, Etnografskega in Prirodoslovnega muzeja Slovenije v Ljubljani — so v torek odprtli razstavo žuželk Entomologije slovenica. Poleg bogate zbirke žuželk si bodo obiskovalci lahko ogledali tudi uporabo vidotehnik, računalnikov in drugih pripomočkov pri raziskovanju žuželk. Na otvoritvi so se odločili na pobudo krajjanov, po mnenju predsednika kočevskih demokratov Franca Bartolmetta pa je bila ustavnitev še ene stranke, poleg že obstoječe SKD, za krajane Osilnice tudi nujno potrebna. SKD naj bi bila namreč premalo, da bi lahko Osilnici dovolj učinkovito vplivali na reševanje svojih problemov.

ODPOVEDI STANOVARNSKIH PRAVICA?

RIBNICA — Po podatkih direktorja Komunalnega podjetja Komunala Ribnica, Jožeta Žakrajska, je v ribniški občini trenutno okoli 30 neplačnikov centralnega ogrevanja. Lastniki stanovanj, v katerih imetniki stanovanjskih pravic ne plačujejo kurjave, so skupščina občina Riko, Ipp, Inles SPIZ, nekaj neplačnikov pa je tudi v stanovanjih, ki so v lasti obrambnega ministrstva. Komunala, ki je v začetku tega meseca vsem neplačnikom že zagrozila z odklopom, bo vse te lastnike stanovanj v skladu s sklepom oziroma mnenjem ribniškega izvršnega sveta, naj obveznosti stanovalca prevzame lastnik, obvestila, da morajo poravnati stroške za ogrevanje. Kako bo oziroma naj bi lastnik nato od stanovalca izterjal plačilo, ostaja odprtovprašanje. Kot malo verjetna možnost obstaja način, da katerega se je na svoji zadnji sei 21. oktobra odločil ribniški izvršni svet. Ker je izvršni svet prepričan, da so med neplačniki tudi taki, ki bi lahko plačali, pa nočejo, bo vse ki so v njihovih stanovanjih in kurjave ne plačujejo, obvestil, da jim odpovedujejo stanovanjsko pravico, kolikor kurivo ne bodo poravnali.

Odziv slab kljub množici brezposelnih

Preusposabljanje

KOČEVJE — Prejšnji ponedeljek so se pri Ljudski univerzi v Kočevju prileli trimesečni tečaji za šivilje in mizarje. Organizatorji tečajev, ki sta prva iz programa preusposabljanja brezposelnih v kočevskih občinah, sta kočevski izvršni svet in zavod za poslovanje, ki je tudi plačnik tečajev. Tečaj za šivilje obiskuje 30 brezposelnih žensk, za opravljanje različnih del v lesni dejavnosti pa 15 brezposelnih oseb. To je več kot trikrat oziroma celo štirikrat manj ljudi (razpis je bil za 100 šivilj in 60 mizarjev), kot jih za opravljanje šivilskih in mizarških del v kočevskih občinih potrebujejo že v tem trenutku.

Da je bil odziv brezposelnih klub veliki brezposelnosti daleč pod pričakovanji, si v kočevskem izvršnem svetu razlagajo v prvi vrsti s tem, da še vedno precej ljudi dobiva nadomestila za brezposelnost, ki so v marsikaterem primeru večja od plač tečajnih delavk. Med vzroki za slab odziv navajajo tudi, da je med nezaposlenimi, ki so bili opredeljeni kot trajni presežki, veliko žensk, starejših od 40 let, ki so jim kot takim psihosocično sposobnosti že upadle, ne izključujejo pa tudi možnosti, da so med brezposelnimi tudi taki, ki jim ni do preusposabljanja zato, ker jim preprosto ni do dela.

Slab odziv brezposelnih organizatorjem ni odzvel poguma. Organizirali bodo tudi tečaje za turistične in gostinske delavce. Na občini zagotavljajo, da bodo vsem, ki bodo uspešno zaključili njihove tečaje preusposabljanja brezposelnih, zagotovili delo. M. L.-S.

Sedem zahtev

Slovenskemu kongresu o cestah in prometu

- Projektirati paralelno gradnjo železnice z avtocesto na celotnem križi Slovenije (absurden je primer gradnje avtoceste skozi radovaljsko dolino brez železnice).
- Sprememti vse načrte, po katerih bi bili uničeni neprecenljivi naravnimi viri Slovenije, podtalnice Dravskoga polja, Savinjske in Vipavske doline in najboljša obdelovalna zemlja.
- Povezati preusmeritev tranzitnega tovornega prometa z avtocesto na železnico v Sloveniji s prometno politiko Avstrije in Švic.
- Strogo uresničiti načelo: »Nobene cestne gradnje brez izgradnje paralelnih kolesarskih stez!«, in priraviti ter izpeljati načrt 2000 km kolesarskih stez za Slovenijo.
- Poostriči predpise in kontrolo izpušnih plinov pri tovornih in osebnih avtomobilev po zahodnoevropskih predpisih ter izločati vozila, ki tem kriterijem ne ustrezajo.
- Sprejeti iste kriterije za tovorni tranzit čez Slovenijo, kot veljajo v Avstriji in Švici.
- Odpraviti sedanji okorni in dragi sistem pobiranja cestnih v Sloveniji ter vpeljati Švicarskega in enkratnega vsakotedenega plačila cestne.

Za Zeleni Slovenije:
Dr. LEO ŠEŠERKO

Kamera odkriva

SPORNI STEBER — Marsikaterega Trebanjca je zadnje čase zmotil steber, ki ga je gradbeno podjetje Grosuplje pri gradnji nove poslovno-stanovanjske stavbe pod trebnjskim sodiščem postavilo le nekaj deset centimetrov stran od ceste, torej na pločnik. Gradbeni inšpektor Jože Mandelj je povedal, da si je gradnjo ogledal in ugotovil, da je pri prenosu iz prvega podjetja do novočasnega podelil v pločnik, ki bo od ceste odmaknil vsaj en meter, spregrepa pa bodo že v kraju odstranili. (Foto: J. Dornič)

GOBAN VELIKAN — V urendništvo ga je prinesla prvošolka Danica Popovič iz Drske. Z očetom sta v nedeljo stikala za kostanje na Hrastu v Beli krajini, pa se je prikazal zdrav in krepak goban. Na tehnici je potegnil kar 1,10 kilograma. (Foto: J. P.)

GOBJI ŠOPEK — Šest gobanov skupec tudi ni nekaj vsakdanjega, še posebej ne za tiste, ki mu ne uspe najti nitri enega gobana. Novomeščanka Majda L. ima pri nabiranju gob srečo. (Foto: J. P.)

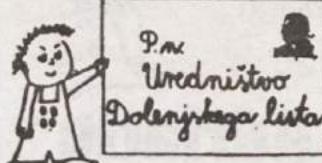
ROJEVANJE — V delavnici kiparja in slikarja Dirk Hejja v Dragatušu te dni dobiva zaključni lošč začimiv leseni objekt v obliki vrtuljaka, ki predstavlja mucke pri igri. Manjši model te konstalacije, zliza umetnikovega estetskega oblikovanja in otroških potreb po igri, ki ga vidimo na desni, je umetnik že razstavil na osnovni šoli v Žužemberku, kjer bo objekt stal, prava, s figurami v velikosti, kakršno drži v roki, po bo tudi kmalu dokončana. V svoji domovini Nižozemski je umetnik izdelal več podobnih objektov za šole in otroška igrišča. (Foto: T. Jakše)

ZA ZDRAVJE IN KVALITETNEJŠE ŽIVLJENJE!

Novo iz pekarne AJDA

**Polnovredni rženi in finski kruh ter štručke kornspitz
lahko naročite po tel. 21-323,
vsak dan od 7. do 15. ure!**

Brezplačna dostava na dom!

BARBON DAN

Učitelji naše šole se zelo trudijo, da bi tudi starši spoznali naše delo, zato so pripravili odprtih in šole. Odprtih in šole je bil v soboto in poimenovali so ga Barbkin dan. Na ta dan je bilo na šoli veliko delavnice. Delavnice so nosile imena: glasbena delavnica, kuhrska delavnica, delavnica naravnih materialov in kemijska delavnica. Sodeloval sem v kmetijski delavnici, kjer smo delali razne poizkuse. Ob koncu so vse delavnice razstavile svoje izdelke.

LEON RIBIČ
3. r., OŠ Krmelj

KEMIJSKA UČILNICA

V OŠ Center je velika prostorska stiska. Poleg učilnice je bil kabinet. Vse skupaj je bilo zastoreno. Med poletnimi počitnicami je bila kemija učilnica obnovljena. Kabinet in učilnico so uredili v en prostor. Stene so prebeljene, tla so nova. Novo je tudi pohištvo. Klopi so široke, stoli vrtljivi. Vse je lepo in ekonomično opremljeno. Prostor za kabinet so pridobili tako, da so del hodnika pregradili z lesenom steno. Vse to nam bo olajšalo delo s poizkusi. V urejeni učilnici se dobro počutimo.

JANEZ FERKOLJ
7. c., OŠ Center
Novo mesto

RAZSTAVA SLIK
SLIKARJA
FRANCETA SLANE

V petek je bila na naši šoli, ob ponovnem poimenovanju šole po dr. Pavlu Lučaku, otvoritev razstave akademskega slikarja Franceta Slane. Njegove slike so zelo lepe. Prikazujejo petelin, pokrajine, mlino in različne šopke. Slike bodo na ogled ves teden. Solariji si jih bomo še posebej ogledali pri urah likovne vzgoje. Odrasli jih bodo lahko tudi kupili. Nekatero so že prodane. Za Šentupert je razstava slik tako znane slikarje, kot je France Slana, res velik kulturni dogodek.

PETRA ŠKODA
7. r. novin. rožek
OŠ Dr. Pavla Lučaka
Šentupert

OBISKALI SMO
FRANČIŠKANSKI MUZEJ

Učenci 7.b, 8.a in 8.b grmske osnovne šole smo oktobra letos obiskali novomeški frančiškanski muzej. Pater Felicijan Pevec nam je razkazal knjižnico in spremljajočo razstavo o letos umrlem slovenskem pisatelju Pavetu Zidarju, njegovem 37-letnem delu. Zidar je napisal 76 del, od tega jih je v frančiškanski knjižnici shranjenih 48. Med učenci 7.b pa je bil tudi tisoč obiskovalcev razstave, kateremu so podelili pohvalo in nagrado.

KARMEN ŠTERBENC
in LIVIJA MAJERLE
7.b, OŠ Grm, Novo mesto

FRESKE NA VIHRU
PRI ŠENTRUPERTU

V okolici Šentupertu je veliko majhnih hribov, med njimi je tudi Viher. Na njem stoji lepa baročna cerkev, ki je posvečena sv. Duhu. Letos so se vaščani oddolčili, da bodo zbrali denar za dva nova zvonika. Ko so to zamisel uresničili, je izšla tudi knjižnica z naslovom Freske na Vihru pri Šentrupertu. Knjižnica opisuje cerkev in njene freske, ki so med najlepšimi v Sloveniji.

MATEJA GORENC
6.b, OŠ Šentupert

OBISK GASILCEV

Mesec oktober je mesec požarne varnosti, zato so nas prejšnji teden obiskali gasilci GD Brusnice. Na šolskem igrišču so nam pokazali, kako se požar gasi z vodo in kako gasimo z gasilnim aparatom. Razkazali so nam tudi ostalo gasilsko opremljevanje, razne aparate in gasilske automobile.

REBEKA MATIČEVIČ
7. r., OŠ Brusnice

KJE PREŽIVETI
PROSTI ČAS

BREŽICE - Kmalu po izteku tedna otroka so na brežiški osnovni šoli pripravili okroglo mizo o tem, kako preživljajo učenci šole svoj prosti čas. V razgovoru so sodelovali predstavniki učencev, strokovnih delavcev šole, matične knjižnice, glasbene šole, karate kluba, gasilskega društva, staršev in občinske skupščine. Otroci so v razpravah pokazali, da problem ni, kako ampak kje preživeti prosti čas. Želijo si urejena igrišča, mladinski dom, urejene kolesarske steze v mestu, bazen pri šoli in še kaj. Vsi udeleženci okroglo mize so njihove želje sicer podprtli, občinski sekretar za družbeno dejavnost Anton Podgoršek pa jih je vrnil na realna tla, ko je dejal, da za vse to ni denarja. Tako je vse ostalo le pri pobožnih željah brežiških osnovnošolcev, ki se bodo še naprej igrali na ulicah in se zbirali po lokalih.

PLANIKA KRANJ

Podjetje za trženje in proizvodnjo obutve

razpisuje
zbiranje pisnih ponudb za najem

POSLOVNIH PROSTOROV
v Novem mestu, Glavni trg 24

Poslovni prostor obsega lokal površine 70 m² in atrij 74 m². Poslovni prostor z atrijem je po namembnosti opredeljen za gostinsko dejavnost, povezano s kulturnimi prireditvami (razstave, literarni večeri).

Ponudbe za najem naj vsebujejo:

- navedbo dejavnosti s programom
- program preureditve poslovnih prostorov in atrija
- višino mesečne najemnine za m² poslovnega prostora in atrija, ki jo je najemnik pripravljen plačati
- pisno izjavo ponudnika, da bo vsa soglasja za preureditve pridobil sam, kakor tudi da bo vložil lastna finančna sredstva.

Informacijo o razpisu dobite na telefon 064-222-721 int. 352 g. Stane Markun.

Poslovne prostore oddajamo v najem najugodnejšemu ponudniku za dobo 5 let, ob znatnejšem vlaganju pa za dobo do 10 let.

Ogled prostorov je vsak dan od 10. — 12. ure.

Ponudbe sprejemamo 10 dni po objavi v zaprtih ovojnicih z vidno oznako »NE ODPIRAJ — ponudba za poslovni prostor«, na naslov PLANIKA Kranj, Podjetje za trženje in proizvodnjo obutve, Savska loka št. 21, 64000 Kranj — Trgovska mreža.

Ponudniki bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po odpiranju ponudb.

GoldStar

RTV SERVIS — Trgovina
Anton Božič

Vavta vas 71 a, Straža

tel./fax. (068) 85-421

- popravilo in prodaja avdio-video aparativ
- komisija prodaja (staro za novo)
- prodaja na čake
- popravilo na domu

Ugodno: TV Goldstar

37 cm 34.059 SIT
51 cm 42.638 SIT
51 cm TTX 46.380 SIT

Servis zagotovljen!
Delovni čas: od 13. do 16. ure
ob sobotah: od 8. do 12. ure

LESO

ČRNOMELJ, d.d.

Tovarna pohištva in opreme
Črnomelj, d.d.

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA DRUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih, zakonsko določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko izobrazbo lesne ali ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj v gospodarstvu, zaželjene vodilne izkušnje
- aktivno znanje nemščine ali angleščine.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljajo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: LESO Črnomelj, d.d., Belokranjska cesta 40, 68340 Črnomelj — s pripisom »za razpis«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

NOVO NOVO NOVO

Prodaja osebnih avtomobilov

OLCIT 1130 cm²

KW 42

4 taktni

4 valjni boks motor

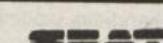
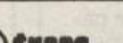
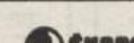
Končna cena s tehničnim pregledom,
radio aparatom ... 6750 DEM

metalik barva 7000 DEM

ZAGOTOVLJEN SERVIS IN REZERVNI DELI!

Informacije in ogled

SERVISNO PRODAJNI CENTER

Janez Molek
GRADAC 131

tel. (068) 57-207 fax. (068) 57-207

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 29. X.

SLOVENIJA 1

9.45 - 12.10 in 15.00 - 0.40 TELETEKST

10.00 VIDEO STRANI

10.10 PROGRAM ZA OTROKE:

JAKEC IN ČAROBNA LUČKA

CICIBAN, DOBER DAN

NORČJE V ŽIVALSKEM VRTU

10.50 SOLSKA TV:

ANALITIČNA MEHANIKA (4/52)

ANGLEŠČINA: FOLLOW ME,

59. lekcija

MUZZY, ANGLEŠČINA ZA NAJ-

MLAJŠE (4/20)

12.00 POROČILA

12.05 VIDEO STRANI

15.25 VIDEO STRANI

14.30 ŠPORTNA SREDA, ponovitev

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

17.10 PROGRAM ZA OTROKE:

EBBA IN DIDRIK, švedska nadalj.

(4/9)

ZIV ŽAV

18.35 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna

oddaja

19.05 RISANKA

19.20 NAPOVEDNIK

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.05 ŽARIŠČE

20.35 SPOMINČICE, posnetek koncerta Vlada

Kreslinja

21.40 TEDEK

22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.55 POSLOVNA BORZA

23.10 SOVA

23.10 DRAGI JOHN, amer. nadalj.,

28. epizoda

23.35 VEČERNA ZARJA, španska

nadalj. (4/6)

0.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.35 Video strani - 16.40 Sova (ponovitev)

18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni

programi - Koper - 19.00 Video leštva - 19.30

Dnevnik KP - 20.00 Štiri v vrsto (TV igrica)

- 20.30 Gozdarska hiša Falkenau (25. epizoda

nemška nadalj.) - 21.00 Umetski večer:

Povečava: Cecil B. Demille - portret; Nepre-

magljiva (amer. film)

13.05 BEGUNCI, TU Z NAMI

15.40 NAPOVEDNIK

15.45 Maksim Gorki: ŽIVLJENJE KLIMA

SAMGINA, ruska nadalj. (5/14)

16.50 EP VIDEO STRANI

16.55 POSLOVNE INFORMACIJE

17.00 DNEVNIK 1

V Adriaticu smo Vas prvi opozorili na spremembe, ki jih s 1. januarjem 1993 uvaja nova zdravstvena zakonodaja. Ker te spremembe tako usodno posegajo v naša življenja, da Vas je z njimi preprosto nekdo moral seznaniti. Ker smo prvi pripravili ponudbo **prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja**, predvsem pa, ker je dolžnost dobre zavarovalnice, da razvija in skrbi za kulturo zavarovalstva in življenja nasploh.

Varujte Svoje Zdravje.

V VELEMA
trgovina in storitve, d.o.o.
68000 Novo mesto
C. komandanta Staneta 10
tel. (068) 24-780, 24-781

Grosisti, trgovine, butiki — POZOR!

Na zalogi imamo večje količine tekstilnih izdelkov iz LASTNE PROIZVODNJE in iz uvoza:

- dolge spodnje hlače
- otroške, ženske in moške pižame
- sobne copate
- bunde
- flanela srajce
- prevleke za vzglavnike
- otroške dokolenke
- otroške, ženske in moške trenirke
- mečkanine za odrasle

PODGETJE TEOL,
Kemična industrija, Ljubljana,
Zaloška 54,

uspešno slovensko proizvodno in trgovsko podjetje

išče

PRODAJALCA-KO

za delo v prodajalni v Novem mestu, ki bo nanovo odprta decembra 1992

POGOJI:

Poklic — prodajalec

- 2 leti delovnih izkušenj — zaželjene izkušnje na področju prodaje kemičnih in drogerijskih izdelkov
- vozniški izpit »B« kategorije
- poznavanje osnov dela z računalnikom

Delovno razmerje bomo s kandidatom sklenili za nedoločen čas.

Poskusno delo bo trajalo 3 mesece.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljijo v 8 dneh po objavi oglasa na naslov:

PODGETJE TEOL, Kemična industrija
Karlovška služba
Ljubljana
Zaloška 54

Dodatna pojasnila lahko kandidati dobijo po telefonu 061/101-104 (int. 10)

JUGOTANIN
kemična industrija, p.o. sevnica
ODKUPUJE
LES PRAVEGA
KOSTANJA

Les odkupujemo preko:
— območnih gozdnih gospodarstev
— območnih kmetijskih zadrug

Za vse informacije se obrnite na našo komercialno službo, telefon 0608-81-349, oziroma na naslov: Jugotanin, Hermanova 1, 68290 Sevnica.
Plačilo je dobro in zagotovljeno!

TRGOAGENT
LJUBLJANA, d.o.o.
Smrtnikova 4

Tel. (061) 199-686
199-685

1. Zelo ugodno prodamo hišo pri Metliki (7 km), v izmeri 10 x 11 m, asfalt do hiše, starost 20 let, s 4 ha zemljišča, centralna kurjava, telefon.
2. V Kočevju prodamo dvostanovanjsko hišo, staro 10 let, z urejenim vrtom in centralno kuravo.
3. V Trebnjem prodamo opremljeno hišo — 70 m², staro 30 let, s telefonom, klasično ogrevanje in podkleteno, s 480 m² vrta.
4. V vasi Krna prodamo hišo 110 m², z asfaltom do hiše in s 1100 m² vrta.
5. Novo mesto — prodamo visokopritlično hišo, v izmeri 11 x 10 m, 10 let, podkletena, z garažo.
6. Starejšo hišo v Šentjerneju prodamo, 120 m² stanovanjske površine, 331 m² vrta.
7. Zazidljivo parcelo v bližini Šentjerneja, v izmeri 695 m², in 2221 m² sadovnjaka, voda in elektrika v bližini, zelo ugodno prodamo.
8. V Ambrusu prodamo zazidljivo parcelo — 1250 m², leži ob gozdu, sončna lega, elektrika in vodovod v bližini.
9. V Ivančni Gorici prodamo hišo, 240 m², s pripadajočim zemljiščem — 850 m².

KUPON KUPON KUPON KUPON KUPON KUPON KUPON KUPON

Usnjene torbice, ženske denarnice
in rokavice lahko do
15. novembra s tem kuponom
kupujete z 10% popustom

MANA
Partizanska 7
Novo mesto
tel. (068) 28-136

KUPON KUPON KUPON KUPON KUPON KUPON KUPON

REPUBLIKA SLOVENIJA OBČINA ČRНОМЕЛЈ Oddelek za družbeni razvoj

Na podlagi sklepa Izvršnega sveta občine Črnomelj dne 15. 10. 1992

objavljamo

javno dražbo

za prodajo garsoniere v 2. nadstropju št. 5 v Dragatušu 43, v velikosti 25,70 m², vpisana pri vl. št. 620 k.o. Dragatuš.

Izklicna cena znaša 1.043.930 SIT.

Pogoji dražbe:

Na dražbi lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki do začetka javne dražbe vplačajo varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun prodajalca št. 52110-849-710, Občina Črnomelj — kupnina stanovanja z navedbo »plačilo varščine«.

Zdražitelj mora pred začetkom javne dražbe komisiji predložiti potrdilo o državljanstvu RS, če je fizična oseba izpisek iz registra oziroma pooblaštilo.

S kupcem bomo sklenili ustrezno kupoprodajno pogodbo v roku 15 dni.

Kupec mora kupnino poravnati v 10 dneh po podpisu pogodbe. Interesentom, ki na dražbi ne bodo uspeli, se bo varščina vrnila v 10 dneh brez obresti.

Javna dražba bo 6. 11. 1992 ob 8. uri v prostorih Oddelka za družbeni razvoj — stanovanjsko gospodarstvo Mirana Jarca 3 v Črnomlju.

Načelnik ODR:
Jože Strmec

NOVO!!!

V TRGOVINI **MAK** BARVE-LAKI NOVO MESTO, NAD MLINI 55

Obveščamo cenjene kupce, da smo razširili ponudbo z:

— mešalnico lakov »UNI COLOR«, s katero vam lahko zmešamo 1000 nians barv za kovino in les

— v mešalnici avtolakov **STANDOX**
in **COLOMIX** pa

so vam na voljo avtolaki za vse vrste domačih in tujih avtomobilov.

Obiščite nas ali pa nas pokličite na telefon (068) 25-049, vsak dan od 7. — 18. ure, v soboto pa od 8. — 12. ure.

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA FINANCI REPUBLIŠKA UPRAVA ZA JAVNE PRIHODKE IZPOSTAVA TREBNJE

razpisuje
prosto delovno mesto

INŠPEKTORJA III

Pogoji:

- višja izobrazba upravne, pravne, ekonomske ali druge usredzne usmeritve
- tri leta delovnih izkušenj
- vozniški izpit B-kategorije

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo bo trajalo 3 mesece.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje: biti morajo državljanji Republike Slovenije in aktivno obvladati slovenski jezik, izpolnjevati pa morajo tudi druge pogoje, določene v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS št.: 15/90 in 5/911).

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratkim življenjepisom naj kandidati pošljijo v 15 dneh po objavi na Republiško upravo za javne prihodke, izpostava Trebnje, Goliev trg 5. Nepopolnih prijav ne bomo upoštevali.

Danfoss Compressors, d.o.o., v ustanavljanju CRNOMELJ, Heroja Starihe 24

objavlja prosta delovna mesta:

1. Proizvodni teholog — 2 delovni mesti

Posebni pogoji:
— visoka ali višja izobrazba strojne smeri
— najmanj 5 let delovnih izkušenj v proizvodnji
— aktivno znanje nemškega jezika

2. Vodja oddelka za vzdrževanje

3. Vodja kontrole kakovosti

Posebni pogoji k točki 2 in 3:
— najmanj srednja izobrazba elektro ali strojne smeri
— najmanj 5 let delovnih izkušenj v proizvodnji; zaželeno na takem delovnem mestu
— aktivno znanje nemškega in pasivno znanje angleškega jezika

4. Vodja planiranja proizvodnje

Posebni pogoji:
— najmanj srednja izobrazba komercialne, ekonomske ali tehnične smeri
— izkušnje na področju planiranja proizvodnje in mednarodne trgovine
— aktivno znanje nemškega in vsaj pasivno angleškega jezika

5. Kemijski teholog

Posebni pogoji:
— višja ali visoka izobrazba kemijske smeri
— najmanj 3 let delovnih izkušenj v proizvodnji
— aktivno znanje nemškega jezika

6. Vodja finančno-računovodske službe

Posebni pogoji:
— najmanj srednja izobrazba ekonomske smeri
— najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju računovodstva
— vsaj pasivno znanje nemškega in angleškega jezika

7. Vzdrževalec elektronik — več delavcev

Posebni pogoji:
— najmanj poklicna elektro šola, smer elektronika
— 5 let delovnih izkušenj na področju vzdrževanja avtomatskih krmiljenj delovnih procesov
— vsaj pasivno znanje nemškega jezika

8. Administrator

Posebni pogoji:
— končana srednja šola
— znanje strojepisja
— vsaj pasivno znanje nemškega in angleškega jezika

Delo bomo po preverjanju kandidatov s testiranjem sklenili za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom. Prijave pošljite v 8 dneh po objavi na zgornji naslov. Posebne informacije lahko kandidati dobijo osebno na sedežu (nekdanje Gorenje) ali po telefonu (068) 51-400.

AFP, d.o.o., DOBOVA uvoz-izvoz, trgovina na debelo in drobno SELA 2 68257 DOBOVA

razpisuje prosta delovna mesta:

1. POSLOVODJA TRGOVINE

— diplomirani ekonomist
— 5 let delovnih izkušenj v tekstilni dejavnosti
— aktivno znanje angleškega in nemškega jezika

2. TRGOVSKI POTNIK (prodaja tekstila in tekstilnih izdelkov)

— višja šola ekonomske smeri
— 5 let delovnih izkušenj v tekstilni dejavnosti

3. TAJNICA

— višja šola ekonomske smeri
— 8 let delovnih izkušenj
— aktivno znanje nemškega in angleškega jezika

4. ODDELKOVODJA — 3 delavci

— poslovodsko šola
— 5 let delovnih izkušenj v tekstilni dejavnosti

5. PRODAJALEC — 4 delavci

— trgovska šola
— 5 let delovnih izkušenj

6. VODJA GOSTINSKEGA LOKALA

— gostinska šola — smer natakar
— 5 let delovnih izkušenj v vodenju gostinskega lokala

7. NATAKAR

— gostinska šola
— 3 leta delovnih izkušenj

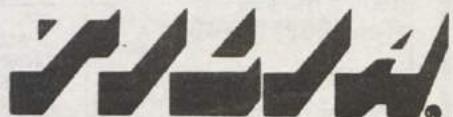
8. KUHAR

— gostinska šola — smer kuhar
— 5 let delovnih izkušenj

9. ČISTILKA

— osnovna šola
— 8 let delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izobrazbi in znanju tujega jezika ter kratkim življenjepisom pošljite na zgornji naslov do 10. 11. 1992.

**zavarovalnica tilia d.d.
novi mesto**

68000 Novo mesto, Cesta herojev 1
Tel.: 068/22-152, 24-615, 23-726
Telefax: 068/28-031

v času, ko razpadajo veliki sistemi, mi nismo preveliki

v letu 1991 smo obračunali za 63% več zavarovalnih premij kot v preteklem letu, izplačali pa tudi za skoraj 2/3 več odškodnin

obvezno zavarovanje motornih vozil nam je v preteklem letu zaupalo cca 75% vseh lastnikov avtomobilov v petih dolenjskih občinah

razen sedeža družbe v Novem mestu imamo svoja predstavništva in agencije tudi v Metliki, Črnomlju, Trebnjem, Kočevju, Grosuplju, Ribnici, Krškem, Sevnici, Ljubljani, Kranju in Kopru

**zavarovalnica tilia d.d.
novi mesto**

Dolenjci, Belokranjci, Posavci...

NOMA O P R E M A

vam do 5. novembra

v svoji industrijski prodajalni v Adamičevi 2 v Novem mestu, tel. (068) 22-802 in 28-135, nudi ugoden nakup sedežnih garnitur in vzmetnic po tovarniških cenah,

potem pa.....

vas 7. novembra ob 10. uri

vabi na otvoritev novega salona pohištva in poslovnih prostorov **KRAJNC** na Rešerški košenicih 65a v Novem mestu, kjer boste še naprej po tovarniških cenah kupovali naše izdelke pod ugodnimi pogoji!

zaves modnih barv in najnovejših modelov, karnise, ostalo notranjo dekoracijo in svetovanje po naročilu podjetja **VOAL**, d.o.o., Novo mesto.

Ljubljanske mlekarne d.o.o.
61113 Ljubljana
Tolstojeva 63
PO NOVO MESTO

UGODEN NAKUP

Ljubljanske mlekarne vam v prodajalni na Trški gori nudijo 20% cenejše vse

- **mlečne proizvode**
- **globoko zamrznjene proizvode (ribe, testo, zelenjava)**

Nakup si lahko popestrite s cenejšimi suhomesnimi proizvodi!

Odpoto: od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure
ob sobotah: od 8. do 12. ure

ZrNO d.o.o.

Gmajna 6, Raka •
Tel. (0608) 75-541 •

GRADBENI MATERIAL

- modelarna opeka 1 kom 33 SIT
- armaturne mreže 9/6 3.599 SIT
- armaturne mreže za tlake 1.350 SIT
- apno — vreča 300 SIT
- cement — vreča 420 SIT
- opeka bramac 1 kom 71 SIT
- hrastov lamelni parket m² 1.050 SIT

vam v svoji trgovini na **RANČU** nudi vse za kmetijstvo in gospodarstvo po ugodnih cenah

- rezervne dele za traktorje in kmetijske stroje
- kmetijsko mehanizacijo
- orodja
- umetna gnojila
- škropiva
- semena
- radensko
- pivo
- sokove
- sladkor
- olje
- sol
- gradbeni material

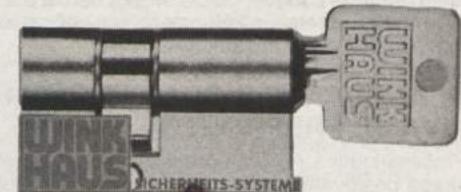
- posebno ugodno:**
- sladkor vreča 50 kg 2900 SIT
 - umetna gnojila: NPK 15x15x15 1050 SIT, NPK 13x10x12 850 SIT, NPK 8x26x26 1320 SIT, kan 635 SIT, ureja 749 SIT

V ceno je vračunan prometni davek

NAD 1000 VLOMOV NA DOLENJSKEM

Ne dajte priložnosti vlomilcem,
odločite se za cilindrične vložke
z varnostnimi ščiti

Oglejte si jih v prostorih **INTERIERA**,
Cesta komandanta Staneta, Novo mesto
(podvod Alpine), vsak dan od 15. do 19. ure.
Inf. tudi po tel. (068) 23-598.

Za vaše podjetje ali hišo naredimo sistem na generalni ključ!

Dzirlo

Tel.: (061) 40 787

Čang - Šlang
shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanji preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjevanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je **Čang - Šlang**, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teke. Z rednim pitjem čaja **Čang - Šlang** bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaš telo pa bo postal gladko in gibčno. Čaj **Čang - Šlang** je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti.

Čang - Šlang so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica **Čang - Šlanga** vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za dosego želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže, niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa **Čang - Šlang**, čaj s tradicijo več kot 1.700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobro razpoloženje.

Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici **Čang - Šlanga** pred spanjem.

Čaj **Čang - Šlang** lahko naročite po pošti na naslov: Dzirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 40 787.

Čang - Šlang prodaja na slovenskem tržišču ekskluzivno podjetje Dzirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena **Čang - Šlanga** je 599 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA

ime in priimek

ulica in št.

poštna št. in kraj

število zavitkov

Naročilnico pošljite na naslov:
Dzirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana

tedenski koledar

Četrtek, 29. oktobra - Ida
Petek, 30. oktobra - Dorothea
Sobota, 31. oktobra - Krištof, dan
reformacije
Nedelja, 1. novembra - dan mrtvih
Ponedeljek, 2. novembra - Dušanka
Torek, 3. novembra - Silva
Sreda, 4. novembra - Karel

LUNINE MENE
2. novembra ob 10.11 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 29. in 30.10. (ob 20. uri)

motorna vozila

LADO 1600, letnik 1981, ugodno prodam. Jože Lizar, Stopiče 103. 4510
126 PGL, letnik 1982, menjalnik za R 18, prednje vetrobransko steklo, prednji in zadnji odbijač za R 11 prodam za 1.600 DEM. ☎ 23-330 int. 75, 25-368. 4517
ŠKODO FAVORIT 135 L, letnik 1991, prodam. Marica Graša, C. herojev 54, Novo mesto. 4520
126 PGL, letnik 1987, prodam. Stojan Šonc, Kočevo Poljane 10, Dolenske Toplice. 4521

ameriška drama Rajska poletje. 30.10. (ob 18. uri) ameriška risanca Peter Pan. 31.10. in 1.11. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski film Zadnji dnevi raja.

ČRNOMELJ: 29. in 30.10. (ob 20. uri) ameriška kriminalka Prevarana.

KRŠKO: 31.10. (ob 20. uri) ameriška kriminalka Prevarana.

METLIKA: 29. in 30.10. (ob 20. uri) ameriški glasbeni film Kralj Mamba.

NOVO MESTO: Od 29. do 31.10. (ob 16. uri) ameriška risanca Mala morska deklica. Od 29. do 31.10. ter 2.11. (ob 18. in 20.15) ameriški fantastični akcijski film Batman se vrača.

MAZDO 626, DIESEL, letnik 1985, prva barva, servo in nastavljiv volan, polnična streha, električna stekla, centralno zaklepjanje itd., prodam ali menjam za cenejno vozilo. ☎ (068)76-362. 4526

126 P, letnik 1984, prodam. 4527

GOLF DIESEL, letnik 1985, S paket, prodam. ☎ 27-972. 4533

DOBRO OHRANJEN R 4 GTL, prevoženih 50.000 km, prodam. ☎ 28-735, Kastelec, Na tratah 22, Novo mesto.

KOMBI furgon Mercedes 406 D, dolg, ter AMI 8 karavan, dobro ohranjen, prodam ali menjam. Marija Plantan, Zagrebčka 13, Novo mesto. 4524

MAZDO 626, DIESEL, letnik 1985, prva barva, servo in nastavljiv volan, polnična streha, električna stekla, centralno zaklepjanje itd., prodam ali menjam za cenejno vozilo. ☎ (068)76-362. 4526

126 P, letnik 1984, prodam. 4527

GOLF DIESEL, letnik 1985, S paket, prodam. ☎ 27-972. 4533

DOBRO OHRANJEN R 4 GTL, prevoženih 50.000 km, prodam. ☎ 28-735, Kastelec, Na tratah 22, Novo mesto.

R 5 campus 4 vrata, star 4 meseca. Ščotter, Muhaber 50.

5 GTL 1.4, 34.000 km, 5 vrat, prodam. ☎ 84-770. 4563

UGODNO prodam R 5 D, star 2 meseca. V račun vzamem tudi R 4. ☎ 73-151. 4571

126 P, letnik 1985, prodam. Mirko Verbič, K Kruška 72, Novo mesto. 4576

GOLF JXD, letnik 1990, prodam. ☎ (068)44-693. 4577

VW, letnik 1976, registriran do 22.9.1993, s širokimi platišči in z vso dodatno opremo, prodam. V račun vzamem tudi manjši avto. ☎ 25-893. 4578

GOLF 1300, bencinari, letnik 1981, prodam. Darko Bučar, Dobroška vas 15, Škocjan. 4581

LADO CARAVAN, letnik 1987, prodam. ☎ 24-992. 4583

JUGO 45, letnik 1983, prodam. Robert Rukšč, Gabrijel 75, Brusnice. 4588

JUGO 55, letnik 1985, prodam. ☎ 27-434, od sobote dalje. 4589

GOLF D, letnik 1989, prodam. ☎ 20-340. 4593

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIC 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve leti, drcič, proda prva lastnica. ☎ (068)41-080. 4596

126 PGL, letnik 87, reg. do aprila 93. Cena 2900 DM. ☎ 068/24-953.

TRAFIG 1000 D, letnik 1985, prodam. ☎ (068)23-902. 4594

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, prodam. Košak, Jelša 2a, Otočec. 4595

PETICO, staro dve

VINOGRAD na žici, star 12 let, 14 a, s parcelo za vikend, vodo in elektriko, prodam. Ponudbe na ☎ 33-655. 4558

V KRŠKEM v samostojni hiši prodam trisobno opremljeno stanovanje z garažo, vrtom in klepotjo po ugodni ceni. Informacije na ☎ (061)40-756. 4573

LOKAL, nov, v centru Trebnjega, prodam. ☎ (068)44-604, po 20. ur. 4585

NOVO HIŠO v Brežicah prodam. ☎ (068)61-026. 4587

VINOGRAD pri Dvoru prodam. ☎ (068)87-725. 4591

stanovanja

SODO s kopalnicu in telefonom v Novem mestu, po možnosti v bližini bojnišnice, išče samska ženska brez otrok. Šifra: »DOSTOPNA CENA« 4566

MIRNACOMERC — MIKO SEVNICA
vas obvešča, da je odprla nov

SALON POHIŠTVA IN KERAMIKE — MIKO 6 v BREŽICAH,
Milavčeva 1

tel. 0608/61-846

VABIJO VAS, da jih obiščete, kakor tudi v salonu BOŠTANJ, KRŠKO, NOVO MESTO in SEVNICA.

»KOVINAR« Novo mesto
Ljubljanska 28
NOVO MESTO

PRODAJA

UNIVERZALNO STRUŽNICO, US 51/1250 (POTISJE ADA), generalno obnovljeno leta 1983.

Informacije dobite po telefonu 068-22-356 ali osebno v našem podjetju.

Podgorje d.o.o.

podjetje za preskrbo kmetijske dejavnosti

Stopiče
Tel. 043-780

Po zelo ugodnih cenah vam nudimo:

- bunde znanega italijanskega proizvajalca »BRUGI« po 4.410 SIT, 6.860 SIT, 8.200 SIT, 8.420 SIT in puhovke po 8.783 SIT
- armaturne mreže: 9/6 3.895 SIT, 8/5 3.007 SIT, 4/25 1.136 SIT
- na zalogi izredno pesta ponudba bele tehnike in drobnih gospodinjskih aparativ

Se priporočamo!

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš ata, stari oče, brat in stric

ALOJZ KOBE

V Brezov log 19

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in Cestnemu podjetju za podarjene vence in izrečeno sožalje. Zahvala velja tudi Onkoškemu inštitutu v Ljubljani.

Žaluboči: vsi njegovi

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 60. letu starosti zapustil naš upokojeni sodelavec

JOŽE ANDREJČIČ

voznik v pokolu

Od njega smo se poslovili v pondeljek, 26. oktobra 1992, na pokopališču Kot pri Dvoru.
OHRANILI GA BOMO V LEPEM SPOMINU

Cestno podjetje Novo mesto

PRODAM ali oddam stanovanje 60 m², 20 km iz Novega mesta. Po 20. uri. ☎ 26-288.

DEKLE isče garsonjero v Novem mestu ali bližnji okolici. ☎ (068)23-404, od 8. do 16. ure. 4569

OPREMLJENO STANOVANJE s telefonom iščem. ☎ 25-960, od 18. do 19. ure. 4575

ENOSOBNO stanovanje oddamo. ☎ 78-397, zvečer. 4580

zenitne ponudbe

UPOKOJENKO, kmečko žensko, staro do 65 let želim spoznati. Star sem 59 let. Imam hišo in nekaj zemlje. Naslov v oglašnem oddelku. 4515

AGENCIJA ALBATROS, ženitna posredovalnica. ☎ (063)411-648, od 16. do 19. ure vsak dan. 4523

V SPOMIN

KOMOČAR LADISLAV — SLAVKO

28. 10. 1920 — 23. 5. 1992

in

KOMOČAR LADISLAV — LADO

27. 10. 1961 — 11. 8. 1992

Nihče ne ve za bolečino, ki v naših srcah zdaj leži, spomin na njiju pa vedno bolj in bolj živi.

Hvala vsem, ki se ju spominjate.

Vsi njuni

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je zapustil

RUDI VIDMAR

iz Čelevca 10

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Hvala osebju Kliničnega centra - oddelka CIT, GD Zbure in Šmarjeta ter govorniku Franciju Peršetu za poslovilne besede ob odprttem grobu. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluboči: vsi njegovi

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Ljubil si polja, vinske gore,
smrt ločila te je od nje.

V 53. letu starosti smo se morali nepričakovano posloviti od našega dragega brata, strica, svaka in soseda

JOŽETA LEGANA

Šahovec 12

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče. Zahvala velja tudi vaškim fantom, vsem GD, posebno GD Dobrnič, za poslovilne besede ob odprttem grobu, vsem pevcom ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluboči: vsi njegovi

Šahovec, Canada, ČSSR

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

V 48. letu nas je po kratki, a težki bolezni zapustil naš dobr in skrbni mož, oče in stric

MILAN KNEŽEVIĆ

s Ceste herojev 66

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem. Iskreno se zahvaljujemo nevrološkemu oddelku, Kmetijski šoli Grm, sodelavkam Intel servisa, posebej Janezu Štruklu, družinam Ostič, Bregant, Petrovič, Sorudžič za pomoč v teh težkih trenutkih.

Žaluboči: žena Ružica, sin Damir, hčerka Dijana
in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

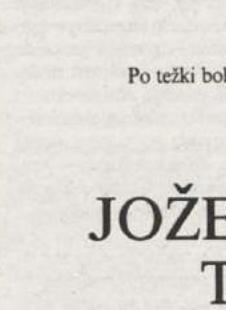
Ob boleči izgubi naše mame in stare mame

SLAVKE KOLENC

z Odrge pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, še posebno se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov Novo mesto, Gostilni Cugelj in trebnjškemu pvenskemu zboru upokojencev.

Žaluboči: sin Adolf z družino in hčerka Stanka z družino

OSMRTNICA

Po težki bolezni je umrl naš upokojeni sodelavec

JOŽEF EMILIJAN TRŠINAR

iz Goriške Gore pri Škocjanu

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil Novo mesto

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 66. letu starosti zapustil naš dragi

AVGUST POGAČAR

z Libne

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, kolektivu NEK, LISCI SEVNICA, PTT podjetju NOVÖ MESTO, kolektivu pošte KRŠKO in podjetju VIDEM, vsem, ki sta sočustvovali z nami, nam izrekli sožalja, darovali vence in cvetje in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Poselna zahvala godbi na pihala in gospodu kaplanu za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluboči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 28. letu nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi sin, vnuk, brat in stric

TOMAŽ KASTELIC

iz Vel. Bučne vasi 50

Iskrena hvala vsem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih, mu podarili vence, sveče in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žaluboči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 55. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in babica

LJUDMILA KOREVEC

rojena Smrekar

Mali Kal, Šentvid pri Stični

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebna zahvala sodelavcem Cestnega podjetja Novo mesto - gradnje, Motovz Grosuplje, g. Anici Kavšek, Šinôles Ivančna Gorica ter Zarabčevim, Robkovim in Tonetu Novaku, pevcem iz Šentvida in g. župniku za opravljen obred.

Žaluboči: vsi njeni

Portret tega tedna

Anton Komočar

strojno izolacijo, do detektorja za preiskus izolacije.

Nabavna cena tako velike zbirke strojev je tako visoka, da si je ne morejo privoščiti niti največja podjetja. Komočarjevi so si pomagali z iznajdljivostjo in lastnim znanjem. Anton je že v podjetju Monter prejel Stevilna priznanja in nagrade za uspešno inovativno dejavnost. Na domačem dvorišču so tako nastali trije izolacijski stroji za magistralne plinovode in še vrsto drugih zahtevnih strojev.

Ko so leta 1990 odnosi v državi zaostrili, je začel iskati delo na slovenskem tržišču. Uspešno in kakovostno delo v preteklosti mu je takoj odprlo vrata do prvega večjega dela - gradnje razvoda kerozino v Krškem. Potem so delali se pri gradnji plinovodov in plinskih postaj, tlaknega vodovoda in cevovoda po starem mostu čez Krko. Zdaj zaključujejo razvod plinifikacije Cestne baze na Drnovem in vrtino za vodnjak v Arnovem selu.

Anton Komočar je skupaj s sinovoma že registriral podjetje, ki bo začelo z delom v januarju. »Prinaša so zelo omejene možnosti za tehnološki razvoj,« se hudičuje, a kljub vsemu načrtuje razširitev dejavnosti s proizvodnjo montažnih delov, kompenzatorjev, tlaknih posod in s topotnim preoblikovanjem kovin. Pogojo za razširitev dejavnosti so si Komočarjevi zagotovili z lastnim delom in sredstvi, ko so si pred leti zgradili novo delavnico s 500 kvadratni prostora.

Antona najbolj moti, da morajo obrtniki svoje obveznosti do družbe izpolnjevati redno, pri načunu plačila pa niso izenačeni s podjetji. Tako nimajo možnosti, da bi izterjali plačilo v normalnem roku. O teh stvarih veliko razmišlja, še posebej ko spremlja dogajanja v skupščini in se jezi nad strankarskimi razprtijami. Če ga pobaraž za prosti čas, pravi, da najraje razmišlja o poslu, saj je vedno treba kaj dograditi, posodobiti in delati. Tudi zaradi tega so mu v torek podelili najvišje občinsko priznanje – oktobrsko nagrado.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

PREDSOBA V BELO KRAJINO — Ivan Kranjc, obrtnik in predsednik Obrtne zbornice Novo mesto, se je v torki zjutraj prijazno odzval povabilu, naj iz kupa plačilnih položnic izbere dobitnika glavne nagrade. Sreča se je na smehnici Janku Tkalcicu iz Jankovičev 2, p. Adlešiči.

Nagrade za pravočasne plačnike

Glavna nagrada, predsoba Alpes, v Adlešiču

NOVO MESTO — Pa ga imamo dobitnika glavne nagrade, ki ga je v torki zjutraj iz zajetnega kupa plačilnih položnic izberel ničesar drug kot predsednik Obrtne zbornice Novo mesto, Ivan Kranjc. Sreča je namenil Janku Tkalcicu, Jankoviči 2, p. Adlešiči. Tolazilni nagradi prejmeta Ana Mirtič. Še pri Zajčem Vruhu 9, p. Novo mesto, in Pavel Gorenc, Vinica 26, p. Šmarješke Toplice. Nagrajenci lahko dvignejo nagrade na našem naročniškem oddelku. Ob zadnjem letosnjem izterjavi naročnine za Dolenjski lis bo moro naročnike, ki so hkrati tudi redni plačniki, žrebeli še trikrat. **Nagrade (avtoradio, walkman, namizni računalnik) ter šest tolazilnih nagrad (žepnih kalkulatorjev)** je prispeval Technoshop, d.o.o., Šuhor pri Metliki, ki ima na zalogi bogato izbiro televizorjev, video in Hi-Fi aparatorov znamke Samsung. Vse, ki se bodo pri njih odločili za nakup in prinesli s seboj zadnji izvod Dolenjskega lista, bodo nagradili še z lepim darilom. Za žrebanje naslednje nagrade, avtoradio, bodo prišli v postav vsi, ki so ali pa bodo po pošti ali v našem naročniškem oddelku plačali položnice do torka, 3. novembra.

Antona najbolj moti, da morajo obrtniki svoje obveznosti do družbe izpolnjevati redno, pri načunu plačila pa niso izenačeni s podjetji. Tako nimajo možnosti, da bi izterjali plačilo v normalnem roku. O teh stvarih veliko razmišlja, še posebej ko spremlja dogajanja v skupščini in se jezi nad strankarskimi razprtijami. Če ga pobaraž za prosti čas, pravi, da najraje razmišlja o poslu, saj je vedno treba kaj dograditi, posodobiti in delati. Tudi zaradi tega so mu v torek podelili najvišje občinsko priznanje – oktobrsko nagrado.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

NOV MESTO — Razstave pasemskih mačk, ki jo je Felinoško društvo Ljubljana v sodelovanju z novomeški člani pripravilo minuto nedelje na grmski osnovni šoli, si je ogledalo čez tisoč obiskovalcev in ljubitelje malih živali. Obisk je ponovno potrdil, da ima Novo mesto v tem pogledu najhvalnejše občinstvo. Na razstavi je 35 gojitev predstavilo 48 pasemskih mačk, prevzem perzik in himalajk.

Domači razstavljalci se s svojimi mačjimi lepoticami lepo odrezali. Največ glasov je dobila bela perzijka Amanda (lastnica Terize Balkovec iz Novega mesta), na drugo mesto se je uvrstil rjav perzijec Eric (lastnik Anžlovar iz Novega mesta), tretji pa je bil mladič, dimast perzijec Garfield (lastnik Vene iz Mokronoga).

Clanica društva Milena Božič pravi, da so uspehi vsakoletne razstave spodbudni, da raste tudi povpraševanje po članstvu v felinoškem društvu kot tudi število pasemskih mačk po dolenskih domovih. Na tej razstavi je nove domove dobilo kar nekaj perzijskih muck. »Upajmo, da se bo število članov društva v tem delu Slovenije še povečalo, o lastnem društvu pa zaenkrat še ne razmiljamo, ker nas je premalo,« pravi Božičeva.

MiM

Še lepo vreme so si naročili

Jesensko srečanje v Tržiču uspelo tudi zaradi nadvse lepega vremena — Predstavitev novega turističnega prospekta — Pohvala ministra Siršeta

SEVNICA, TRŽIŠČE — »Ta prospect ima več plusov kot minusov. Je tudi za turistično bolj razvite kraje spodbuda, da strokovno nadaljujejo s promocijo svojega okolja. V zadnjem času je bilo sorazmerno zelo malo takih poskusov, kot je sevnški, že zato zaslubi izid novega turističnega prospecta občine Sevnica pohvalo,« je dejal slovenski minister za turizem in gostinstvo Jā-

vodič izdal sevnški izvrsni svet, objektival in izdelal pa ga je ljubljanski MIT. Prospect je stal 16.000 DEM, njegovo izdajo pa so podprli Implet, Jurčanka, Kopitarja, Lisca, Stiles in Stenklarstvo Mlakar. Minister Sirše je oponzoril, da turistična gradiva zvečine boljha na informativnosti, ugodno pa je ocenil zamisel o dopolnjevanju sevnškega prospecta, ki sicer predstavlja

posamezne vsebinske sklope turistične ponudbe s konkretnimi programi. Prospect bo na voljo pri vseh turističnih agencijah, ponudil ga bodo še Centru za turistično propagando pri Gospodarski zbornici Slovenije, da bi o naravnih lepotah in kulturno-zgodovinskih znamenitostih več zvedeli v tujini na raznih sejmih.

Sevnški turistični prospect s sloganom »v objemu gozdov in voda« ponuja razkošje narave na Lisci, Lovrencu in okolico, pogled na zmajarno v jadrnem padalcu, sprostitev ob ribolovu in lovnu, ogledu starega mestnega jedra z gradom in Lutrovo kletjo nad njim, z baročnimi freskami, galerijo krasilne umetnosti Ivana Razborščka, muzejskimi zbirkami o poznočrščanski naselbini Ajdovski gradič nad Vranjem, o zgodovini gasilstva in sevnški polpretoklosti, šolstvu itd.

P. P.

ZADNJI DOBITNIK KNJIŽNE NAGRADE

NOV MESTO — Nagradno igro smo srečno izpeljali do konca in zadnji dobitniki knjižne nagrade so v glavnem naši starci znanci. Za najpravilnejši odgovor na vprašanje, koliko naročnikov je v ribniški občini, bodo knjigo Ivana Malavačiča, Erazem iz grape, prejeli: Darinka Tomazin, Kalce 4, Krško, Gordana Bukovac, Kajuhova 4, Črnomelj, ter Jože Žura, Mestne njive 8, Novo mesto.

Nagradna igra

ŠE VРЕME НАКЛОНЈЕНО — Jesensko srečanje v Tržiču je preteklo soboto lepo uspelo ne le zavoljo raznovrstne kulinarne ponudbe domačih jed in dobrega mošta, zaradi prikaza raznih kmečkih del, ampak tudi zato, ker je šlo organizatorjem, krajevni skupnosti Tržiče in sevnškemu turističnemu društvu, na roke nenavadno toplu vreme. Tako je imel muzejski vlak, ki sicer prevaja že turistov v soškem koridorju, njegova lokomotiva pa je bila narejena leta 1917, med dobro razpoloženimi potniki oz. gosti tudi ministra za turizem Janeza Siršeta (na posnetku), ki se mu je v Tržiču pridružil še minister za Slovence po svetu dr. Janko Prunk. (Foto: P. Perc)

ne Sirše na Malkovcu, na sklepnom delu prireditve Jesensko srečanje v Tržiču.

Magister Sirše je povalil sodoben pristop prospecta, ki ga je v 10.000 iz-

Amanda najlepša

Uspela razstava pasemskih mačk v Novem mestu

NOV MESTO — Razstave pasemskih mačk, ki jo je Felinoško društvo Ljubljana v sodelovanju z novomeški člani pripravilo minuto nedelje na grmski osnovni šoli, si je ogledalo čez tisoč obiskovalcev in ljubitelje malih živali. Obisk je ponovno potrdil, da ima Novo mesto v tem pogledu najhvalnejše občinstvo. Na razstavi je 35 gojitev predstavilo 48 pasemskih mačk, prevzem perzik in himalajk.

Domači razstavljalci se s svojimi mačjimi lepoticami lepo odrezali. Največ glasov je dobila bela perzijka Amanda (lastnica Terize Balkovec iz Novega mesta), na drugo mesto se je uvrstil rjav perzijec Eric (lastnik Anžlovar iz Novega mesta), tretji pa je bil mladič, dimast perzijec Garfield (lastnik Vene iz Mokronoga).

Clanica društva Milena Božič pravi, da so uspehi vsakoletne razstave spodbudni, da raste tudi povpraševanje po članstvu v felinoškem društvu kot tudi število pasemskih mačk po dolenskih domovih. Na tej razstavi je nove domove dobilo kar nekaj perzijskih muck. »Upajmo, da se bo število članov društva v tem delu Slovenije še povečalo, o lastnem društvu pa zaenkrat še ne razmiljamo, ker nas je premalo,« pravi Božičeva.

MiM

discoteke kosov hram
Gornje Štanjelje
Delovni čas:
sreda, četrtek, petek, sobota,
nedelja
od 20.00 — 03.00
petek, 30. 10. ob 21. uri

MIRAN RUDAN — band (AVTOMOBILI)

KLIC V SILI

NOV MESTO — Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakal psiholog Marjan Stokanovič.

KUPON št.44

Glasujem za:
Moj naslov:
Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenskega lista

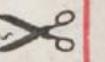

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenskega lista dodelil nagrado FRANCIJU DOBOVŠKU iz Boštanja.

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (4) Tiho teče reka - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- 2 (6) Nate smo ponosni - ANS. PETRA FINKA
- 3 (1) Pesem nikoli ne umre - BRATJE IZ OPLOTNICE
- 4 (2) Naše malo kraljestvo - MARELA INTERNATIONAL
- 5 (3) Samo da sem doma - ANS. VRTNICA
- 6 (9) V maju - KARLI GRADIŠNIK
- 7 (5) Bog hišo vošč naj živi - FANTJE Z VSEH VETROV
- 8 (7) Cvet pod planinami - ANS. NAGELJ
- 9 (-) Pika poka - ANS. BRATOV POLJANŠEK
- 10 (8) Moja zdancica - ANS. LOJZETA SLAKA

Predlog za prihodnji teden: Praznujmo skupaj - ALFI NIPIČ

BI LAJKO ŽIVELI BREZ SLUŽBE?

Direktor vseh direktorjev je prijazno prisedel k Jožiču Repiču.

- Kako?
- Kar gre. Ne bi se posebej pričeval.
- Slišim, da ste odličen zidar. Velikokrat pomagate ljudem pri gradnji.
- Kakšen tolar kapne v žep, veste, direktor. Dandanašnji je vse hudičeve drogo, otroci in žena pa zahtevajo svoje.
- Tudi varjenje vam gre odlično, od rok.
- Človek se mora naučiti maršesa, če hoče preživeti.
- Polagate tudi ploščice, kajne?

- Do tega pogovora me je skrbelo za vas, Repič.
- Zakaj?
- V Hitrotalu ste "tehnološki višek". Izgubili boste službo. Že naslednji mesec. Pa sem, vidite, posmrjen.
- Kaj pa, če bi šli naprej mene na cesto vi, direktor?
- To bi bila katastrofa, Repič. Vi se spoznate na veliko reči, na veliko poslov, na veliko del. Preživeli boste tudi brez službe v Hitrotalu. Jaz pa bi dobesedno crnil, saj veste, Repič, da ne znam nicesar delati.
TONI GASPERIČ

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca!«

Suša v Šentjerneju je doletela le bogate — Kdaj telefoni v Karteljevem — V žužemberku od eksplozij pokajo hise — Kako je z reklamo v Novem mestu

Ivo Cvirk iz Arnevega sela se je prek našega dežurnega telefona prvi jekil. Povedal je, da mu gre že dolgo v nos naše ministrstvo za notranje zadeve, ki nič ne naredi s sedanjimi in blivimi direktorji. Ti so si zgradili vite, si preskrbeli dober zaseben poseb, tovarne pa so propadle. »V rdečem režimu ni bilo tegega. Vsi smo imeli službe in dober standard. Sprašujem se, kam sta nas priprljala naša naša krška direktorja Gorenc in Cigrov.«

Gospo iz Bršljina v Novem mestu moti, da ne ve, kdaj proti mestu pelje mestni avtobus. Pravi, da bi lahko, tako kot v drugih mestih, obesili vozni red. Morda bi bili avtobusi potem tudi bolj rentabilni. Naslednji nas je poklical Ivko iz Brežic. Moti ga parkiranje v strem mestnem jedru. Menda so na občini sklenili, da bodo ta del mesta zaprli za promet. Ivko meni, da bi bil to samomor za vse trgovine in lokale v središču mesta. Raje naj uredijo parkirnice. Občinarji in trgovci naj svoja vozila pusti v stranske ulice, pa bo center prazen, «je zadevo začipčil Ivko.

V imenu »sabejkov« iz okolice Šentjerneja se je pritožila gospa in zatrjevala, da je v tem koncu občine suša doletela le bogate. Le-ti so namreč dobili občinsko korzo, revježev pa nihče ne

REVOZ PREDSTAVIL VOLVO 850 GLT — Minuli četrtek so v novomeškem Revozu slovensko predstavili osebni avtomobil Volvo 850 GLT, ki bo kot sad sodelovanja med obema avtomobilskima velikanoma vključen v Renaultovo prodajno mrežo. Gre za avtomobil s petimi cilindri, 20 ventili, s prostornino motorja 2435 kubikov in s kar osmelnino garancijo karoserije proti rjavjenju, katerga osnovna cena bo med 162 in 188 tisoč tolarjev, s plačili davkov pa bo potrebu zanj odšteci med 65 in 75 tisoč markami. Po besedah direktorja Revoza Bernarda Coursata računajo, da bodo v Sloveniji letno prodali kakih 350 volvov. (Foto: B.B.)